

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

୧୯୧୫
୧୫

ପାଠକମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଅଛି । ମୁ. ଚୌଷ ୨୦ ନ ସନ ୧୯୧୫ ସାଲ ସନକାର

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୫୦
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟଦେଲେବର୍ଷକୁଟ ୨୦
ମଫସଲପାଇ ଡାକମାସୁଲ ଟ ୧୫୦

ଅପେକ୍ଷା ନେ ନୂତନ ବର୍ଷରେ ପଦାର୍ପଣ
ପାଠକମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖେ ଅନୁରୋଧ ଅନୁର
କରାଯାଉଅଛି । ସନ ୧୯୧୫ ମସିହା
ପ୍ରଥମ ଅର୍ଦ୍ଧକୁ ଦେଲ ସୁଦର୍ଶନ ଅଳ ନବ
ବର୍ଷର ପ୍ରଥମଦିନ ଅକ୍ଟୋବର ୧୫ ତାରିଖ
ଅଳ ସମସ୍ତଙ୍କର ମନ ଆନନ୍ଦରେ ପରି-
ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୟେ ନବ ବର୍ଷକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବାକୁ
ମନୋନୀତରୂପେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଆଜିକା ମଧ୍ୟ ସେହି
ସାମ୍ବାଦିକ ଲାଭର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇ ପାଠକ-
ମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳକାମ କରୁଅଛୁ ତାରଣ ଏବଂ
ପାଠକଙ୍କ କୃପାକୁ ଏହା ପଞ୍ଚଦଶ ବର୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଦି-
ଷ୍ଟ କରି ଅବଦାନ କରି ଶେଷତଃ ବର୍ଷରେ
କରି ଦେଲ । ଏଥିପାଇଁ କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶର
ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଏହି ସୁବନ୍ଦନରେ କିଛି ଦେଖି
ପାରି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ବାଳା ଭଳି ଗାଧିକାର
ପ୍ରକାଶ କରି ନାହିଁ ଅର୍ଥାତ୍ ମୂଳ କଣ୍ଠରେ
କୃତଜ୍ଞତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକ୍ରମରେ ପ୍ରାଥମ୍ୟ ଯେ
ମନୋନୀତରୂପେ ପଠକମାନଙ୍କ ଏବଂ ଉପା-
ଦେୟମାନଙ୍କ ନୂତନ ବର୍ଷର ସବୁ ସୁଖମନ
ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ଅବହେଦ-
ପୁର ସେ ସମସ୍ତ ସମ୍ମେଳନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଅନୁ-
ମାନଙ୍କପ୍ରତି କରୁଣା ଦୃଷ୍ଟି ରଖନ୍ତି ।

ସେଠାରୁ ପୁନଶ୍ଚ କଲକତାକୁ ଯାଇ ଲକ୍ଷ୍ୟାଦେ-
ବଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ମାନ କରି ସମ୍ମେଳନ ଗଠନ
ଯାତ୍ରା କରନ୍ତେ ।

ଉତ୍କଳଦର୍ପଣରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ସେ-
ଠାରେ ଯେଉଁ ଅଳ୍ପକ ପତ୍ରର ସହାୟକ ନିମିତ୍ତ
ଯେଉଁ ସଭା ହୋଇଥିଲା ତହିଁରେ କୁମାର
ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ଦେ ଟ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କି
ସହେବ ଟ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ବାବୁ ଦୟାଲମଣି ଦ ସ
ଟ ୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଅପର କେତେକ ଉନ୍ନତ ବ୍ୟକ୍ତି
ଟ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ
କଲର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ହେବା ସମ୍ଭବ
କରଣ ନିମିତ୍ତ ଗୋଟିଏ କମେଟି ନିୟୁକ୍ତ
ହୋଇଅଛି ।

ଅସୁଖ୍ୟ ଅଳନ ସମ୍ପର୍କରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
ଦଳାଳଙ୍କର ଶୁଣିବ ଉତ୍ତମ ସରକାରୀଅର
ବାଦାଉଅଛି ତହିଁର ମର୍ମ ଏହି ଯେ ଅସୁଖ୍ୟ
ଅପଦାଦାନ ଏବଂ ସ୍ତାନାନ୍ତରଣ ହେବା ପରେ
ଦୁର୍ଘ୍ଟ ରଖିବା ନିମିତ୍ତ ଉକ୍ତ ଅଳନ ହୋଇଅଛି
କିନ୍ତୁ ଏ ଅଳନ ସମ୍ପର୍କୀୟ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ଏମନ୍ତ
ସରକାରୀ ଓ ବ୍ୟବସାୟ ଲୋକଙ୍କୁ ହେବ
ଯେମନ୍ତ କ କାହାର କୌଣସି କଷ୍ଟ ନ ହୁଅଇ
ଏବଂ ଲୋକଙ୍କପ୍ରତି ଅନ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱରାଜ୍ୟ କରିବାକୁ
ହେବ । ଏହିପରି ଅଦେଶ ପ୍ରଥମରୁ ହୋଇ-
ଥିଲେ ଉକ୍ତ ଅଳନ ଏକାଦୃଶ ଦୃଷ୍ଟିର ହୋଇ

ନ ଥାନ୍ତା ଏବଂ ଲୋକେ ଟାକ୍ସ ଓ ଦଣ୍ଡ ଦୟ-
ରେ ଅପଣା ସମ୍ପତ୍ତି ବା ପ୍ରାଣରକ୍ଷା ସକାଶେ
ଖଣ୍ଡେ ଅଧେ ଅଧ ଯାନ୍ତା ରଖିଥିଲେ ତାହା
ବିକ୍ରୟକରି ଦେଇ ଅନ୍ୟନ୍ତ ଅସହାୟ ଓ ଦୁର୍ଘଟିତ
ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ନ୍ତେ ନାହିଁ ।

ହିନ୍ଦୁପେଟି ଅଟେ ଅପେକ୍ଷା ନେ ଅନୁରୋଧ
ପାଠକଙ୍କୁ ଯେ ବାଲେଶ୍ୱରର ମାଳକ୍ଷେଟି କୁନ୍
ସାହେବଙ୍କର ଯେ ସମସ୍ତ କର୍ମଲଗି କୁମାର
ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ଦେ ଅନରର ମାଳକ୍ଷେଟି ଏବଂ
ହାଲସତେୟାରମେନ ପ୍ରଭୃତି ପଦରୁ ଉତ୍ତୁପା
ଦେଇଥିଲେ ତହିଁ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଲାଗତମାନ ଗବ-
ମେଣ୍ଟ ବଙ୍ଗାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଦରପେଶ ହେବା-
ରେ ମାନ୍ୟବର ଲେଫ୍ଟନେଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣର କୁନ୍
ସାହେବଙ୍କୁ ଯଥୋଚିତ ଭିତ୍ତିର କରି ଯାହାକୁ
ସ୍ତାନାନ୍ତରଣ ବଦଳକରି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ କୁମାର
ବୈକୁଣ୍ଠନାଥଦେଙ୍କୁ ଅପଣା ରସ୍ତା ଫେରିନେଇ
ପୂର୍ବପ୍ରାୟ କର୍ମମାନ କରାବାଗାରଣ ଅନୁସୂଚ୍ୟ
କରି ଅଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀକାମଦ ଭଡ଼ନସାହେବ
ସୁଦର୍ଶନ ବାଲେଶ୍ୱରର କଲେକ୍ଟର ମାଳକ୍ଷେଟି
ହୋଇ ଅସିଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଗେଜେଟରେ ଦେଖି-
ଲୁଁ ଯେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କୁନ୍ସାହେବ ବଦଳ ନ
ହୋଇ ସେହିଠାର ଜୟଶ୍ୟାମଳକ୍ଷେଟି ହୋଇ
ଅଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ବଦଳକରିବାର ଭଲ ଥିଲା ।
ତଥାତ୍ ଦୁର୍ଘଟଣାସ ଯେ ସେହିଠାରେ ଭଡ଼ନ

ସାହେବଙ୍କ ପରି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଥିବେ ସେଠାରେ ଅବସ୍ଥାର ସ୍ଥାନ ପାଇବା କଠିନ ।

ଅନୁମୋଦନ ଅନୁସାରେ ଅନନ୍ତ ସହଜ ତେଲ-ନିୟମରେ ପାଠକଙ୍କୁ ସେ ସ୍ଥାନୀୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରହକ୍ରମେ ବିଲଭର ସେକେଟର ସାଧାରଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବାର୍ଷିକ ଟ ୩୦୦୦୦ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ମିଳିତ ସେନସନ ସ୍ୱରୂପ ଦେବାକାରୀ ମଞ୍ଜୁର କରି ଅଛନ୍ତି ପ୍ରାଚୀନକାଳ ସମ୍ପର୍କୀୟ ନାନା ଚିତ୍ର ନିର୍ମାଣ କରିବାରେ ଏ ମହତ୍ତ୍ୱା ସେହି ଅସାଧାରଣ ଯୋଗ୍ୟତା ଦେଖାଇ ଅଛନ୍ତି କେବଳ ଇହିନିମିତ୍ତ ଏହି ସେନସନ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଅଛି କିନ୍ତୁ ନାବାଲଗ ମାନଙ୍କର ଚିତ୍ରାବଧାରଣ କର୍ମ ନିମିତ୍ତ ସେ ନାବାଲଗ ମହାଲ ଅଥବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନରୁ ବାର୍ଷିକ ଟ ୩୦୦୦ ଟଙ୍କା ସେନସନ ପାଇବେ ଏପରି ଭାବ-କାର ମୋଟ ସେନସନ ବର୍ଷକୁ ଟ ୨୦୦୦୦ ଟଙ୍କା ଅଥବା ମାସକୁ ଟ ୧୬୬୬ ଟଙ୍କା ଲେଖାଏ ହେବ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ଏପ୍ରକାର ସୁବିଧାରେ ସର୍ବ ସାଧାରଣ ଅନନ୍ତର ଦେବେ ଏଥିରେ ସମେତ ନାହିଁ ଏବଂ ମିଳିତା ମହାସଭା ସେନସନ ନେଇ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବସିବାଲେକ ନୁହନ୍ତି ବରଂ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରାଚୀନ ଚିତ୍ର ଅନୁସନ୍ଧାନ ପନ୍ଥରେ ସମ-ଧିକ ସହବାନ୍ ଦେବେ ଏବଂ ଚିତ୍ରାବ ସଂଗ୍ରହ ସାଧାରଣ ଉପକାର ଦେବ ।

ଅନୁମୋଦନ ଅନୁସାରେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଉଥିବା ସେ ମହାମାନସ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ଲିଖିତ ଉପନିଷାଦେବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅଗ୍ର-ଣ୍ୟ ଲିଖିତ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହାଙ୍କର ଦୁର୍ଦ୍ଦଳା ଅନେକ ପରମାଣରେ ଶୁଣି ଯାଇଅଛନ୍ତି । ତଳେ ମାସ ତା ୩ ଉପରେ ସେ ଏକାଦାବାଦରୁ କଲି-କବାକୁ ଅସିବାର ସ୍ଥିର କରିଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର କେହି ବାର୍ଷିକ କେହି ସମସ୍ତରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରାଣରେ ପ୍ରବେଶ ଦେବେ ଚିତ୍ରର ସରଳତା ବିଜ୍ଞାପନ ବାହାରବାର ଅନୁମୋଦନ ଦେଖିନାହାନ୍ତି । ତାହାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ଲାଭ କରିବା ନିମିତ୍ତ କଲିକତାକୁ ଅନେକ ଗୁଣା ମହାଗୁଣା ଓ ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତି ଲୋକ-ମାନେ ଅସୁ ଅଛନ୍ତି । ଲିଖିତର ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ନାନା ବିଷୟରେ ସେ ସମସ୍ତ କଥା କହିଅଛନ୍ତି ଏକା ଚିତ୍ରାବ ସର୍ବସାଧାରଣବଦ୍ଧ ଚିତ୍ର ଓ ପ୍ରାଚୀ-ରାଜନ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଇହି ରେ ପୁଣି ସୀତାରେ କେତେକ କଳ୍ପନାକ୍ରମ କରି ଅଗ୍ରାଗ୍ୟଲଭ

କରୁଅଛନ୍ତି ଏଥିପାଇଁ ଛାତ୍ରାକର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରାଣକୁ ଗୁଣାଗମନ ସେ ସର୍ବ ସାଧାରଣଙ୍କର ଅଧ୍ୟୟନ ଅନନ୍ତର ବିଷୟ ହେବ ଏକଥା ବୋଲିବା ବାହୁଲ୍ୟ । ବାସ୍ତବରେ ଲୋକଙ୍କର ଅନନ୍ତର ସୀମା ରହିବ ନାହିଁ । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ସେ କର୍ମ-ଭ୍ୟାଗ କରିବାର ଜନରବ ଉଠିଥିଲା ମାତ୍ର ଅନୁମୋଦନର ଉନ୍ନତବଳରୁ ତାହା ମିଥ୍ୟା ହୋଇଅଛି ।

ଗତ କଲିକତା ଗଜେଟରେ ବର୍ଷାପ୍ରଦେଶର ଜଳପ୍ରମାଣୀ ବିଷୟକୁ ସନ ୧୮୭୯୮୦ ସାଲର ବିଜ୍ଞାପନା ଉପରେ ଲେଫ୍ଟନେଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କର୍ତ୍ତା-ରାଣପତ୍ର ବାହାର ଅଛି ଇହିରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଅବଧି ନାଳଦ୍ୱାରା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ଶକ୍ତି ବିନା କୌଣସି ଲାଭ ହୋଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଶକ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବାର ଅର୍ଥା ବହୁତୁରବର୍ତ୍ତୀ ଅଟେ । ନାଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯେତେ ମୂଳଧନ ବ୍ୟୟ ହୋଇ ଅଛି । ଇହିରୁ ପୁଅ ସ୍ୱରୂପ ବାରିଶଲମ ଟଙ୍କା ଲାଗିଥିବା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କୁ ବଜାଳ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଦେଶ ଅଟଇ ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ଏଗାର-ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସ୍ୱଳସ୍ତ ଅଦାୟ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ ବାର୍ଷିକ ବ୍ୟୟ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବାହାର-ଗଲେ କେବଳ ଦୁଇଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପୁଅ ଉଦ୍‌ଗାକୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ପାଇଲେ ସୁଭାଗ୍ୟ କୋଡିଏ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଶକ୍ତି ହୋଇଅଛି । କେତେ କାଳରେ ସେ ନାଳ ସ୍ୱଳସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚା ଓ ପୁଅ ଦେଇ ପାରିବ ବୋଲି ଯାଇ ନ ପାରେ । କେବଳ ଏତଦ୍ ଉଦ୍‌ସା ଯେ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ସ୍ୱଳସ୍ତ ବଢ଼ୁଅଛି ଯଥା ସନ ୧୮୭୭୨୮ ରେ ଟ ୪୯୨୭୨୨ ଟଙ୍କା ସନ ୧୮୭୮୨୯ ରେ ଟ ୮୫୧୧୩୩ ଟଙ୍କା ଏବଂ ସନ ୧୮୭୯୩୦ ସାଲରେ ଟ ୧୦୯୪୧୨୨ ଟଙ୍କା ସ୍ୱଳସ୍ତ ଅଦାୟ ହୋଇଅଛି । ଏପରି ବର୍ଷ-ରେ ବାର୍ଷିକ ସ୍ୱଳସ୍ତ ଅନୁଭବ ୩୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ଅଧିକ ଦଶବର୍ଷ ଲାଗିବ । ଫଳତଃ ବିଜ୍ଞାପନାରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ନାଳର ଉପକାର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ଶକ୍ତି ଦେଇ ପଛକେ ନାଳ ଜଳଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ଉପକାର ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ଏବଂ ମେଦିନୀପୁରରେ ନାଳକୁଳ ଜମିର ଦର ବ୍ୟୟ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ଓ ସେ ଜମିକୁ ଲୋକେ ଯତ୍ନଧର କରି କେଉଁ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଦେବାରରେ ଏ ଘଟଣା ଛଡ଼ା ଅଖୁର ଗୁଣ ଏବଂ ସୁତରା କାରିବାର ବସ୍ତୁର ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ-ଅଛି । ଅଧିକ ରସ ବାହାର କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ

୧୦୦୦ ଗୋଟା କଲ ଲୋକେ ନାଳ ଉପରେ ବସାଧ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ପୂର୍ବେ କେବଳ ୧୮୦୪ ମାଗ ଆଖି ଶେର ଥିଲା ସମ୍ପ୍ରତି ମା ୨୭୧୮୮ ଶ ଜମିରେ ଅଧିକ ହେଉଅଛି ।

ଓଫ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରଙ୍କ ପ୍ରପୋଜ୍ ଅନୁସାରେ ନାଳ ସମ୍ପର୍କୀୟ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଅଟଇ ସେ ଲେଖି ଅଛନ୍ତି କି ସନ ୧୮୭୮୨୯ ସାଲରେ ଖର୍ଚ୍ଚା ଉତ୍ତରୁ କେବଳ ଟ ୪୫୫୨୩୧ ଟଙ୍କା ଲାଭ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଟ ୧୨୭୨୧୪ ଟଙ୍କା ଲାଭ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଯଦ୍ୟଦି ଅସାଧାରଣ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟାଗ ଓଡ଼ିଶାର ପଥରବନ୍ଧମାନ ସତ-ତ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ ଓ ସେ ସମସ୍ତ ମରମତ୍ତ କରିବାରେ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ପଡ଼ି ନ ଥାନ୍ତା । ତାହା ଦେଲେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଟ ୩୨୩୦୦୦ ଟଙ୍କା ଅବଶ୍ୟ ଲାଭ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଯାହାଦେଇ ନାଳ-ର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ମିଶାଇବାରେ ଦେଖା ଯାଏ ଯେ ବିଜ୍ଞାପନା ବର୍ଷରେ ଟ ୨୨୨୪୪୫ ଟଙ୍କା ଲାଭ ହୋଇଅଛି ଯଥା;

ମେଦିନୀପୁରର ନିଟ ଲାଭ	ଟ ୧୧୨୫୮୨
ହିଜଲ	ଟ ୮୪୯୭
ସୋନ	ଟ ୧୯୮୨୨୫
	ଟ ୩୨୩୮୦୪
ଓଡ଼ିଶା ନିଟ ଲାଭ	ଟ ୧୨୭୦୧୧

ନାଳର ସର୍ବପ୍ରକାର ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ବାର୍ଷିକ ଖର୍ଚ୍ଚା ପାଇଁ ତାହା ଅବଶ୍ୟ ରହିଲ ଲାଭ ଉପରେ ତାହା ଲେଖାଗଲା । ସନ ୧୮୭୯୩୦ ସାଲରେ କେହି ନାଳର କେତେ ଅଧିକ ହୋଇଅଛି ତାହା ଏଠାରେ ଲେଖୁଛୁ ଯଥା -

ଓଡ଼ିଶା	ଟ ୨୭୯୫୧୮
ମେଦିନୀପୁର	ଟ ୨୪୨୨୨୫
ହିଜଲ	ଟ ୪୫୨୮୧
ସୋନ	ଟ ୫୩୧୫୮୮

ମୋଟ ଟ ୧୦୯୪୧୨୨ ଟଙ୍କା

ନାଳର ସ୍ୱଳସ୍ତ ସମ୍ପର୍କୀୟ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ଉତ୍ତ-ମରୂପେ ନିର୍ବାହ କରିବା ଦେବୁରୁ ଓଡ଼ିଶାର ଶ୍ରୀମୁଖ ବାରିଶ ଏବଂ ସୁବର୍ତ୍ତସ ଓ ମେଦିନୀପୁ-ରର ବାବୁ ସଦୁନାଥ ମୁଖୁର୍ଯ୍ୟା ତ୍ରେପୁଟୀ ସୁପ-ରଭେଣ୍ଟେଣ୍ଟମାନେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରୁ ପ୍ରଶଂସା ଲାଭ କରିଅଛନ୍ତି । ବିଶେଷରେ ସଦୁନାଥ ବାବୁଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ମେଦିନୀପୁରର କଲିକତାର ଏବଂ

କମିସନର ସାହେବମାନେ ଅନେକ ସୁଖାଳ ଲେଖି ଅଛନ୍ତି ।

— ୦ * ୦ —

ଖୋରସା ଜଙ୍ଗଲ ମାହାଳ ।

ଅମ୍ଭମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସତ୍ୟ ଯୋରାଅଛି ଅଥବା ଦେବାକୁ ଗ୍ରାଣୀ ଦେଖିଲ । ଏଣୁକରି ଦେଶର ଅନେକ ପ୍ରାଚୀନ ବାକ୍ୟକୁ କୁସଂସାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଘୃଣା ଅଥବା ଉପହାସକରୁ । କିନ୍ତୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଦେଖିଲେ ଅନେକ ପ୍ରାଚୀନବାକ୍ୟ ଯଦାକି ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ କୁସଂସାର-ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଧ ହୁଅଇ କାସ୍ତ୍ରରେ ସୁନ୍ଦର ଗାଠ-ଗର୍ଭକ ଅଟଇ । ସ୍ୱଳ୍ପ ଉପରେ ଗୁଜାଳର ଯେତେ ଦୃଷ୍ଟି ରହିବ ତେତେ ମଙ୍ଗଳ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ସ୍ୱୀକାର କରିବେ କାରଣ ପ୍ରକାଶ ମଙ୍ଗଳ କରିବା ଗୁଜାଳର ଏକମାତ୍ର ନୁହ । ଏହିଦେଇ ଗୁଜକର୍ମଗୁରୁମାନଙ୍କୁ ଆଜ୍ଞା ଅଛି ଯେ ସେମାନେ ଦେଶର ଅନ୍ୟାନ୍ୟରେ ବୁଲି ପ୍ରକାଶର ଅରୁକ ମୋଚନ ଏବଂ ସୁଖ ବୃଦ୍ଧିର ଉପାୟ କରିବେ । ଇଂରାଜ ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏହି ନିୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରୁ ପ୍ରକାଶର ନାନ ପ୍ରକାର ଅରୁକ ପୁସ୍ତକ ଯାଇ ସୁଖପୁସ୍ତକର ବୃଦ୍ଧି ଦେଉଅଛି । ଏପ୍ରକାର ପ୍ରକାଶ ଉଚିତା ଦେଖି କିଏ ସ୍ୱୀକାର କରିବ ଯେ ଦେଶ ଉପରେ ଗୁଜାଳ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବା ମଙ୍ଗଳକର ନୁହଇ । ଅଥଚ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ କଥା ଅଛି ଯେ ଗୁଜାଳର ଦେଶ-ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପଡ଼ିବା ହଲ ନୁହଇ । ଏହିଦେଇ ସୁଖବାଳର ଲୋକମାନେ ନାନା କୌଶଳଦ୍ୱାରା ଗୁଜାଳ ନିଅଇର ବେଢ଼ା ମଧ୍ୟରେ ଏକନ୍ତ ଲୁଚାଇ ରଖୁଥିଲେ ଯେ ଗୁଜକର୍ମନିଳବା ଭାର ଦେଉଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରକାଶମାନେ ମଧ୍ୟ ଅପଣା ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା ଲୁଚାଇ ରଖିବା କାରଣ ସାମନ୍ୟ ଖଣ୍ଡିଏ ଲୁଗାପିନ୍ଧି ଦାଣ୍ଡକୁ ବାହାରୁ ଥିଲେ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଘରେ ଗାଧ କରୁଥିଲେ କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ଭୟ ଥିଲା ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଭଲଲଗା ବା ପର ଦେଖିଲେ ପଛେ ଗୁଜାଳାହାକୁ ସଙ୍ଗେପନ୍ନ ଲୋକ ମନେକର ହେଉଛି ନେବେ ଅଥବା ଅଧିକ କର ବସାଇବେ । ଏ ସ୍ୱଳ୍ପ କାହାରିଠାରେ ଦ୍ୱାଧାପିନ ଦୋର ପାରେ ମାତ୍ର ଅମ୍ଭେମାନେ କହୁଁ ଯେ ଏହା ମାତ୍ରଗର୍ଭକ ଅଟଇ । ଖୋରସାର ଜଙ୍ଗଲ ମାହାଳର ବନୋତସ୍ତ ଉହିର ଗୋଟିଏ ଉଦାହରଣ ଅଟଇ । ଓଡ଼ିଶାର ସମସ୍ତ ଗଜଜାତି ମାହାଳର ପ୍ରକାଶ ସଙ୍ଗେ ଖୋରସାର ପ୍ରକାଶ

ଅବସ୍ଥା ଭୁଲନା କଲେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମର୍ତ୍ତ୍ୟର ହେବ । ଗଜଜାତିରେ କଠ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅଇ ଏଣୁକରି ପ୍ରକାଶମାନେ ବନା କରରେ ଜଙ୍ଗଲକୁ କଠ କାଟିଆଣି ଅପଣା ପ୍ରୟୋଜନ ସାଧନ କରନ୍ତି ଏ ଦଶସୂତରେ କୌଣସିପ୍ରକାର ଅଟକ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଖୋରସା ପ୍ରକାଶର କଠ କାଟିଆଣିବ ଦୂରେ ଆଉ ଖଣ୍ଡିଏ ଦାନ୍ତକାଠି ସକାଶେ ଲଗୁହସ୍ତ ଦେବୁ ଅଛନ୍ତି । ପଛର ଖଣ୍ଡେ ଛଣ୍ଡା-ଇଲେ ଫରଜଦାର ସୁପୋର୍ ଦୋର ଦଣ୍ଡ ଲଢୁ ଅଛନ୍ତି । ଏପରି ଦେବାର କାରଣ କି ? ଅମ୍ଭେମାନେ କହୁଁ ଯେ ଏକା ଗଜଦୃଷ୍ଟି ଏଥିର କାରଣ ଅଟଇ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଜଜାତିର ପ୍ରକାଶମାନେ ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ସାକ୍ଷାତ୍ ପ୍ରକାଶ ନୁହନ୍ତି ସେମାନେ ଜଣେ ସମତା ବିଶିଷ୍ଟ ଜମିଦାରଙ୍କ ପ୍ରକାଶ ସ୍ୱଳ୍ପ ଦେଶର ପ୍ରକୃତ ଗୁଜାଳ ଯେ ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ତାହାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ୁ ନାହିଁ । ଜମିଦାରମାନେ ପ୍ରକାଶ ଅପଣା ଅଙ୍ଗରେ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖି ଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଖୋରସା ସାକ୍ଷାତ୍ ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ସ୍ୱଳ୍ପ ଖାସମାହାଳ ଅଟଇ ଏଠାରେ ପ୍ରକାଶ ଉପରେ ଗଜଦୃଷ୍ଟି ସରଳରେଖାରେ ଅଭୁଅଛି କୌଣସିପ୍ରକାର ବ୍ୟବଧାନ ନାହିଁ । ତେଣୁ ପ୍ରକାଶର ଦୁଃଖର ସୀମା ନାହିଁ । ଯେବେ ଏଠାରେ ଜଣେ ଜମିଦାର ଆନ୍ତା ତେବେ ସେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଜଜାତିଠାରୁ ବନ୍ଧି ଅଛଇକି ନିୟମ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେପରି କଲେ ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଉହିରେ ଦସ୍ତଖେପ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ କରନ୍ତେ ନାହିଁ । ଖୋରସା ପ୍ରକାଶମାନେ ସାକ୍ଷାତ୍ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରକାଶ ବୋଲି ସରକାର କର୍ମକାରକମାନେ ଯାହା ଭଙ୍ଗା ଭାଙ୍ଗା କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଭଙ୍ଗା ପ୍ରକାଶ ଯେତେକଷ୍ଟ ଦେଉଅଛି ତାହା କେହି ଶୁଣ ନାହାନ୍ତି । ଏ ସମସ୍ତ ଦେଖି ଅମ୍ଭେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ କରୁ ଅଛି କି ଗଜଦୃଷ୍ଟି ହଲ ନୁହଇ କାରଣ ଗଜଦୃଷ୍ଟିରେ ଗୁଜାଳ ଲୋଭ ବଢ଼ଇ ଏବଂ ସ୍ୱଳ୍ପ ଗୁଜାଳ ଲୋଭ ପରବଶ ହେଲେ ତାହାଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରଖିବା ବଜ କଠିନ ବ୍ୟାପାର ପ୍ରାୟ ଅସାଧ୍ୟ ଅଟଇ । ଏକା ଖୋରସା କାହିଁକି ସମଦାୟ ଭାରତବର୍ଷ ଏଥିର ଉଦାହରଣ ଅଟଇ । ଭାରତବର୍ଷର ଭାର ଯେତେବେଳେ କମ୍ପାନୀଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଥିଲା ତେତେବେଳେ ଗଜଦୃଷ୍ଟି ସାକ୍ଷାତ୍ ରୂପେ ପଡ଼ୁ ନ ଥିବାରୁ ପ୍ରକାଶର କେତେ ସୁଖ ଥିଲା ସେମାନେ କମ୍ପାନୀ ଉଠି ଗଲା ଏବଂ ଭାରତବର୍ଷ ଶ୍ରୀମତୀ

ଭାରତବର୍ଷର ସାକ୍ଷାତ୍ ସ୍ୱଳ୍ପ ଅବା ଖାସମାହାଳ ଦେଲି ତେମନ୍ତ ଟାକ୍ସ ଉଦ୍ୟାଦର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ଏହି ପରି ଟାକ୍ସ ବସାଇ ଏକ ନାନାପ୍ରକାର ଅପ୍ରୀତିକର ଆଇନ ପ୍ରଚଳନ କରି ଯେବେ କମ୍ପାନୀ ପ୍ରକାଶମାନଙ୍କୁ ଲଗୁହସ୍ତ କରି ଆନ୍ତେ ତେବେ ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସେମାନଙ୍କର କେତେ ନିନ୍ଦା କରନ୍ତେ ମାତ୍ର ସାକ୍ଷାତ୍ ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସେହି ସମସ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ଆଉ କିଏ ପ୍ରକାଶର ଦୁଃଖ ଶୁଣିବ । ଆଜି ଏଭଳି

ସାମ୍ବାଦିକ ସଂବାଦ ।

ବାବୁ ହାଉସର ଘୋଷ ବନମାନର ଚତୁର୍ଥଭାଗ ନି-ସ୍ତ୍ର ହୋଇଅଛନ୍ତି ।
ପୁରୀର ହେଉ କୁର୍ତ୍ତ ବାବୁ ନିଦାଅରୁଦ ଦର ବାଲେଶ୍ୱରର ୨ ମୁ ଶ୍ରେଣୀର ସର୍ବ ତେପୁଟା କଲେକ୍ଟର ନିସ୍ତ୍ର ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।
ସିନପୁରର ମୁକ୍ତପ ବାବୁ ଦୁରେନ୍ଦ୍ର ଗୁରୁପିନା ଚନ୍ଦ୍ରମାସର କୁଟି ପାଇଅଛନ୍ତି ତାହାଙ୍କ କର୍ମରେ ଦେହ ନିସ୍ତ୍ର ହୋଇ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଜଳ ସଂଚେବ ଏଠାର ଜଣେ ବଡ଼ ଓହ୍ଲାଇ ଯୋଗେଇନାଥ ଲହରୀଙ୍କ ଏକଟି ନିସ୍ତ୍ର କରବାର ଅନୁରୋଧ କରିଅଛନ୍ତି ।
ଅମ୍ଭେମାନେ ରୂପର ସହୁତ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ବାବୁ ଶିବପ୍ରସାଦ ସିଂହ ମାନବଜାଣା ଶେଷ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହାଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ ଗମନାଗ ମୁକାମରେ ଶ୍ରୀକାର୍ଯ୍ୟ ସଥାବଧରେ ନିଦାହତ ହେବ । ବାବୁ ମହାଶୟ କେବେ ନିଶୀତ ଲୋକ ଥିଲେ ସେ ଅପଣା ବଡ଼ସନତାହାସ ସାମାନ୍ୟ ଅମରଠାରୁ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ମୁକ୍ତପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଦବୁର୍ଦ୍ଧି ପାଇ ପରଶେଷରେ ପେନସନ ହେବ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ତାହା ଅନୁରେଣ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସ୍ତ୍ରୁପ ସଂସ ରଜ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।
ସ୍ୱସ୍ତିକ ନେ. ଏସ୍. ତେକଡ଼ମ ଏକଟି ତେପୁଟା କଲେକ୍ଟର ଓ ତେପୁଟା ମଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କଟକ ବିଶ୍ୱାସ ନିସ୍ତ୍ର ହୋଇ ଅସିଅଛନ୍ତି ।
ଜଣେ ଦେଖାଦେଶ ଗଣନା କରି କରୁଅଛନ୍ତି କି ସନ ୧୮୮୮ ମାଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରବର୍ଷରେ ଅଧ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରସ୍ତର ଦୁର୍ଗ ହେବ ନାହିଁ ।
ଶ୍ରୀମତୀମହାଦେବୀ ସର୍ମମସୀ ପେଟି ଅଟୁ ପତ୍ର ନିମିତ୍ତ ୫୦୦୦ କା କେତାଦେଇ ଅଛନ୍ତି ମହାଦେବୀଙ୍କର କୌଣସି ଦାନ ଅସ୍ତଦର ନୁହଇ ।
ନିଦୟା ଜଣାରେ ଜୁର ପେନ ଅଦନ୍ତ ଉଦ୍ୟାଦକ ହୋଇ-ଅଛି ହୁଦ ପେଟି ଅଟୁ ଅମ୍ଭେମାନେ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ଗତ ନିଦୟା ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଆଜା ଦେବଟାରେ ୧୦୦ ଏବଂ ଆଜା ଚୂଷଗାଳରେ ୨୦୦ ମୃତ୍ୟୁ ଏକା ଏହି ରୋଗ ହେଉ ଘଟଣା ହୋଇଅଛି । ଅତ୍ୟନ୍ତ ବସସ୍ତ ସେ ଅବଧି ଚକ୍ରସାର ରୁଗ୍ଣ ବନୋବସ୍ତ ସେଠାରେ ହୋଇ ନାହିଁ ଓ କମିଶ୍ନର ମନସେ ସାହେବ ଏତେବେଳେ ସୁଖା ଏ ଦେଶର ରସୁକ-ର ରସୁକର ଉଦୟମାନ ହରପାର ନାହାନ୍ତି । ତାହାମଧ୍ୟ ମିନାଜ ଦେଇ ଦେଶୀୟ ଦେବକର କଣ୍ଠର ସୀମା ନାହିଁ ।
ଏକ ଦାଲକାକୁ ଜଗାଯାଏ ସେ ଭାରତବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ମାତ୍ରାରେ ସଦାପେସା ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ସଂବାଦପତ୍ର ତଳ ପ୍ରଚଳନ ହୁଅଇ । ଏଥିର କାରଣ ଏହି ଯେ ମାତ୍ରାରେ

6

POBIS

...

...

...

...

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

ଭା. ୧୨ ବ }
ସ୍ୱ. ୨ ଖଣା }

ଭା. ୧୨ ମାସେ କାର୍ତ୍ତିକ ସମ୍ବାଦ ୧୯୧୮ ମସିହା । ମା. ପୌଷ ୧୨୭୦ ବ. ସମ୍ବାଦ ୧୯୧୮ ସାଲ ଶନିବାର

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪ ୫୧
ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୪ ୨୧
ମଫସଲପାଇ ଡାକମାସୁଲ ୪ ୧୫୯

ତେଲନପୁଷ୍ପରୁ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ବାବୁ
ରଜାଲଲ ବନୋପାଧ୍ୟାୟଙ୍କ କୃତ ଓଡ଼ିଶା
ଇତିହାସକୁ ଉତ୍କଳ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦ କରି
ଓଡ଼ିଶାର ବିଦ୍ୟାଳୟ ସମୂହରେ ଚଳାଇବା
କାରଣ କଟକର କଲେକ୍ଟର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଫସିସା-
ଦେବ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରେ ଅନୁରୋଧ କରିଅଛନ୍ତି ।
ରଜାଲଲ ବାବୁ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଖଣ୍ଡେ ଇତି-
ହାସ ଲେଖିଥିଲେ ବୋଲି ଅମ୍ଭେମାନେ ଶୁଣି
ଥିଲୁଁ ମାତ୍ର ମୁହୂର୍ତ୍ତ ହେବାର ଦେଖି ନାହିଁ ।

—*—

ବଙ୍ଗଳାର ଲେଖନଶୃଙ୍ଖଳାର କଲିକତା
ମଜେଷ୍ଟରେ ଘୋଷଣା ଦେଇ ଅଛନ୍ତି କି ଲୋକ
ସଖ୍ୟା ଗ୍ରହଣରେ ନିୟୁତ ଥିବା କର୍ମକାରକ-
ମାନେ ବେବଳ ପାଲଟା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ସକାଶେ
ଯେ ସମସ୍ତ କଥା ପରୁରବୀର ଆବଶ୍ୟକ ସେହି
କଥାମାନ ଏକା ଅପରାଏ ଏଲକାର ଲୋକକୁ
ପରୁରବେ । କେହି ଶିଳ୍ପକର ନାମ କହିବାକୁ
ଅପତ୍ତି କଲେ ତାହା ଲେଖି ନେବାକୁ କମ୍ପା
ରଗା ପୁସ୍ତକ କୌଶସି ଶିଳ୍ପକକୁ କେହି
ନ ଦେଖାଇଲେ ସେ ଶିଳ୍ପ ଦେଖିବାକୁ ହଟ
କରବେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଲୋକସଂଖ୍ୟା କାଗଜ
ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ସକାଶେ ଯେ ସମସ୍ତ ବିବରଣ
ତୁହିବା ଅବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ଯଥା କୌଶସି
ଲୋକର ଆୟ କେତେ କମ୍ପା କୌଶସି ଶିଳ୍ପ
ସ୍ତ୍ରୀର ନାମ ବିଷ ଲଭ୍ୟାଦ ବିଷୟ ପରୁରବେ
ନାହିଁ ।

ଦକ୍ଷିଣ ଅଫିକାର ଅସହ୍ୟ ଜାତୀୟମାନେ
ପୁନର୍ବାର ଇଂରେଜ ସେନାକୁ ପରାସ୍ତ କରି-
ବାର ଶୁଣି ଅମ୍ଭେମାନେ ଦୁଃଖିତ ଓ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇଅଛୁ । ବିଳତରୁ ଅସିଥିବା ଗଜମାସ
ଭା. ୧୨ ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦରୁ ଜଣାଯାଏ କି ଯେତେ-
ବେଳେ ନ ୧୪ ମୂର୍ ପଲଟନ ପ୍ରିଟୋରୟା
ନାମକ ସ୍ତାନକୁ ଯାଏ କରୁଥିଲେ ତେତେ-
ବେଳେ ବୋର ନାମକ ଅସହ୍ୟ ଜାତୀୟକର
ବିପ୍ଳବ ସେନା ଏମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରି
ଜ ୧୨୦ ଶ ଦଳ ଓ ଅଦଳ କଲେ ଏବଂ ଅବ-
ଶିଷ୍ଟ ସୈନ୍ୟକୁ ବନ୍ଦୀ କରି ଦେଇ ଗଲେ । ମାସ
ଭା. ୧୨ ଉତ୍କଳ ଇତିହାସବାଦରୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ
ଉତ୍କଳ ଲିଖିତ ବର୍ଣ୍ଣନା ବାବୁଲ୍ୟ ଅଟେ । କେ-
ବଳ ଜ ୩୦ ଶ ଦଳ ଓ ଅଦଳ ହୋଇଥିଲେ
ଓ ଆଉଲୋକକର ଅଳ୍ପ କାଢିନେଇ ଉପ-
ଦେଲେ । ଗୋଲନାମ ସେନା ସେଠାକୁ
ପ୍ରେରଣ ହେଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଠାରେ ଉପାତ
ବୁଦ୍ଧି ହେବାରୁ ଉତ୍କଳବର୍ଷରୁ କେତେ ସେନା
ପ୍ରେରଣ ହେବାର ଆଜ୍ଞା ହୋଇଅଛି ।

ଅମ୍ଭେମାନେ ଗଜସମୂହରେ ସନ ୧୮୮୯
ସାଲକୁ ଆନନ୍ଦସହୃଦ ଆହ୍ୱାନ କଲୁଁ ମାତ୍ର
ସନ ୧୮୮୦ ସାଲକୁ ଯଥାବିଧାନରେ ବିଦାୟ
ଦେବାକୁ ହୁଟି କରିଥିବାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାହା
କରୁଅଛୁ । ଉକ୍ତ ବର୍ଷର ଫଳାଫଳ ଲେଖିବା
ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୁହେଁ ଓ ଚର୍ଚ୍ଚିତମିତ୍ତ

ସ୍ତାନ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ । ଅମ୍ଭେମାନେ ଏଭଳି କହି-
ବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଁ ଯେ ସନ ୧୮୮୦ ସାଲ ଗୋ-
ଟିଏ ଉତ୍କଳବର୍ଷରୁ ବର୍ଷ ଅଟଇ ଏପରି ଶୁଭକର
ବର୍ଷ ଅନେକକାଳ ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ ଏବର୍ଷ
ଯେ ସମସ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତନ ଓ ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟମାନ
ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଅଛି ଇହିଁର ଫଳ ଅଭ୍ୟନ୍ତ
ପ୍ରାପ୍ତିକର ଅଟଇ । ଉତ୍କଳବିପ୍ଳବୀଙ୍କ ସୁଖସୁ-
ନ୍ଦରୀର ବଳଶକ୍ତି ଆୟୋଜନ ଏବର୍ଷ କରିଦେ-
ଇ ଯାଇଅଛି । ଅଫଗାନୟକ ଶେଷ ହୋଇ-
ଅଛି । ଜଣେ ପରମଅହିତକାରୀ ସରକାରୀ ପ୍ଲାଟି-
ସାଦେବ ବିଦାୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଧାର୍ମି-
କ ସୁବିବେକ ଏବଂ ଦୟାକୁ ଲଢ଼ି ଉପନିଷାଦେବ
ଉତ୍କଳବର୍ଷର ସିଂହାସନରେ ଆସୀନ ହୋଇ
ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଳାତରେ ଉତ୍କଳବର୍ଷକର ସଖ୍ୟା
ପୁନଃପେକ୍ଷା ବୁଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି । ଏଉତ୍କଳରୁ
ଉତ୍କଳବର୍ଷର ସମ୍ପତ୍ତିରେ ପ୍ରତୁର ଶସ୍ୟ ଜାତ
ହେବାରେ ସମସ୍ତେ ସୁଖରେ କାଳ ଯାପନ
କରୁଅଛନ୍ତି ଅଥଏବ ସନ ୧୮୮୦ ସାଲକୁ ଆନ୍ତ-
ରିକ ଧନଧାତ ସହିତ ଅମ୍ଭେମାନେ ବିଦାୟ
ଦେଲୁଁ ।

ବଙ୍ଗଳାର ମହିମାରେ କେତେ ଆନନ୍ଦ
ବ୍ୟାପାର ପ୍ରଭାସ ହେଉଅଛି ! ଶକ ବା ସଦସ୍ତ
କେ.ଶ ଅନ୍ତରରେ ଥିବା ଲୋକଠାରୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତ
ମଧ୍ୟରେ ସବାଦ ଆସିବ ଏହା ତଏ ଇଣ୍ଡିଆନ
କଲ୍ ଖଣ୍ଡେ ତାର ସାପାଦ୍ୟରେ ତାହା ସମ୍ପା-

ଦର ଦେଲ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି କୌଶଳରେ ଲୋକେ ପାଖେ ବସିଲ ପ୍ରାୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରବାକୁ ସମର୍ଥ ହେଲେଣି । ପୁଣି ଭାରତୀୟ ଯୋଗେ ଚିପିପଡ଼ି ଯିବା ଅସିବର ଦେଖି କେହି କାହାରିକୁ ଅଟକାଇ ଛାଡ଼ନ୍ତି ଯେ ତୁମ୍ଭକୁ ଭାରତୀୟ ଯୋଗେ ପଠାଇ ଦେବ ଅର୍ଥାତ୍ ଏ କଥାଟା ବଡ଼ ଅସମ୍ଭବ କିନ୍ତୁ ବିଜ୍ଞାନଯୋଗେ ଏତେବେଳେ ଛାଡ଼ା ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେଖାଗଲ ଅର୍ଥାତ୍ ଯେଉଁ ଇତିହାସଯୋଗେ ଛାଡ଼ାଦ୍ୱାରା ସଦାଦ ଅସୁଅଛି ସେହି ଇତିହାସ ଏତେବେଳେ ରେଲଗାଡ଼ି ତଳାଇବାର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଅଛି । ଅଳ୍ପଦିନ ହେଲ ବରଲିନ ନଗରରେ ପ୍ରଥମେ ଏହାର ଆବିଷ୍କାର ହେଲ ଏବଂ ସେଠାରୁ ଜଣେ ସାହେବ କଲ ଇତ୍ୟାଦି ନେଇ କଲିକତାରେ ପ୍ରାୟ ଏକମାସ ହେବ ପହୁଣ୍ଡିଲେ ବଡ଼ଦିନ ସକାଳବେଳେ କଲିକତାର ଜୁଆଳ-ଜୁକଳ ଉଦ୍ୟାନରେ ପରୀକ୍ଷା ସ୍ୱରୂପ ରେଲ-ଗାଡ଼ି ଚାଲିଥିଲା । ମାନ୍ୟବର ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ ଗର୍ଭ-ସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ନେପାଳର ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ମହାରାଜା ରାଜ୍ୟାସ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ମାନୀତ ଲୋକ-ମାନେ ରେଲ ଗାଡ଼ିରେ ବସିଥିଲେ । ରେଲ-ଗାଡ଼ି ଅତି ସୁନ୍ଦରରୂପେ ଘଣ୍ଟାକେ ମା ୫ ଲଲ ବେଗରେ ଚାଲିଥିଲା । ସମସ୍ତେ ଏ ନୂତନ ବ୍ୟାପାର ଦେଖି ଅସ୍ତର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ଏବଂ ଯେଉଁ-ମାନେ ରେଲଗାଡ଼ିରେ ବସିଥିଲେ ସେମାନେ ବଡ଼ ସୁଖ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ଯାହା କି ସାଧାରଣ ରେଲଗାଡ଼ିରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅଇ ନାହିଁ । ଏ ରେଲଗାଡ଼ି ସାଧାରଣ ରେଲଗାଡ଼ିପରି ଅଟଇ ଅର୍ଥତ୍ କାଠର ସିଲପର ଉପରେ ରେଲ ବିଶ୍ଳ ହୁଅଇ ମାତ୍ର ଗାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ ଦାଲୁକା ଅଥଚ ବସିବାକୁ ସୁଖକର ଅଟଇ । କଲ ରେଲଗାଡ଼ି ସଙ୍ଗରେ ନିଆର ଅନ୍ୟ ଏକପ୍ରାନ୍ତରେ ଥାଏ କେବଳ ରେଲଯୋଗେ ଛାଡ଼ିବଲ କଲ-ଠାରୁ ଗାଡ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲଇ ହୋଇ ଛାଡ଼ିର ଚକକୁ ଚାଲାଇବେଳେ ଗାଡ଼ିମାନଙ୍କର ଗତି ହୁଅଇ । ଏ ଅସ୍ତର୍ଯ୍ୟ କୌଶଳ ଦେଖିବାକୁ ଅନେକ ଲୋକ ଯାଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ଯେ ଅବଳମେ ଏପ୍ରକାର ରେଲଗାଡ଼ି ତଳାଇବାର ନିୟମ ଉତ୍କଳବର୍ଷରେ କାର୍ଯ୍ୟ-କର ହେବ ।

—*—

ଅନୁମାନକର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କମିଶ୍ନର ସାହେବ ଗଡ଼ଜାତ ଗସ୍ତକୁ ଗତ ଚିପିପର୍ ମାସ ତା ୮ ରଖ

ଅପରାଧୁ ପକ୍ଷୀ ସମୟରେ ଗଡ଼ଜାତ ପୁଲିସର ଏକଟି ଚାଷ୍ଟିକଟ୍ ସୁପରଣ୍ଡେଣ୍ଟ କେମ୍ବଲ ସାହେ-ବଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ହସ୍ତାଗତ୍ୟରେ କାହାର ଶୁଣ-ରେ ଗୋବିନ୍ଦପୁରଠାରେ ବଶାମ କର ଚାହିଁ ଅରଦିନ ଉପପତ୍ତା ଲୋକା ପାଠପୁରଠାରେ କଚେରୀ କଲେ । ସେହି ମାସ ତା ୩ ରଖ ପ୍ରାୟକାଳ ପ ୯ ଖା ସମୟରେ ବାକି ଚର୍ଚ୍ଚିକା-ଠାରେ ପହୁଣ୍ଡି ସେଠାରେ ଚାଲିଦିନ କଚେରୀ ହେଲା । ଏଥର ବାକିବାସିଙ୍କର ସୁଖସୁଚନାଭର ଆଉ ସୀମା ନାହିଁ କେବଳ ଓଲଟୁଠା ପାଞ୍ଚ ସାତଖଣ୍ଡ ଗ୍ରାମରେ ଲାଗି ଯାହା ଲୋକଙ୍କୁ ଦୁଃଖ ଦେଉଅଛି ଏଭଳି ନୋହଲେ ସଡ଼କର ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଖନାମାନଙ୍କରେ ଚ ୧୦୧୮୧୫ ରଖ ଧାନର ଗଦାମାନ ଦେଖି ମନରେ ପ୍ରଭୁତ ଅନନ ଜନ୍ମେ । ନଦୀକୂଳ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ରବିଶୟ ସୁନ୍ଦର ଶୋଭା ଦେଖାଇ ଅଛି । ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆଖୁଫସଲ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଅଛି । ଏକେ ମହାନଦୀକୂଳ ଚାହିଁରେ ପୁଣି ଲୁନକର ପ୍ରତୀକ ଏଥିରେ ଏଠାର ଶୋଭା ଅଭ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ-ଅଛି । ସମସ୍ତେ କହୁ ଅଛନ୍ତି ଏପର ସୁଧାଲକ ଗତ ବ ୩୦ ର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଇ ନ ଥିଲା । ଓଲଟୁଠା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ଗର୍ଭସ୍ତ କରୁଅଛି । ଜଣେ ଦେଖାୟି ତାକୁର କି ଯେ ଗତ ବର୍ଷ ମେଡ଼ିକଲ୍ ସ୍କୁଲରୁ ପାସ କରୁଅଛି ଏ ଗୋବିନ୍ଦକର ଶୁଶ୍ରୁଷା କରବାକୁ ଆସିଅଛନ୍ତି ମଧ୍ୟ ଛଦ୍ମସିଲଦାର ଏଠାରେ କିଛି ଔଷଧ ବତ-ରଣ କରୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ମୋ-ଲକନୀର ଲୋକମାନେ ଅଦ୍ୟାବଧି କୁସୁସ୍ଥାର ଜାଲରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି ତେତେବେଳେ ଏମାନେ ଯେ ସହଜରେ ଜାଲରୁ କଥା ମାନ ଚିକିତ୍ସା କରିବେ ତାହା କେବେଦି ଅନୁ-ମାନ କରାଯାଇ ନ ପାରେ । ବଡ଼ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଯେ ଅନେକ ଲୋକ ତାକୁରକ ଔଷଧ ଉକ୍ତର ବାହାରି ଅଲୋଷଣୀ ବାରିବ ସକାଳ ଦେଇ ଗୋଟାକୁ ଚୁଷା କଲେ ଉଭୟଗ୍ରରେ ଭୋବଣୀମିଶାଇ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ବାକି କଚେରୀ ଓ ସୁଲମାନ ସାହେବ ମହୋଦୟ ଶେଷ ଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ମାସ ତା ୨ ରଖରେ ପରଦର୍ଶନ କର ମଥେଷ୍ଟ ସନ୍ତୋଷ ଲଭ କରୁଅଛନ୍ତି । ସୁଖର ବିଷୟ । ଏପର ବାକିବାସିମାନେ ବାକି ନିକଟରେ ଖୋରଧାର ସାମିଲ ହେବାର ଜନ-ରବରେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ କାଉର ଅଛନ୍ତି ମଧ୍ୟ କେତେକ

ଲୋକେ ବାକି ଖୋରଧାର ସାମିଲ ନ ହୋଇ କଟକର ସାମିଲ ହେବାର ଦରଖାସ୍ତ କରୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ କି ହେବ ସରକାରଙ୍କର ଯତ୍ନରେ ଜବା ଶର୍ତ୍ତ ଛାଡ଼ିବି ଅର୍ଥ କଥା ନାହିଁ । ତଳର ମାସ ତା ୩ ରଖରେ ବାକି କିଛି ବିଦେଶୀମାନେ ମୁନାମ ହେଲ, ଏଠାରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବାବୁ ନି-କଶେର ବାସ ଅଧିଷ୍ଠାଣ ସୁପରଣ୍ଡେଣ୍ଟ ସାହେ-ବଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସାକ୍ଷାତ୍ କଲେ ।

ଖୋରଧାର ଜଙ୍ଗଲମହାଲ ।

ଅନୁମାନେ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକଖଣ୍ଡ ପାର୍ବି ପ୍ରେରଣପତ୍ର ଖୋରଧାରୁ ପାଲଅଛି । ଯଦ୍ୟପି କି ଏଥିରେ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କର ସନ୍ତୁକ ବଢ଼ା ହୋଇଥିବାରୁ ପତ୍ରପ୍ରେରକଙ୍କର ଠିକ ଚିତ୍ତ ଅନୁମାନେ ପାଇନାହିଁ ଓ ଭବି ମିତ୍ ଏଥିରେ ଶିତ ସର୍ବଦା ବିଷୟ ପ୍ରକଟବୋଲି କହୁ ନ ପାରୁ ତଥାଚ ଅନୁମାନେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୁକ୍ତ ଯାହା ଶୁଣିଅଛି ତହିଁ ସଙ୍ଗେ ଏଥିଲିଖିତ ବିଷୟ ଅଧିକାଂଶ ମେଲ ହେଉଥିବାରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କମିଶ୍ନ-ର ଓ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କ ଜାଣିବାବାରଣ ଉପ-ପତ୍ର କିୟଦଂଶ ଏଠାରେ ଉକ୍ତ କମି-ଶନର୍ଷମେଣ୍ଟ ଯେବେ ପ୍ରକାଶର ମଙ୍ଗଳହେ-ଶ୍ୟରେ ଅନୁମାନ କରବାକୁ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେବେ ତେବେ ଏଥିଲିଖିତ ଅଧିକାଂଶ ବିଷୟ ସପ୍ରକାଶ ହେବ ।

ଉତ୍କଳାଂଶ ଯଥା;—

“ପୁକରୁ ପ୍ରବାଦ ଅଛି ଯେ ଖୋରଧାରେ ସର୍ବଦା ଖୋରଧା ଆଇନ ପ୍ରଚଳଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଇଂରାଜମାନଙ୍କର ସମାସନ ପ୍ରଭବରେ ସର୍ବଦା ସୁନୟନରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳୁଅଛି କିନ୍ତୁ ଖୋରଧାରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ଖୋରଧା ଆଇନ ଚଳିବାର ଦେଖାଗଲ କିମ୍ପା ବର୍ତ୍ତମାନ ଖୋରଧାର ସର-କାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହାବମାନେ ଜଙ୍ଗଲ ବିଷ-ୟରେ ବୋର୍ଡ଼ ଓ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଯେ ନିୟମ ପୁର କରୁଅଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରପତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରକାଶନକର ପରଖରତ ନିମନ୍ତେ ବୋର୍ଡ଼ ଯେଉଁ କାଠର ଯେତେ ଫାସ ନିରୂପଣ କର ଅଛନ୍ତି ତହିଁର ବୁଝଣ ଦମା କେହି ପ୍ରକ-ରେ ହୁଇଗୁଣରୁ ଅଧିକ ବନାବୋର୍ଡ଼ ଓ ଗବର୍ଣ୍ଣ-ମେଣ୍ଟଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରେ ନେଉଅଛନ୍ତି ଏହାର ପ୍ରମାଣ ତାହାକି ତେକର ଅବଶିଷ୍ଟଭାଗ ଏବଂ ବୋର୍ଡ଼ର ନିୟମାବଳୀ ସହିତ ମାଲନା କରଣ-ଲେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଙ୍ଗଲସାହି-

କିନ୍ତୁ ସାହେବ ଯେ ହୁକୁମ ଜାଣି କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା ଆମ୍ଭେ ଦୁଃଖପ୍ରଜାମାନଙ୍କପ୍ରତି ଏକେତୁର ଦୃଷ୍ଟିକାରକ ହୋଇଅଛି ଯେ ଗୁଳି ଖାଇବାକୁ ହୁଏ କାଠ ଓ ପିଲିକାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ନାହିଁ ଏପରି ଖଣ୍ଡେ ଦାନୁକାଠି ଗୁଳିକାକୁ ଲେକକ ମନରେ ଏକେତୁର ଭୟ ହୋଇଅଛି ଯେ ଉଦା ଅଭାବରେ ମାଙ୍କଜାପଥରେ ଦାନୁ ଗୁଳିଲେଖି ସୁଦେ ବୋର୍ଡ କମ୍ପାନୀ କରୁଥିଲେ ଯେ କମ୍ପାନୀ ପାଣି ଓ ଯୋବା ଖାଇଲମନ୍ତେ ଦାନୁପାଶରେ ଝାଟି କେବେ ଭାବୁ ମଧ୍ୟ କେବେ-କେବଳ ପ୍ରତଳ ଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଙ୍ଗଲବାସ-ଜୀବୀ ସହେବ ବନାପାଶରେ କାହାରକୁ ଖଣ୍ଡେ ମାତ୍ର ଜଙ୍ଗ ଦେଉ ନାହାନ୍ତି ।

ପକ୍ଷେ ଶୁଣିଲକାଠ ଓ ବାଉଁଶ ଓ କଷ୍ଟା ଗାଡରେ, ଅତୁରମଧ୍ୟ କେତେକ କାଠ ମୁଗୁରେ କାଠ କାଠରେ ଅଣିବାନମନ୍ତେ ଶୁଭ ଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁ ହୁକୁମ ଅନୁସାରେ କାହା କିମ୍ପା ଦୋଇଅଛି ଅମ୍ଭେମାନେ ଜାଣିପାରୁ ନାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲ ଲକ୍ଷକା ତପସ୍ବୀମାନଙ୍କୁ କିପ୍ରୋ ପାଶ ଅଣିକକୁ ଦେଲେ ଖୋସାମଦ ନ କରେ ଓ ପାଶ ଲେଖିଦେବାପାଇଁ କିଛି ନ ଦେବେ ପାଶ ମିଳିବାର କଷ୍ଟ ସୁଦେ ପାଶ ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତି ନେଉଥିଲେ ଫାସ ଦାଖଲ କଲ-ମରେ ପାଶ ଭାଦା ହାତରେ ଦଅଯାଉଥିଲା ଏବେ ଜଙ୍ଗଲବାସିନ୍ଦା ସାହେବ ନିୟମ ଜାଣି କରୁଅଛନ୍ତି କି ଲକ୍ଷାପା ମଧ୍ୟରେ ପାଶ ବନକର ଚାଉଁ ମୁଲ ଏକପଇସା ଓ ସମୟେ କୁଳପ-ପା ଚଳ ଚପସ୍ବୀକ କରୁଥିଲେ ନେଇ ଯେଉଁ ସରକାରୀ ଲକ୍ଷକା ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠ ଚୋରାଣୀର ପାଶ ଦୋଇଥିବ ତାହା ସେ ପାଶ ନେବାବ୍ୟକ୍ତି ହାତରେ କାହା ନକଟକୁ ପଠାନ୍ତି ସରକାରୀ ପାଶ ପାଇଲେ ପାଶ ପିଠିରେ ଛଡ଼ି ନେଖିବାସକାଶ ଫିଗ ଉରେ ଦୁଇପଇସାରୁ ବହୁତପାଲେଖିଏ ନ କେଲେ ଶୁଭ ଦଅନ୍ତି ନାହିଁ ଏକେତୁର ଏ ଗରକପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଶତସ୍ବର ଦେଲେ କପର ନିର୍ଭୀ ଦେବେ । ପକ୍ଷେ ଉକ୍ତଜନଲକାରୁ ପାଶ ମିଳୁଥିବା ସମ-ୟରେ ଏକେତୁର ଅଭାବରୁ ଦେଉ ନ ଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ସେଠାରୁ ପାଶ ଉଠିଯିବାଦେଉ ଏକେତୁର କଷ୍ଟ ଛୋଗ କରୁଅଛୁ ଆତୁର ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତଜନ ଲକ୍ଷକାରୁ ପାଶ ଜାଣି ଦେଉଥିବା ସମୟରେ ଗାଡର ଭୟାନ ଓ ଦୁରଭା ଏବେ କେବଳ ଥକଣା ରୁହି ବବେତନାପୁସକ ମିଥଦ

ଦେଉଥିଲେ କେହି ମିଥଦମଧ୍ୟରେ ଆଣି ନ ପାରି ତହିଁର କାରଣ ଦର୍ଶାଇଲେ ସାନ ମିଥଦ ମିଳୁଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଙ୍ଗଲବାସିନ୍ଦା ସାହେବ-ଙ୍କ ଲକ୍ଷକାରେ ପାଶ ଦେଲଦନୁ ଯେ ଯେତେ ଗାଡ ନେଉ କମ୍ପାନୀ ଯେକେତୁର ପଥ ଦେଉ ତାହା କିଛି ବବେତନା ନ କର ଏକହସ୍ତାରୁ ଅଧିକ ମିଥଦ ଦଅନ୍ତି ନାହିଁ ସମସ୍ତେ ଯେ ଏହି ମିଥଦ ମଧ୍ୟରେ ଆଣିପାରିବେ ଏମନ୍ତ ସମ୍ଭବ ନୁହେ କାରଣ କାହାର ବେମାର ବା ଅପଦ ବସକ ଥିଲୁ ସେ କପର ଥିଲ ଅଳ ମିଥଦମଧ୍ୟ-ରେ ଅଣିପାରିବ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସଗଡ଼ ବଳଦ ନାହିଁ ଓ ପାଶ ନେଲଉଥିବୁ ମାରି ଯାଏ ଅଣିବାନମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରୁ ଦୁଇ-ଦିନରୁ କମ ଲାଗେ ନାହିଁ ଯଦି କୌଣସିକ୍ରମେ ସଜଲ କର ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠ ଆଣିବାସକାଶ ଗଲ ତେବେ ସରକାରୀ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଅପେକ୍ଷାରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଦିନେ ଦୁଇ-ଦିନ ପଡ଼ିରୁଛି ଫେର ଅସିବାକୁ ହୁଏ ଏଯୋଗୁଁ ସଦକରେ ମିଥଦ ଗତ ଦେଲ ପର ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତି ଦୋଇ ବୁଆରେ କଷ୍ଟ ଛୋଗ କରନ୍ତି ।

ଖୋରଧାକୁ ବାଞ୍ଛପୁର ଦକ୍ଷିଣସୀମା ଛତ୍ରଗଡ଼ ଦୁଇଦିନ ଓ ପଶ୍ଚିମସୀମା ବୋଲଗଡ଼ ଓ ମାଣିକା-ଗୋଜା ଏକଦିନ ଉତ୍ତରସୀମା ବାରଙ୍ଗପୋଲ ଏକଦିନ ଓ ପୂର୍ବସୀମା ଦୟାନଦୀ ଛକୋଶ ପଥ ଦୁଇ ଯାଟେ ଉପସ୍ବେଳୁ ଶୁନିମାନଙ୍କରୁ ଯେ ବ୍ୟ-କ୍ତି କାଠ ପାଶ ନେବାକୁ ଖୋରଧା ଅପେ ଯେ-ବେ ଜଙ୍ଗଲବାସିନ୍ଦା ସାହେବ ନ ଥାନ୍ତି ତେ-ବେ ସେମାନେ ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତି ଦୋଇ ଦେଖା ନ ପାଇଲେ କଷ୍ଟ ପାଶ ଫେରସାନ୍ତି ଉକ୍ତଜନଲକା-କାରେ ପାଶ ଥିଲେ ଏପରି କଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ଏପରି ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତିର ଗରକକଟରେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଛି ସେ ଯଦ ଉଲ୍ଲ କଙ୍ଗଲରୁ ବେଦରକାଣ କାଠ ନେବାସକାଶେ ପାଶ ଗୁଦେ ତେବେ ତାକୁ ସେଠାରୁ ନ ଦେଇ ତାହା ଘରଠାକୁ ଅନେକଦୂର ଅନ୍ତର ଜଙ୍ଗଲକୁ ପାଶ ଦଅନ୍ତି ବକରକ ସେବ୍ୟକ୍ତି ନିଜାନ୍ତି ନାଗୁରଅବସ୍ଥାରେ ତାହା ସ୍ବାକାର କରେ ।

ସାପାହିକ ସଂବାଦ ।

ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ବଲେହଟର ସାହେବ ସାକପୁର ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରମୁଖ କରବା କାରଣ ଗତ ଦୁଇବାର ଏଠାରୁ ପ୍ରାଣ କର ଅଛନ୍ତି । ଗତ ସପ୍ତାହରେ ପାଟଣପୁର ଜାଡ଼ାକ ପାମୁଣ୍ଡେ

ରଜାରେ ଲଗି ରହି ଏ ନଗରକୁ ଅସିପାରି ନାହିଁ ଦେବତ ଟଣା ଦୋଷକାର ପଥକ ଓ ପ୍ରଧାନ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବ । ତାହା ଅବହରରତମାନ ମଧ୍ୟ ଶୁଣି ଏ ହୋଷୋପାନ ବଳ-ବତାରୁ ଅସି ଅଛନ୍ତି । ତହିଁରେ ସାଣି ବସ୍ତ୍ର ଉଦକାରରୁ ଅଶୁଥିଲେ ସେ ଜାଡ଼ାକ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲ ରଜାରେ ପଡ଼ି ଶିକାରୁ ସାନ୍ତିମାଣେ କରନ୍ତୁ ହୋଇ କୌଣି ଯୋଗେ ଏଠାରୁ ଅସିଲେ ପ୍ରସ୍ତ ପର୍ଯନ୍ତ ନାଲ ଖୋଳା ନ ଗଲେ ପାମୁ-ଣ୍ଡେଠାରେ ସବଦା ଜାଡ଼ାକର ଦୁରକଦ ହେବ । ଉଠିଅଛୁଅର ଏକ ଶାଠକଲରେ ଏପରି ଦେଇ ଶୁଦ୍ଧନ ଓ ପଡ଼ିବାଦୁଅର ବଥାଠ ଅଛି

ଅମ୍ଭେମାନେ ସୁଶିଳୁ ସେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ଲେପକନକ ଗବର୍ଣ୍ଣର ମାନବର ଉତ୍ତମ ସାହେବ ଏ ନଗରକୁ ଅଗାମୀ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ଶୁଭଗମନ କରବେ । ସାହେବ ମହୋଦୟ ଚଳନର୍ଥ ସୁଦେ ଏଠାରେ ଦିଗବମନ ହୋଇ କରକତାରୁ କଟକ ପର୍ଯନ୍ତ ସମୁଦ୍ର ଦୁଲେ ନାଲ ଖୋଲାଇବାର ଦର-କାରରେ କହୁଥିଲେ ମାତ୍ର କି କାବିଏକଶରୀ ତାହା ପଟନା ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । କମ୍ପ ନାଲ ତାଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳେ ଖୋଳା ଦେଉଅଛୁ ଓ ତାହା ନବଟରେ ସମାପ୍ତ ହେବ ସେ ନାଲଯୋଗେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଉପକାର ଓ ସୁଧା ହେବାର ସମ୍ଭାବନା । ଉତ୍ତମ ସାହେବ ବଦନମାନ ହୋଇ ସୁଦେ ସେ ନାଲ ବ୍ୟପ୍ତକ ପିଟାଇବେ । ତେର ଗାଈରେ ଶାହେବ ମହୋଦୟ ଅସିବେ ତାହା ଏପର୍ଯନ୍ତ ହିର ହୋଇ ନାହିଁ ଅମ୍ଭେମାନେ ଏ ସ୍ବଦୀ ପୁଣି ଅନକଦ ଅଛି ଓ ସାହେବ ମହୋଦୟଙ୍କର ଅଭିଅରେ ସାକ୍ଷାତ ଲଭି ସମସ୍ତେ ଅନକଦ ହେବେ ସଦେହ ନାହିଁ ।

ବାବାଜୀ ନାମରେ ଜଣେ ପକ୍ଷୀ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ ସେବ ସୁଧା କଥା ଦେଇ ଗୋଳମାଳ ଉପସ୍ଥିତ କରବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରୁଥିଲେ ସେ ବ୍ୟକ୍ତିରୁ ପୁଣିସ ପୁଣିକାରଣଠାରେ ଶିରପ୍ରାୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଗରକହୋତୁତାର ଅଭିଯୋଗ ତାହା ଉପରେ ହୋଇଅଛି । ଜଣେ ବାବାଜୀ ବଡ଼ ବୁଝ ହୁଅନ୍ତି । ସାଗ୍ରାଲସେବମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ନବର୍ତ୍ତ ଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ କଥିତ ତୁଅଇ ସେ ଯେବଦାସାର୍ଥ ତା ୨ ଘର୍ଷ ପର୍ଯନ୍ତ ତାହାକର ପଦ ଗୁଣ ସମ୍ପନ୍ନରେ ସେମାନେ ଗୋଦଗୋବ ଉପସ୍ଥିତ କରବାର ସମ୍ଭାବନା । ବବର୍ଣ୍ଣମେଳ ପୁସ୍ତକ ଏସ୍ବୀର ସର୍ବ ଅଛନ୍ତି ।

ଘଟ ବର୍ଷ ଗରକବର୍ଷରୁ ଦୁଇଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କାଗଜ ଅମ-ତାକ ହୋଇଥିବ । ଏଥିର ଅର୍ଦ୍ଧଂଶ ଦେବତ ଗପ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଘଟ ହୋଇଥିବ ।

ମହାମାନ୍ୟ ସବର୍ଣ୍ଣକେନରଲଙ୍କ ଗଡ଼ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଭେଦ-ହୋଇଅଛି । ମାଟି କରକତାରୁ ଶୁଭଗମନ କରବାର କନ ଅବଧ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ବୋଧ ହୁଅଇ ଟଣାମା ସପ୍ତା-ହରେ ସେ ଏସଦାକାରୁ ସାତା କରବେ ।

କଥିତ ହୁଅଇ ସେ ଖାଜ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଉଚ୍ଚକାର୍ଯ୍ୟମାନ ନିବାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦ୍ଵାଦଶୋର୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାକରେ ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁଅଛନ୍ତି କି କୋର୍ଟିସ ଖାଜ ଉଠାଇ ଦୟ ପାଇ ପଦ ପ୍ରାୟ ଖାଜ କାରକ ପ୍ରଚଳତ ହେବ । ସମସ୍ତଙ୍କର ମତ ଏହୁପ୍ରାୟ ଅଟଇ । କିନ୍ତୁ ସଦାପି ଗୋବ ନ ହୁଅନ୍ତା ତେବେ କୋର୍ଟିସ ଖାଜର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଡ଼ ସୁଧାଧାନକ ସଦ ।

ତାବପର ଯୋଗେ ମନୁଅର୍ଦ୍ଧ ଚଳାଇବାର କାର୍ଯ୍ୟ ବଡ଼ ସମ୍ପୋଷକକର ଏକ ଘଟକର ହୋଇଅଛି । କଥିତ ହୁଅଇ ସେ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ସମସ୍ତ ବର୍ଷା ଛାଡ଼ି ଚିଟି ଘର ବୁଇ ଲକ୍ଷକା ହୋଇଅଛି । ତାସ୍ବତରେ ମନୁଅର୍ଦ୍ଧିକାପ ସବ ସାଧାରଣକରି ଉପ ସୁଧା ହୋଇଅଛି ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଦାଶରାଣୀ ସାହେବ କି ସେ ୧୦୮ରେ କବ୍ୟମା-
ତ୍ରେୟସ୍ତ ସ୍ତରେ ରେଖ୍ୟା, ଏକଦାକ ଇନ୍ଦ୍ରପୁର ଜେନରଲ
ପଦରେ ଏକଟି ନିପୁଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

କଲକତାରେ ଜଣେ ଶ୍ରୀ ଅପରାଧୁ ପ୍ରଣାଣୀ ବୋଲି ପଦ-
କର୍ମ ଦେଇ ଜଣେ କ୍ରମେକର ପରେ ପାଠକ ସ୍ୱରୂପ
କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବ । ଏକଦା ଅନ୍ୟ କେହି ସୁନ୍ଦରୀ ତାଙ୍କ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହ କରୁଥିବେ ସହଜୁ ଥିବି କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀ
ଆକାଶୀ ବୋଲି ଉଦ୍ଧାର ଦେବ । ଶ୍ରୀ ଅପା ପଠକମାନଙ୍କୁ
କେ ଦୂରଦେଶରେ ପଠାୟନ କର । କ୍ରମେକର ଶ୍ରୀମାନେ
ରକାବତୀ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଗ୍ରାହଣୀ ପାଠକୁ ମୁହିଁ ଭବ୍ୟତା
ଏପ୍ରକାର ଜାତ ଦୁର୍ଲଭକାର ବୋଧେ ନୂତନ ରମ୍ୟା ବାହାରି
ଅଛି ।

୧ । ସୁଲଭମାମୁରୁ ଅବସର ହେବୁଁ ଲର୍ଜି କେଉଁ
ମଧୁ ଯାନ୍ତି କିରେ ଭଲ ଲେଖକ । ସେ ଏପୁ ପ୍ରମାଣ-
ରପକ୍ୟ ସ ଲେଖି ପାବନ୍ତି ସେ ତାହା ସୁଧାରଣ ପାଠକ
ନିକଟରେ ଅନୁକ୍ରମ ଅବସରାୟୁ ହୁଏ । ସର୍ବତ୍ର ସୁସ୍ତର
ସଦ୍‌ଧର୍ମାଦିକ୍ ପଦ୍ୟ କର ତାଙ୍କର ଭଜନପ ଟଙ୍କା ଅଧି
ହୋଇଅଛି । ସାହାଜର ଲେଖାର ଏକେ ଅପର ତାଙ୍କର
ସମମାନ୍ୟରେ କା କ କାର୍ଯ୍ୟ । ସେ ଦେଶର ଶେଷମାନଙ୍କର
ଏକେ ଦାନ ସେ ହୁଅଏକଥାଏ ଟଙ୍କା ।

୨ । ପଦଶୀ ଦେଶରେ କାବ୍ୟରମାନଙ୍କର ବହୁ ପେଟ ।
ସେମାନେ ଜଣ ଭଣି ନରୁପପଦେ ନିକଟକୁ ମାଲ ପାରନ୍ତି
ନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ସେତେବେଳେ ପ୍ରଥମ ବାସନ୍ତର ସମେ
ଦେବେକେଳେ ସେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ମନୋମାରେ ଅଧେ ଚପ
ସହୁତ ନରୁପପଦେ ନିକଟକୁ ସିନାହିଁ ହେଉଥିବେ ଅପେ
ହେବ ସେ ଏହା ବହୁ ବେଶେଇ ଜର୍ମ । ଦେବେକେଳେ
ଉଦାହରଣ ୧୮ ମିନଟ ମେଳଦୟ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବି କିନ୍ତୁ ବହାଉ
ଅସିଲେ । ମିତ୍ରକତର ଏକଦା କାବ୍ୟର ଟଙ୍କା ଦେଖନ୍ତୁ
୫ ପିଠି ଭେଜି ଦେଖନ୍ତୁ ପିରବାଦୁ ବରୁଣପଦ ତାହାକୁ
ଦସ ପରସ୍ତର କଲେ ।

ପ୍ରେମର ପତ୍ନୀ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଉତ୍କଳାଧିକାରୀ ସମ୍ପାଦକ
ମହାଶୟେଷୁ ।

ସକଳୟ ନିବେଦନ ଏହି କି ଜ୍ୟୋତି-
ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଶତନାଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ଉପଦ୍ରବର
ନୟମ ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ପାଳନେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି
ତହିଁର ଫଳ କପର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେଖିଅଛନ୍ତି ତାହା
ନମ୍ମେ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା ଆପଣ ଏହାକୁ ଆପଣଙ୍କ
ପୁସ୍ତକାଳ ପଢ଼ିକାରେ ସ୍ଥାନଦାନ କରି ସାଠକ-
ବର୍ଗକୁ ଜାଣାଇ ଜଗଜ୍ଞାର୍ଥ କରିବା ଦେବେ ।

ସମସ୍ତ ପୁସ୍ତକସ୍ତୁ କର୍ମଚକର ଉତ୍ତର କୁଣ୍ଡି
ଶତଭାଗ ନିକଟତ୍ରୟରେ ଶନି ଅଧ୍ୟାୟ
ଦେଲେ ଯାହା ଯାହା ଫଳ ହୁଅଇ । ସଆ;
ଜ୍ୟୋତିଶାସ୍ତ୍ର ସୁରେଦୟେ ।

ପଦକ୍ରମ ପ୍ରୟେ ଚୈବ ଉତ୍କଳ କୁମିମାଣିକ ।
ଜେପାଳ ପାର କାଶୀର ଶକ୍ତିର ସୁମାଗକ ।
ମଥୁ ମୁକ୍ତଦେଶାସୁ ଶକ୍ତି ଦେବାର ମଣ୍ଡଳା ।

ଶ୍ରୀମଦ୍‌ଦେବେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦ ଶ୍ରୀ ଦେଶାୟେ ଶ୍ରେୟଶ୍ରୀୟଃ
ଭେଦଶା ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଯାମ୍ୟ ପାଦେ ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତଗୋତ-
ରେ । ଶ୍ରୀକୃତ୍ୱାର୍ତ୍ତ କୁରୁମେଷଂ ଶ୍ରୀକୃତ୍ୱାର୍ତ୍ତ ଦୁଷ୍ଟିନା-
ପୁରଃ । ଅଶ୍ରୁକୃତ୍ୱାର୍ତ୍ତ କଥାପାଠ୍ୟ ଶକ୍ତିକର୍ମ୍ମୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ
ତ । କନଶାନ୍ତି ତ ଭେ ସକୋ ଦେଶା ଶ୍ରୀଶାନ୍ତ
ଗୋଳକ୍ଷ । ଯତ୍ରସ୍ତଃ ପୀତାୟେତ୍ତଦ୍ ବେଧସ୍ତାନେ
ଭଦ୍ରୋକତ । ଦେଶନାମର୍ଷଣ ଶୌର ଶ୍ରୀକୃତ୍ୱାର୍ତ୍ତ
ନାମ୍ନି ସମ୍ପଦଃ ।

ଅର୍ଥାଃ । ଶତଭାଗ ନିକଟତ୍ରୟରେ କର୍ମ
ଚକର ଉତ୍ତରକୁସିରେ ଶନି ରହିଲେ, ନେ-
ପାଳ, ଲାଭ, କାଶୀର, ଶକ୍ତିଶ, ସୁମାଗକ,
ମଥୁ, ମୁକ୍ତ, ଶକ୍ତି, କେଦାର ଲଭ୍ୟାଦ ଦେଶ-
ମାନଙ୍କର ଏକ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର ଉତ୍ତରପାର୍ଶ୍ୱରେ
ଲଭ୍ୟାଦ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ
ଉପଦ୍ରବ ଅର୍ଥାତ୍ ସୁଧାର ବସନ୍ତ, ଜନମରକ
ଏବଂ ଶ୍ରୀକୃତ୍ୱାର୍ତ୍ତକାର ଅନ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ କରୁଇ ।

ଏଥକୁ ଶନି ପ୍ରାୟ ଭିନ୍ନବର୍ଷ ହେଲ ଉକ୍ତ
ନକ୍ଷତ୍ର ଓ ସ୍ଥାନରେ ଅବସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛି । ଏ
ପର ଭେଦଶା, ଅଗ୍ନିମା, ହୃଦା ଏବଂ ଭଜନ-
ପ୍ରରେ ସେହି ଶନି ରହିଲେ ଶ୍ରୀକୃତ୍ୱାର୍ତ୍ତ, କୁରୁ-
କ୍ଷେତ୍ର, ଶ୍ରୀକୃତ୍ୱାର୍ତ୍ତ, ଅଶ୍ରୁକୃତ୍ୱାର୍ତ୍ତ, ଏକପାଦ,
ଶକ୍ତିକର୍ମ୍ମ ଲଭ୍ୟାଦ ଦେଶମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ
ଶ୍ରୀମାନଙ୍କର ଶ୍ରୀଶାନ୍ତ୍ୟକୋଶସ୍ତୁ ଦେଶମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତରୂପ ନାନାବିଧ ଅନ୍ୟ କରୁଇ ।

ଏଥକୁ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ଅଗ୍ନିଜନକ୍ରମକୁ ଶନି
ଯିବାର ଉତ୍ତର ହୋଇଅଛି । ଅତ୍ତ ମଧ୍ୟ ଶନି
ଯେଉଁ କରକରେ ଥାଏ ସେହି ନିକ୍ଷେପ
ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଏବଂ ବେଧନକ୍ରମରେ ଦେଶ-
ମାନଙ୍କରେ ନାନାବିଧ ଅନ୍ୟ କରୁଇ ସମସ୍ତ
ବିଷୟରେ ଉଦ୍ଧାରକାର କରୁଏ ।

ଅତ୍ତ ମାର୍ଗଶିରମାସରେ ତନ୍ତ୍ରପ୍ରଦଶ ଦେଲେ
ଯେଉଁ ଫଳ ହୁଅଇ ତାହା ଭଲେ ପ୍ରକାଶ
କରାଯାଉଅଛି ସଆ;—

କାଶୀର କୌଶାର ନରକ ସଂଯୋଗାନ୍ ନୃପା-
ନିବନ୍ଧ୍ୟାଦପି କୌଶଳଂ ଶୁ । ସେ ସୋମପାସ୍ତ୍ରାଂ ଶୁ
ମୁଗାନ୍ ସଂଯୋଗାନ୍ ଶେଷଂ ତ ଶସ୍ୟଂ ସଦସି
ଗ୍ରହସ୍ତ ।

ସହ ସେ ମାର୍ଗଶିରମାସ ତହିଁରେ ତନ୍ତ୍ରପ୍ରଦଶ
କ ସୂର୍ଯ୍ୟପରାଶ ଦେଲେ କାଶୀର କୌଶାର
ସ୍ତ୍ର ଲଭ୍ୟାଦ ଦେଶସ୍ତୁ ଶକ୍ତି ଓ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର
ଅମଙ୍ଗଳ ହୁଅଇ ଏବଂ ଯାହି କୃତ୍ୱାଶ୍ରମ, ମୁଗପଣ
ଓ ଯୌରଜନ ଏମାନଙ୍କର ଅମଙ୍ଗଳ ହୁଅଇ
କେବଳ ଶସ୍ୟର ଉତ୍ତମ ହୁଅଇ । ଲଭ୍ୟାଦ

ଉତ୍ତରପାର୍ଶ୍ୱ ପୃଥ୍ୱୀର କି କି ଅବସ୍ଥା ବାହ୍ୟ
ବା ବାହ୍ୟ କି ତା ଜଗତସ୍ତରକର ଉଦ୍ଧାରୀନ ।
କିନ୍ତୁ ହିନ୍ଦୁଶାସ୍ତ୍ରପ୍ରତିପାଦକ ପୂର୍ବରୁ ପାଳନେ
ସେ ଉକ୍ତ ଅନିଷ୍ଟାଦିର ଶକ୍ତି କରି ଅଛନ୍ତି ଅବ-
ଶ୍ୟ ତହିଁର କିଛି ନିଗୂଢ଼ଭକ୍ତ ଥିବ ଏପରି ଅନୁ-
ମାନ ହୁଅଇ ଅତଏବ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମିକଲମ୍ପୀ ଧନା ଓ
ରାଜା ଏମାନଙ୍କର ଉକ୍ତ ଉତ୍ତର ଶାନ୍ତି ନିମିତ୍ତ
ଉଦ୍ଧାରଣ ଓ ଦାନ ଲଭ୍ୟାଦ ଶୁଭକର କିୟାସକୁ
କରବାର ବିଧେୟ ଅଟଇ । ଅତ୍ତ ମଧ୍ୟ ଏହି
କଟକସଦ୍‌ଦର ନିବାସୀ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ଜାଳୀପଦ
ବନ୍ଦେନାଆୟାୟ ମହାଶୟ ଭଜନପ ସ ତ ୨୫
ରଖ (ଗଭ ବଜ୍ରହନ) ନିନ ଉକ୍ତ ଉତ୍ତରପ୍ରାନ୍ତି
ଓ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ପ୍ରତିପାଳକ ଶବ-
ର୍ଣ୍ଣଭଜେନରଲ ଶ୍ରୀମତୀ ଲର୍ଜି ରଫନ ସାଦେବ
ମହୋଦୟଙ୍କ ଅଧିକାର ଶାସ୍ତ୍ରର ଶାନ୍ତା ଉପ-
ସମ ନିମିତ୍ତ ଏକରସ ଦୁର୍ଗାଚାର୍ତ୍ତ ଓ ନାନା-
ବିଧ ଉପାଦେୟ ଫଳମୁକାଦ ନିବେଦ୍ୟରେ
ସବିଧରେ ଶ୍ରୀମହାଶୟଙ୍କର ଶୋଭାପୋଷକର
ପୂଜା ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମଶାନ୍ତି କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିକି
ମିଶ୍ରାଭିଭୋଜନ ଲଭ୍ୟାଦରୂପ ଦୈବା ବିଭବଣ
କରି ସାକର୍ଷକ୍ତି ଓ ଦେଶୋପକାରକାର ପରି-
ତ୍ୟୁ ଦେବ ଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହିନ୍ଦୁ-
ଧର୍ମିକଲମ୍ପିମ ନେ ଉକ୍ତ ବାବୁଙ୍କ କର୍ମର ଅନୁ-
ଗାମୀ ହୋଇ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହିତୈ-
ଷିତାର ପରିଚୟ ଦେଇ ହିନ୍ଦୁଶାସ୍ତ୍ରର ଗୌରବ
ବୃଦ୍ଧି କରଣରେ ଯତ୍ନଶୀଳ ହେଉନ୍ତୁ ଲଭ ।

୨୮୮୮୮୦ । ନି । ଶ୍ରୀ କ —

ବର ସୁଦେବ ବସନ୍ତ ସେ ଲର୍ଜି ପପର ଅବେଳ ଲଭ
କରଅଛି ଏବଂ ଯଦି କାଳୀକାକୁ ହିନ୍ଦୁ କରବାରୁ ଏ
ସୁଦେବ ଲଭ ହୋଇଅଛି ତେବେ ସେ ଅପମ୍ୟ ବସନ୍ତ-
ଶ୍ରୀଧରକାଦ ପାଦବେ ଏବଂ ବହୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରସାଦ ସୁଦେବ
ଦେଖି ଅପା ଦେଉଅଛି ସେ ପୂଜାର ଅପମ୍ୟ ରୂପ ମଧ୍ୟ
ଗାନ୍ତ ହୋଇଅଛି ଅପା ଦେବ । ଲଭଣା ବର୍ତ୍ତୁ ନିକାଶ
ଦେବନ ପାଦପଦା ପ୍ରହରାଦେ ମଧ୍ୟରେ ପମ୍ପରେକ ନମେ
ସଲେ ବହୁ କର୍ମନୀକ ସମୟରେ ସେହି ମାନେ ନାୟକେ
ପୂଜା କରଣା ବସ୍ୟ ଦେବେକେ ଗ୍ରାହଣାଦେ ମିତ୍ର
ଦେବନ ଦେବୀଦାରା ରାଜକର ବା ଦେବଦୈତ୍ୟୀ ଦେବ
ପରପଦ ଦେବୀର ଦେବୀ ବରପ୍ର ଦାହାନ୍ ପଦେ ବୋ-
ଧଣା ଅଦ୍ୱି ନମେ । ର . ଭ . ସନ ୧୯୧୧ ।

ମୂଲ୍ୟପତ୍ର ।

ଶ୍ରୀ ସମତନ୍ତ୍ର ବଦନ୍ତା ଦେବୀଦାଦ ଅଗ୍ରମ ୫୦୦
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନାୟକ ବଦନ୍ତା ସାମନ୍ତ
ଦେବ ଦେବୀନ ମହତା ୫୦୦
ଶ୍ରୀ ଏହି ପତ୍ରକାଳିନୀ ସହର ବନ୍ଧେ ପଦକାଳିନୀ କର
ପୁଣି ବନାଶକ ପଦକାଳିନୀ ସହର ଓ ପଦକାଳିନୀ ଦେବ ।

ଅନୁବନ୍ଧ

ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ଇଂ ଉତ୍କଳ ମାନ୍ୟ କାନୁନ୍‌ସ ସନ ୧୮୮୧ ମସିହା ।

NOTIFICATION.

The 2nd December 1880. Under the powers conferred on him by sec : 7 of the Census act (Act XIV. of 1880) the Lieutenant Governor directs the issue of the following instructions for the guidance of census officers in all districts within the Jurisdiction of the Lieutenant Governor of Bengal, except such tracts as may hereafter be specially exempted by notification in the Calcutta Gazette.

Every census officer may ask of all persons within the limits of the local area for which he is appointed, such questions as may be necessary to enable him to fill, in respect of each of such persons, the particulars required by the following form of schedule ; but no census officer shall insist upon recording the name of any woman if there is any objection to giving it, or ask to see any female who is not voluntarily produced before him or ask for any information not required for the purposes of the census, such as the amount of any person's income or the name of any woman's husband.

FORM OF ENUMERATORS SCHEDULE.

DISTRICT _____ SUB-DIVISION _____ THANNAH _____ CIRCLE No _____
 (_____ Circle officer) Village _____
 (No. _____) Enumerator of Block No. _____
 House No. _____

1	2	3	4	5	6 7		8	9	10	11	12.		
Serial number of each inmate	Name	Condition i. e. whether married, unmarried, widow or widower.	Sex	Age last birth day	Religion.		Mother tongue	* † § Place of birth.	¶ Occupation of men; also of boys & females who may do work.	Education		Infermities.	
					Religion	Caste if Hindu sect if of other religion.				1 Under instruction	2 Not under instruction but able to read & write	3 Not under instruction, & not able to read & write	1 Unsound mind

* If a European British subject add British subject.
 † If a mixed European & Asiatic parentage add Eurasian.
 § If a foreigner, state of what country.
 ¶ Boys at school, girls, small children, and women who perform no regular work should not be shown at all under Col : 10.

(Sd.) COLMAN MACAULAY
 Offg Secretary to the Government of Bengal.

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ପୁସ୍ତକକୁ କଟକପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରମାଣକ ସମ୍ମାନ-
ସ୍ଵରେ ଗ୍ରହଣ ଅମ୍ଭ ନିକଟରେ ଭଦ୍ର କଲେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବେ ।

ଅନୁକ୍ରମାଙ୍କ	ଶ୍ରୀ ୧	ଟ ୦/୩
ସାମାନ୍ୟତା	ଶ୍ରୀ ୧	ଟ ୦/୩
ଅଲମତ୍ୟକନାର କଟକ	ଶ୍ରୀ	ଗୌରୀପାଠିକା

ଏହାକାର ସବୁସାଧାରଣକୁ ବିଜ୍ଞାପନ ବ୍ୟତୀ ଯାଉଅଛନ୍ତି
ଅନ୍ୟ ବିଜ୍ଞାପନ ବାହାରୀକା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଟକ ଓ ଗୁରୁବାର
ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ସରକାରୀ ଅର୍ତ୍ତବୋଧ ଟଙ୍କାବୋଧ-
ନାମକ ସହର ପୃଥିବୀ ଓ ପ୍ରକାଶ ଦେବୀ ପାଠାୟତ କଲିକ
ଏବଂ ପଞ୍ଚ ମଧ୍ୟରେ ଜାତୀୟତାରେ ପୃଥିବୀ ଓ ପ୍ରକାଶ ବୋଧର
ନେବ ଏବଂ ଉଲ୍ଲାସ ଦେବ ।

କଟକ ଓ ଗୁରୁବାରରୁ ସାମାନ୍ୟ କଲିକାର ସମସ୍ତ ଓ
ଇତ୍ୟାଦି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିମ୍ନ ଲେଖାଗଲା । ଯଥା :—

ଅର୍ଥବୋଧ ଟଙ୍କାବୋଧ ସହର ଫ୍ରମ ମଙ୍ଗଳବାର ସକାଳ
ସଞ୍ଚ୍ୟା ସମୟରେ ଜୋକରା ଲଠିଠାରେ ଥିବା ସରକାରୀ
ପାଠକୁ ସାମାନ୍ୟ କଲିକ ଏବଂ ଫ୍ରମ ଗୁରୁବାର ଅପରାହ୍ଣ ୨ଘଣ୍ଟା
ସମୟରେ ଗୁରୁବାରରୁ ସାମାନ୍ୟ କଲିକ ମାତ୍ର କଲିକତାରୁ
ଜାତୀୟ ପଞ୍ଚମତୀ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗୁରୁବାରରୁ ବାହାରକାର
ସମସ୍ତ ପୂର୍ବକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେବ ।

ଋତୁ ବଟକତାରୁ ଗୁରୁବାରକୁ	
ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ପୃଥିବୀ	ଟ ୧୧ ଭୂମିମଧ୍ୟରୁ ସମସ୍ତ ସାତୁ
ଦ୍ଵିତୀୟ	ଟ ୮ ଏବଂମଧ୍ୟରୁ
ତୃତୀୟ	ଟ ୬ ଅଧମଧ୍ୟରୁ

କଟକରୁ ଗୁରୁବାର ଦିନ ଉତ୍ତର
କଟକରୁ ଉତ୍ତର କଟକରୁ ଗୁରୁବାର
କଟକରୁ ଉତ୍ତର କଟକରୁ ଗୁରୁବାର
ଅଥା ଇତ୍ୟାଦି

କାନ୍ଧ୍ୟ ପ୍ରଭୃତିର ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତ୍ୟେକର ଉତ୍ତର ଅନୁସାରେ
ଟ ୦ ଠାରୁ ଏକ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବ । ମାତ୍ର କିମ୍ପା ଏବଂ
କମ୍ପା ବାହାରୀ କାକସର ଇତ୍ୟାଦି ମାତ୍ର ଅନୁସାରେ ଅଂଶନପୁସ୍ତକ
ଟ ୨ ଦିନରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇ ଇତ୍ୟାଦି ଶୁଭ
ଅଂଶ । ଉତ୍ତର କାନ୍ଧ୍ୟମାନ ୮ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଟଙ୍କାକୁ
ଟ ୨୫ ।

ବୋଧ ଉପରେ ରଖି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗାଳ ପାଇକ ଅର୍ଥବୋଧ
ଇତ୍ୟାଦି ୧୨ ବର୍ଷ ୧୫ ପାଇକ ଗାଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟପ୍ରକାର
ଗାଳ ଟ ୨୦ ।

ମଧ୍ୟମିତ ସାମାନ୍ୟକର ଇତ୍ୟାଦି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ।

	ଶ୍ରେଣୀ	୧ମ	୨ୟ	୩ୟ
କଟକତାରୁ	କଲିକତାପୁର	ଟ ୦୫୫/୩	ଟ ୧/୧	ଟ ୦/୧
କଲିକତାପୁର	କଲିକତାପୁର	ଟ ୧/୧	ଟ ୦୫୫/୩	ଟ ୦/୧
କଲିକତାପୁର	କଲିକତାପୁର	ଟ ୧/୧	ଟ ୧୫/୨	ଟ ୦/୧
କଲିକତାପୁର	କଲିକତାପୁର	ଟ ୧/୧	ଟ ୨/୧	ଟ ୦/୧
କଲିକତାପୁର	କଲିକତାପୁର	ଟ ୧/୧	ଟ ୩୫/୨	ଟ ୧/୧
କଲିକତାପୁର	କଲିକତାପୁର	ଟ ୧/୧	ଟ ୫୫/୧	ଟ ୧/୧
କଲିକତାପୁର	କଲିକତାପୁର	ଟ ୧/୧	ଟ ୮	ଟ ୨

ଏହିଭାବରେ ପେ ସମସ୍ତ ସାକ ପଠକ ଚର୍ଚ୍ଚା ନିମିତ୍ତ
ଅବଶ୍ୟକ ଉତ୍ତର ଗୃହିତ ହେବ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେବନା ପୃଥିବୀ ସହାୟେ ଅଛଇ
ମାତ୍ର ଜାତୀୟରେ ନେବେ ଜାଣସମା ଦୁର୍ଗ ବିକାସ ଦେବାଦ
ସହର ଉତ୍ତର ଏବଂ ଯେ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ପୃଥିବୀ-
ମାନକତାରୁ ତାମ ନେଇ ତାହାରୁ ଉତ୍ତର । କଲିକତା
ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ଶର୍ତ୍ତ ଟ ୦ ଙ୍କା ଓ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଟ ୨
ଅଧିକ ହେବ ହେବ । ଏହିଭାବରୁ ଅପରାଧ ଗାଦିକାର
ନିରୋଧକ୍ତ ବର୍ଦ୍ଧନା ପରେ ପ୍ରଥମଶ୍ରେଣୀର ପୃଥିବୀ ଫ୍ରମ
ନେବେ ଅବଶ୍ୟକ ।

ସମସ୍ତ ଦେବନା ବଟକ ଦେବପଞ୍ଚମା ଦେବପଞ୍ଚମା
ପ୍ରାମୁଖ୍ୟେ ଦୁଗୁଣ ଏବଂ ଗୁରୁବାର ସକାଳେ ତଳୋକ୍ତ
ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ ଇତ୍ୟାଦି ହେଉପାରେ । ଯଥା :—
କଟକତାରୁ ଦେବପଞ୍ଚମା ଅନୁତ ଅନୁସାରେ
ଟ ୨/୧ ଠାରୁ ଟ ୧/୧ ଟଳପ୍ରଦ ୩/୧
ଦେବପଞ୍ଚମା ଅନୁତ ୩/୧ " ଟ ୧/୧ " ଟ ୧/୧
ପ୍ରାମୁଖ୍ୟେ " ଟ ୦/୧ " ଟ ୧/୧ " ଟ ୧/୧
ତାମରପୁର " ଟ ୧/୧ " ଟ ୧/୧ " ଟ ୧/୧
ଗୁରୁବାର " ଟ ୧/୧ " ଟ ୧/୧ " ଟ ୧/୧

କଟକତାରୁ ଗୁରୁବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ପ୍ରକାଶ ଇତ୍ୟାଦି
ସମସ୍ତ ଉପରେ ଲେଖାଗଲା ଗୁରୁବାର ଠାରୁ କଟକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ସେହିପରି ହେବ

୧୫	୧୬	୧୭	୧୮	୧୯	୨୦	୨୧	୨୨	୨୩	୨୪	୨୫
୨୬	୨୭	୨୮	୨୯	୩୦	୩୧	୩୨	୩୩	୩୪	୩୫	୩୬
୩୭	୩୮	୩୯	୪୦	୪୧	୪୨	୪୩	୪୪	୪୫	୪୬	୪୭
୪୮	୪୯	୫୦	୫୧	୫୨	୫୩	୫୪	୫୫	୫୬	୫୭	୫୮
୫୯	୬୦	୬୧	୬୨	୬୩	୬୪	୬୫	୬୬	୬୭	୬୮	୬୯

ମଧ୍ୟମିତ ସାମାନ୍ୟକର ଉତ୍ତର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ।

ଅର୍ଥବୋଧ ଓ ଟଙ୍କାବୋଧରେ ନି ୭ ୧ ପ୍ରଥମଶ୍ରେଣୀ
ନି ୭ ୧ ଦ୍ଵିତୀୟଶ୍ରେଣୀ ଏବଂ ୨୨୦ ତୃତୀୟଶ୍ରେଣୀର ପୃଥିବୀ
କରି ପାଇବ ।

ନିମ୍ନ ଅଟକ କମ୍ପା ଅନୁକ୍ରମିତାରେ ଦାଉର ଉକ୍ତ-
ନେକ ପ୍ରକାର କଲିକ ନାହିଁ ମାତ୍ର ଉପର ସମସ୍ତ ଉତ୍ତର
ନିମ୍ନପଦ ଉତ୍ତର ଦ୍ଵାରା ଏବଂ ଅଟକ ନିକାସର କଲିକା
ପରେ ସମସ୍ତ ଦେବିତ ହେବେ ।

ପୃଥିବୀର ସୁକ୍ଷ୍ମ ନିର୍ଣ୍ଣୟ
ଏସବୁ ଆନରେ କଲିକ ଦେବପଞ୍ଚମା ଓ ଦେବପଞ୍ଚ
କଲିକରେ ଗାଦିକାର ଉତ୍ତର ଉତ୍ତର ଉତ୍ତର
କାଦିକାର ବୋଧାମାନ ଏବଂ ଉତ୍ତରକା ଓ ପ୍ରାମୁଖ୍ୟ-
ଅଟକ । ଅନାନ୍ୟ ନିମ୍ନ ଏବଂ ନିମ୍ନ ଏବଂ କଲିକା
ସାମାନ୍ୟ ଉପାଦେୟା ଉତ୍ତର କୋଷମାନ ଅଟକ ।
ଶାସି ଅଟକ ରହିବ ।

ସନ ୧୮୭୮ ସାଲ ଗାଦିକାର ଉତ୍ତର ଉତ୍ତର
କଲିକତାର ୨୫୫୫ ପୃଷ୍ଠାରେ ସେହି କଲିକତା ବ୍ୟତୀ
ସାମାନ୍ୟ ଏହାଦ୍ଵାରା ତାହା ଉତ୍ତର ହେବ ।

ଅର୍ଥବୋଧ ଉତ୍ତର ଉତ୍ତର ଦେବପଞ୍ଚମାରେ ସମସ୍ତ ଉତ୍ତର
ନିମ୍ନ ସାମାନ୍ୟକର ନିକଟକୁ ପଠାଯିବ ।

ପ୍ରଦେଶ କଳ୍ପ ମାକ୍‌ସିମିନ
ଏକଜନିତକ ଉତ୍ତରକର
ମହାନଦୀ ଉତ୍ତରକର ଉତ୍ତରକର

ଏହିଭାବରେ ପେ ସମସ୍ତ ସାକ ପଠକ ଚର୍ଚ୍ଚା ନିମିତ୍ତ
ଅବଶ୍ୟକ ଉତ୍ତର ଗୃହିତ ହେବ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାମ୍ବାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

୧୨୩
୧୩୩୩

୧୯୧୩ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୩ ତାରିଖ ସପ୍ତମ ସଂଖ୍ୟା

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪ ୫୦
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୪ ୨୦
ମଫସଲପାଲ ଡାକମାସୁଲ ୪ ୫୦

ଅନୁମାନେ ଅନନ୍ତ ସମ୍ଭବ ସମ୍ପାଦନରେ ପାଠକଙ୍କୁ ଯେ ମହାମାନ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତର ଲର୍ଜ୍ଜ ଉପକ ବାହାଦୁର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଗେଗ୍ୟ ଲଭ କରି ଚଳେ ମାତ୍ର ତା ୧୦ ରଖିରେ ଏଲହାବାଦରୁ ବଲିକତାକୁ ଯାଣା କରି ଗୃହରେ ମୋକାମା-ଠାରେ ବିଶ୍ରାମ କଲେ ଏକ ଛଦ୍ମି ଅରହନ ଅପରୁପ ଦ ୪୫ ଖା ସମୟରେ କଲକତାରେ ପ୍ରବେଶ ଦେଲେ । ଏହାକୁ ଶଙ୍ଖଳ ଅଣିବା ସକାଶେ ରେଲ ଷ୍ଟେସନଠାରେ ଅନେକ ଲଭ-ଶ୍ରେଣୀୟ ଏକ ଦେଖାୟ ଗଜକର୍ମଗୁଣ୍ଠ ଓ ହତ୍ତ-ଲେକମାନେ ସମବେତ ଦୋଇଥିଲେ । ଏଥର ବହୁ ଦନ ସକାଶେ କଲକତା ଦକ୍ଷିଣ ଶ୍ରୀ ଧାରଣ କର ।

ଅନୁମାନେ ଶୁଣିଲୁ ଯେ ରାମସୁନ୍ଦର ଦେବୀନ କୁଳଦେବ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପୁସ୍ତକାଳୟେ ସାଦେବ ଉକ୍ତ ମୁକାମରେ ପଢ଼ାକାରର ବର୍ତ୍ତମାନରେ ଅଣିଅଛନ୍ତି । କୁଳଦେବୀକୁ ଦୋଷୀ ଦେଉଳୁ ବା ନ ଦେଉଳୁ ତାହାର ଜ୍ଞାନରେ ଯେ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଅଛି ସେ ସମସ୍ତ ଶୁଭୁଚର ଅଟଇ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନେକ ଗଜକାଳକୁ ମାନେକର ପଠାକାର ଯେ ନିମ୍ନ ଦୋଇଅଛି ଭଦ୍ରରେ ଏମାନଙ୍କ ଚରଣ ପ୍ରତି କଠିନ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବାର ଅବଶ୍ୟକ ଅଟେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀ ସାଦେବ ପଢ଼ାକାର

ବର୍ତ୍ତମାନ କରବାରେ ସର୍ଥାର୍ଥ ପକ୍ଷ ଅବ-ଲମ୍ବନ କରିଅଛନ୍ତି ।

ଭାରଯୋଗେ ସଂବାଦ ଆସିଅଛି କି ଦଙ୍ଗ-ଲାର ଲେଫ୍ଟନେଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ତ ମାନ୍ୟବର ଲତନ ସାହେବ ଚଳିତମାସ ତା ୧୭ ରଖିରେ ବଙ୍ଗ-ଦରକୁ ବଜେ କରିବେ ଏବଂ ଏଠା କଲେକ୍ଟ-ରକୁ ଛାଡ଼ାଇ ସଙ୍ଗେ ହେଟିବା ସକାଶେ ଆଦେଶ ଆସିଅଛି । ଗଜସପ୍ତାହରେ ଅନୁମାନେ ଲେଖିଥିଲୁ କି ଶେଷ ଲାଟସାହେବ ଆଗାମୀ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ଏ ନଗରକୁ ଜମ୍ମୁ-ନାମ ଫିଟାଇବା ସକାଶେ ଆସିବେ ଅନୁମାନ ନୁହଇ ସେ ଶୁଭ କଥାଟି ଘଟିବ ନାହିଁ କାରଣ ସେ ଏହି ସୁଯୋଗରେ ଜମ୍ମୁନାମ ଫିଟାଇବେଇ ପିବେ । ଜିଆ ମଧ୍ୟରେ ବୁଲିଯାଇଥିଲେ ବଡ଼ ସୁଖର କଥା ଦୋଇଥାନ୍ତା ନିତାନ୍ତ ପର ପର ଦାଣ୍ଡେଦାଣ୍ଡେ ଚାଲିଯିବା ଭଲ ଦେଲା ନାହିଁ ।

କଟକ ଖାସମାହାଲର ଜମା ବୃଦ୍ଧି ବିରୁ-ଦରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମହାଗୁଣୀ ଏଠା ମୁନସଫି-ଅଦାଲତରେ ସରକାରଙ୍କ ନାମରେ ଯେଉଁ ମୋକଦ୍ଦମା କରୁଥିଲେ ସେ ମୋକଦ୍ଦମା ଗଭ-ସୋମବାର ଉପସିପ ଦେଲା । ସରକାର ବଦା-ଦୁର କର୍ମ ଲଭ କଲେ ସୁଭରଂ ଦୁଃଖୀ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଯେ କିଛି ଆଶା ଭରସା ଥିଲା ତାହା ଏହାଦ୍ୱାରା ରୁଣ୍ଡି ଦେଲା । ସରକାରଙ୍କର କପାଳ ଟେକ

କାହାଲର ଜମ୍ମୁ ନ ହୋଇ କାହାର ଦେବ । ଅନୁମାନେ ମୁନସଫିକ ଶୟ ରୁଣ୍ଡିଅଛି । ସେ ଅନେକ ସୁକ୍ତିଦ୍ୱାରା ମୁଦାଲର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଅପଥା ଆପତ୍ତି କାଟିଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଓ ସରକାର ପକ୍ଷରୁ ସେପରି ଆପତ୍ତି ହେବା ଦୁଃଖରବିଷୟ ମାତ୍ର ଯେଉଁ ଅଇନ (ସନ ୧୮୭୭ ସାଲର ୧୦ ଅଇନ) ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶାର ବନୋବସ୍ତୁ ଆହୁରି ବ ୩୦ ଶ ପୁର ରହିଅଛି ସେହି ଅଇ-ନରୁ ଖାସମାହାଲ ବର୍ଜିତ ଥିବା ନ୍ୟାୟରେ ମୋକଦ୍ଦମା ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି । ଯାହା ଦେଉ ମୋକଦ୍ଦମା ହାଇ କୋର୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ ଯାଇ ଶେଷ ଦେବ ନାହିଁ ଅଥବ ଆନୁମାନଙ୍କର ମଜା-ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଅବଶ୍ୟକ ନ ରଖେ ।

ଲଣ୍ଡନରୁ ଭାରତୀୟ ଯୋଗେ ସମ୍ବାଦ ଆସି-ଅଛି କି ଚଳିତମାସ ତା ୨ ରଖିରେ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟ ସଭାର ଅଧିବେଶନ ଦେଲା । ଲର୍ଜ୍ଜ ଗୁନ୍ସଲର ସାହେବ ଶ୍ରୀମତ ମହାରାଣୀଙ୍କ ବକ୍ତୃତା ପାଠ କଲେ । ତହିଁର ମର୍ମ ଏହି କି ଦେଖାୟ ଗଜା-ଙ୍କ ସହିତ ପୁନଃପ୍ରାୟ ସଭାବ ରହିଅଛି ଏବଂ ଗ୍ରୀଷମ ସୀମା ଚିତ୍ତିତ ବିଷୟରେ ଚର୍ଚ୍ଚାପତ୍ର ଯିବା ଆସିବା ଦେଉଅଛି । ବର୍ଜିତ ସଭାର କେତେକ ନିୟମ ଅବଧ ପ୍ରଜ୍ଞାଳିତ ହୋଇ ନାହିଁ ଏବଂ ସେ ସମସ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକାରଣ ସର୍ଥାର୍ଥରେଷ୍ଟା ଦେଉଅଛି । କେପ ଉପନିବେଶ-ରେ ବୁଧମାନଙ୍କର ଉପସ୍ତବ ଦେଉ ସେଠାରେ

ଯୁକ୍ତସଦ୍ୱା ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇଅଛି । ଶୀଘ୍ର ସେଠାରେ ଅଧିକାର ସ୍ଥାପିତ ହେବ । ବସୁଭୋ ଗୁଣ୍ୟରେ ଯୁକ୍ତ ଲାଗିଥିବାର ଦେଖି ଅମ୍ଭେ ଦୁଃଖିତ ଦେଲୁ ବରୁ ଏହା ଶୀଘ୍ର ନିବାରଣ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା ହେବ । କେବଳ କଳାହାର ଛତା ଆଫଗାନସ୍ତାନର ଅତି ସମସ୍ତ ଅଂଶରୁ ଲଂଗୁଳ ସେନା ବାହାର ଆସିଅଛନ୍ତି କାଳାହାରକୁ ଚିରକାଳ ସକାଶେ ଅଧିକାର କରିବାର ବାଞ୍ଛା ନାହିଁ କେବଳ ଦେଶର ଅବସ୍ଥା ଅସ୍ଥିର ଥିବା ଏବଂ ସେଠାରେ ଦେଶୀୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସ୍ଥାପନ କରିବା କଷ୍ଟକର ହୋଇଥିବାରୁ ସେଠାରୁ ସୈନ୍ୟ ବାହାର ଆସିବାରେ ବିନୟ ହେଉଅଛି । ଆୟୁର୍ଲିଙ୍ଗର ସାମାଜିକ ଅବସ୍ଥା ବଡ଼ ଭୟାନକ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସାଧାରଣ କ୍ଷମତାହୀନ ଭାବେ ନିବାରଣ ହେବା ଦୁଃଖ ଜଣାଯିବାରୁ ଆଇନର ମନ୍ତ୍ରଣା ଏବଂ ଲୋକଙ୍କ ଧନ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା ସକାଶେ ଓ ଅଧିକା କ୍ଷମତା ସକାଶେ ଅବକଳମ୍ଭେ ଏହି ସମ୍ଭାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ହେବ । ସନ ୧୮୭୦ ଶାଳର ଭୂମିମଙ୍ଗଳୀୟ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ହେବାକୁ ଅମ୍ଭେ ଅନୁରୋଧ କରୁ କି ଆୟୁର୍ଲିଙ୍ଗର ଅଭାବ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଭୂମିର ଭୁଲଣ ସକାଶେ ଆଉ ଯାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେବ ତାହା ବିଧାନ କରିବେ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ମହାରାଣୀଙ୍କ ବକୃତାରୁ ଏଥର ସମ୍ଭା ଜଣାଗଲା ଯେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କାଳାହାରକୁ ଶୁଣି ଅସିବେ କେବଳ ଯାହା ଦାଉରେ ଦେଇ ଆସିବେ ସେ ଭେଟି ପଡ଼ୁନାହିଁ । କାରୁଲକ୍ଷ୍ୟାଣା ଭେବେ ପୁନର୍ମୁଖିକୋଭବ ହେଲା ।

ଲୋକସଂଖ୍ୟା ।

ଉତ୍କଳର ସର୍ବତ୍ରରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ଧୂମ ଲାଗିଅଛି । ଯେଉଁଠିଦେ ଦେଶ ସଂଖ୍ୟାକାରିମାନେ ବୃହତ୍ସଂଖ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ଶୁଣିବାରୁ ଖାଲି ଘେନି ବୁଲୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଲୋକଙ୍କ ନାମ ଗୋଟି ଲଭାଏ ନାନାକଥା ସବୁର ଲେଖୁଅଛନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କୁ ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରକୃତ ଭାବୁଥିବା ଜଣା ନାହିଁ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ବା ଗୋପନରେ ସେମାନେ ଟାକୁର ହସ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ଏଥିପାଇଁ ଦୁଇ ଗୁରୁତା ସମ୍ପାଦ ଗୋପନ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଅଛନ୍ତି । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ସଂଖ୍ୟାକାରଙ୍କୁ ସତ୍ୟେଷ୍ଟ ସାବଧାନ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଅବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଇଞ୍ଜିନିଆର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଉପସ୍ଥଳ ଗୋଷଣା ଗଜେଟରେ ପ୍ରକାଶ କରି ଅଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ଲୋକଙ୍କୁ ସେନୁସର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯାହା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସେଥିର ସଦୃଶଦେଶ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେବାର ସୁବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇ ନାହିଁ ସୁତରାଂ ଲୋକଙ୍କର କୁସଂସାର ଭାଙ୍ଗୁ ନାହିଁ । ଏହିଦେଇ ଦେହ ଅପଣା ଦ୍ୱାରରୁ ଟାକଟ ବାହାରକରି ପକାଇ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ କେହି ସଂଖ୍ୟାକାରଙ୍କୁ ଘରେ ପଶିବାକୁ ଦେଉ ନାହାନ୍ତି କିମ୍ବା ଯଥାର୍ଥ ସମ୍ପାଦ ଦେବାକୁ ଭୁଲି କରୁଅଛନ୍ତି । ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବିଷୟରେ ଯେଉଁ ନୁହେଁ ଆଇନ ହୋଇଅଛି ତହିଁରେ ଏ ସମସ୍ତ ଦୁର୍ଗମାୟ ଅଟଇ ମାତ୍ର କେତେକେ ଏହା ଜାଣନ୍ତି । ଅମ୍ଭେମାନେ ଅନୁମାନ କରୁ କି ପ୍ରଧାନ ସେନୁସ କର୍ମଗୂରୁମାନେ ଆପଣା ଲଲକାର ପ୍ରକେମକ ବଜାର ବା ଗ୍ରାମର ମୁଖ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ତାକ ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇଦେଇ ଆପଣା ବଜାର ବା ଗ୍ରାମବାସିଙ୍କୁ ଭାବା କହୁଦେବାର ଆଦେଶ କଲେ ଭଲ ହେବ ଏବଂ ତହିଁ ସଙ୍ଗେ ସେନୁସ ଆଇନର ବିଧାନ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇଦେବାର ଉଚିତ । ଆଉ ଯେଉଁଠି ଲୋକଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟତା ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେବାର ଉଚିତ ତାହା ହେଲେ କାର୍ଯ୍ୟର ବିଶେଷ ସୁବିଧା ହେବ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଏହି କଥା ବୁଲାଇବା ଦେବାର ଅବଶ୍ୟକ ଯେ ଟାକୁ ନେବାନିମିତ୍ତ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଦେଉ ନାହିଁ ତାହା କେବଳ ଲୋକଙ୍କ ହିତସକାଶେ ଅଟଇ । ଏପରି ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଏକା ଭାରତବର୍ଷରେ ଦେଉ ନାହିଁ ମାତ୍ର ପୁଥିବାର ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟଗଣ୍ୟରେ ଏହା ହୁଅଇ । ଲୋକସଂଖ୍ୟା ବିନା ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା ଏବଂ ଭୁଲଣ ସାଧନର ମଥାର୍ଥ ଉପାୟ ହୋଇ ନ ଥାରେ ।

ଉପସଂହାରରେ ବୋଲିବାର ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଫାଇମ ସଙ୍ଗେ ଯେଉଁ ଉପଦେଶମାନ ଶୁଣା ହୋଇଅଛି ସେ ସମସ୍ତ ପଢ଼ିବାକୁ ବଡ଼ କଷ୍ଟ ଦେଉଅଛି । ଏ ନିୟମାବଳୀ ଅତି ସରସାରରୂପେ ଶୁଣା ହେବାର ଉଚିତ ଥିଲା । ମୋଟସଲା ଏବଂ ଗଜଜାତଲେକେ ଯେ ଏହାକୁ ପଢ଼ି ସମସ୍ତ ବୁଝିପାରିବେ ଏଥିରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଭାଷା ସମେଦ ରହୁଅଛି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟୟ ଲାଭକ କରିବାକୁ ଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟର ଭାଷା ଅସୁବିଧା କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଫାଷ୍ଟଆର୍ଟିସ୍ ଓ ପ୍ରବେଶିକା ପଦ୍ଧତୀର ଫଳ ।
 ଓଡ଼ିଶାରେ ଭଲ ଲିଖିତ ପୁସ୍ତକମାନେ ଉତ୍କାଶି ହୋଇଅଛନ୍ତି ଯଥା;—

- ଫାଷ୍ଟଆର୍ଟିସ୍—କଟକ କଲେଜ । ୧ମ ଶ୍ରେଣୀ ।
- ଶ୍ରୀ ମନମୋହନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।
- ଶ୍ରୀ ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର କୌସ୍ତୁଭ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ଦ୍ୱିତୀୟ ଘୋଷ ୩ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।
- ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ଦାସ ବାହୁର୍ଯ୍ୟା ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ଶ୍ରୀ ଅକ୍ଷୟଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ଶ୍ରୀ କବିଚନ୍ଦ୍ର ଘୋଷ ୪ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।

ପ୍ରବେଶିକା ପଦ୍ଧତୀ ।
 ବଟକ ବନାଡ଼େମୀ ।
 ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ।

- ଶ୍ରୀ ଅକ୍ଷୟଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।
- ଶ୍ରୀ ସୁବ୍ରତଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ରେଭେନ୍ସା କଲେଜ । ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।

- ଶ୍ରୀ ଗଜଗଡ଼ ବର୍ଣ୍ଣା ଶ୍ରୀ ନଗେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ମୁଖୁର୍ଯ୍ୟା ଶ୍ରୀ ସଦାସିକ ଦାସ ଶ୍ରୀ ମହମ୍ମଦ ମମିନୁଦ୍ଦୀନ ଶ୍ରୀ ରଜକାନ୍ତ ମୁଖୁର୍ଯ୍ୟା ଶ୍ରୀ ବନବ୍ରତ ଦାସ ଶ୍ରୀ ଦାମୋଦର ଘୋଷ ୩ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।
- ଶ୍ରୀ ଦାସଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ଶ୍ରୀ ଗୁରୁଚନ୍ଦ୍ର ଘୋଷ ବାଲେଶ୍ୱର । ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।

- ଶ୍ରୀ ଗଜନନ୍ଦଦାସ କୌସ୍ତୁଭ ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳାଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ଶ୍ରୀ ଗାନ୍ଧୀପ୍ରସାଦ ଦତ୍ତ ଶ୍ରୀ କୁଞ୍ଜନାଥ ଘୋଷ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ର ବିହାରୀ ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତାଚନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦା ଶ୍ରୀ ସର ଚାନ୍ଦ୍ର ୩ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।

- ଶ୍ରୀ ବୈକୁଣ୍ଠନାଥ ଦାସ ପୁସ । ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।
- ଶ୍ରୀ କରନାଥ ଦାସ ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ରାୟ ୩ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।

- ଶ୍ରୀ ଦାସନୀପ୍ରସାଦ ଦେ ଶ୍ରୀ ବଦ୍ୟସିଂହ ମିଶ୍ର ଲଢ଼ଗନାଥ । ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।
- ଶ୍ରୀ ଗୋବନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ସରକାର

ଏ ବର୍ଷ ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶରେ ଫାଷ୍ଟଆର୍ଟିସରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ କ ୩୭ ଶ ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ କ ୧୭୭ ଶ ଏବଂ ୩ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ କ ୨୨୭ ଶ ସବୁକା କ ୩୯୮ ଶ ପାସ କରିଅଛନ୍ତି । ପ୍ରାର୍ଥୀକ ସଂଖ୍ୟା କ ୯୮୯ ଶ ଥିଲା ।

ପ୍ରବେଶିକା ପଦ୍ଧତୀରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ କ ୨୧୭ ଶ ୨ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ କ ୧୫୭ ଶ ଏବଂ

୩ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ କ୍ର ୨୧୭ ଶ ସମସ୍ତଙ୍କା ୧୭୭୪
କ୍ରମ ପାସ କରିଅଛନ୍ତି ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ
କ୍ର ୨୧୧ ଶ ଥିଲା । ଏ ବର୍ଷ ଉତ୍ତମ ପରୀକ୍ଷାର
ଫଳ ପ୍ରାପ୍ତିକର ଅଟଇ । ଗତ ବର୍ଷଠାରୁ
ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବସ୍ତୁର ଅଧିକ ହୋଇ ନ
ଥିଲେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଶ୍ରେଣୀ ସଂଖ୍ୟା ଅ-
ନେକ ଅଧିକ ହୋଇଅଛି ।

ଏହି ମୋଟଫଳ ଭୁଲନାରେ ଓଡ଼ିଶାର ଫଳ
ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ ହୋଇଅଛି କାରଣ ଗତ ବର୍ଷ
କେବଳ କ୍ର ୪ ଶ ଫାଷ୍ଟ ଅର୍ଥସ ଏବଂ କ୍ର ୧୭
ଶ ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ
ଏବର୍ଷ ଯଥାକ୍ରମେ କ୍ର ୮ ଶ ଏବଂ କ୍ର ୨୫ ଶ
ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ଫାଷ୍ଟ ଅର୍ଥସ ପରୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳରେ ଏକା
ରେଭନୁଶାକଲେଜର ସମ୍ପର୍କ ଅଛି କାରଣ
ଅନ୍ୟ କୌଣସିଠାରେ ଏ ପରୀକ୍ଷା ସମାପ୍ତ
ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଗତବର୍ଷ କେବଳ
କ୍ର ୪ ଶ ପାସ କରିଥିଲେ ଏଥର କ୍ର ୧୧ ଶ
ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କ୍ର ୮ ଶ ପାସ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ
ତହିଁ ମଧ୍ୟରୁ ଏକ କ୍ରମ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ସ୍ଥାନ
ପାଇଅଛି । ଏହା ଅବଶ୍ୟ କଲେଜ ପ୍ରତି
ସୁଖ୍ୟାକର ବିଷୟ ଅଟଇ ମାତ୍ର ସନ ୧୮୭୮
ସାଲରେ ଠିକ୍ ଏହିପରି ଫଳ ଲାଭ ହୋଇ-
ଥିଲା ଏବଂ କଟକ କଲେଜ ହାଇସ୍କୁଲ ଥିବା
ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଥରେ ହୋଇଥିଲା
ସୁତରାଂ ଯେତେବେଳା ବ୍ୟୟରେ କଲେଜ
ବସିଲା ତାହା ଲାଭ ଅବଧି ମିଳି ନାହିଁ ଏବଂ
ଏହି ବିଶ୍ୱରରେ ଏବର୍ଷର ଫଳ ଉତ୍ତମ ହୋଇ-
ଥିଲେହେଁ ତାହା ଭାଗ୍ୟ ପ୍ରଶଂସନୀୟ ବୋଲି
କହି ନ ପାରୁଁ । କେବଳ ଏତକ ବୋଲିଯାଇ
ପାରେ କଲେଜର ଶିକ୍ଷକମାନେ ଉପସ୍ଥଳ
ଶିକ୍ଷା ଦେବାରେ ସୁଚି କର ନାହାନ୍ତି । ଏଠାରେ
ଆମ୍ଭେମାନେ ମନମୋହନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା
ନକରି ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଶେଷ କରି ନ ପାରୁଁ । ସନ
୧୮୭୮ ର ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷାରେ ସେହି ଏକା
ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପାସ କରିଥିଲେ
ଏଥର ଫାଷ୍ଟ ଅର୍ଥସ ପରୀକ୍ଷାରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ
ପାଇଅଛନ୍ତି ।

ପ୍ରବେଶିକା ପରୀକ୍ଷା—କେବଳ ପ୍ୟାଗାବାବୁଙ୍କ
ସ୍ତାପିତ କଟକ ଏକାଡମି ଓଡ଼ିଶାର ମର୍ଯ୍ୟାଦା
ରକ୍ଷା କରିଅଛି ଏହି ସ୍କୁଲରୁ ଯେଉଁ ଦୁଇଜଣ
ଶ୍ରେଣୀ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ ତହିଁମଧ୍ୟରୁ ଏକଜଣ
ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଅପରଟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ପାସ

କରିଅଛି । ଓଡ଼ିଶାର ଆଉ କୌଣସି ସ୍କୁଲର
ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ନାହିଁ ।
ଏପରି ସୁଫଳ ସମାପ୍ତ ଆମ୍ଭେମାନେ ପ୍ୟାଗା-
ବାବୁଙ୍କ ମଙ୍ଗଳବାଦ କରୁଅଛୁ ତାହାକର
ଅର୍ଥବ୍ୟୟ ଓ ଅଧ୍ୟାପକଙ୍କୁ କ୍ରମଶଃ ଏପରି ସୁଫଳ-
ରେ ମଣ୍ଡିତ ହେବା ବଡ଼ ପ୍ରଶଂସାର ବିଷୟ
ଅଟଇ । ଏ ଫଳ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କଲେଜ
ଏବଂ ସ୍କୁଲମାନ ଭାଗ୍ୟ ଲାଭିତ ହେବେ ସନ୍ଦେହ
ନାହିଁ । ଏତେ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ ଏବଂ ଲନଶିଳ୍ପଦା-
ରକ୍ଷ ଏବଂ ଫଳ ଏପରି ସାମାନ୍ୟ । କେବଳ
ଏହିବର୍ଷ ନୁହେଁ ଗତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ପ୍ରଥମ
ଶ୍ରେଣୀରେ ଶୂନ୍ୟ ପଡ଼ିଥିଲା ।

କଟକ କଲେଜରୁ କ୍ର ୧୦ ଶ ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରଥମ
ହୋଇଥିଲେ ସମସ୍ତେ ପାସ କରିବା ସଦ୍ୟସି
କି ସୁଖର ବିଷୟ ଅଟଇ ମାତ୍ର ଏଥିରେ କଲେ-
ଜର ସୁଖ୍ୟାକର ଆଦୌ ନାହିଁ । ପ୍ରଥମଠଃ ଗୋଟାଏ
କଲେଜରୁ କ୍ର ୧୦ ଶ ମାତ୍ର ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ହେବା
ମନ ଦ୍ୱିତୀୟଠଃ ଜଣେ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ
ସ୍ଥାନ ନ ପାଇବା ଆଶ୍ଚର୍ୟ ମନ ଅଟଇ । ସମସ୍ତ
ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କର ପାସ ହେବାରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ
ଶିକ୍ଷକମାନେ ଅତି କଠିନ ନିୟମରେ ଶ୍ରେଣୀ
ବାଛି ପଠାଇଥିଲେ ଯେବେ ତାହା ଜ କରି
ଅଉ ୪୫ କ୍ରମ ବା ଅଧିକ ପଠାଇଥାନ୍ତେ
ତେବେ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ପାସ କରିଥାନ୍ତେ ।
ସେପରି ନ ହେବାରୁ କେହି ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟାୟ
ବ୍ୟବହାର ହୋଇଅଛି ବୋଲିବାକୁ ହେବ ।
ଯେତେବେଳା ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର
ଅଧିକାଂଶ ଶ୍ରେଣୀ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ନ ହେବେ ତେତେ-
ବେଳା ପରୀକ୍ଷାର ଫଳଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟାଳୟର ଯଥାର୍ଥ
ସୁଖ୍ୟାକର ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ବାଲେଶ୍ୱର ସ୍କୁଲର ଫଳ ବଡ଼ ପ୍ରାପ୍ତିକର
ଅଟଇ । ଗତ ବର୍ଷ କ୍ର ୫ ଶ ପାସ କରିଥିଲେ
ଏ ବର୍ଷ କ୍ର ୧୦ ଶ ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ମଧ୍ୟରୁ କ୍ର ୮ ଶ
ପାସ କରିଅଛନ୍ତି କେହି ଜଣେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ-
ରେ ପାସ କରିଥିଲେ ଭାଗ୍ୟ ପ୍ରଶଂସାର କଥା
ହୋଇଥାନ୍ତା ତଥାତ ଏଠାର ଫଳକୁ ଆମ୍ଭେ-
ମାନେ କଟକଠାରୁ ଉତ୍ତମ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଁ ।

ସୁଖ୍ୟ ସ୍କୁଲରୁ ଗତ ବର୍ଷ କେବଳ ୨ ଜଣ
ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ ଏ
ବର୍ଷ ୨ୟ ଓ ୩ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରେଣୀରେ ୨ଜଣ
ଲେଖାଏଁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ ଏ
ଫଳ ଉତ୍ତମ ଅଟଇ ଏବଂ ଏଠାର ଅବସ୍ଥା ଦୃଷ୍ଟି-

ରେ ଏଥିରୁ ଭଲ ଫଳ ଆଶା କରିବା ଅଧିକ
ଅଟଇ ।

ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ସାକସ୍ତର ସମ୍ବାଦକାରୀ ଲେଖି
ଅଛନ୍ତିକି—

ଏ ସାକସ୍ତର ନଗର ନିବାସୀ ସମସ୍ତ ରତ୍ନକେ ଓ ନିମିତ୍ତର
ଓ ଅମଳ ପ୍ରଭୃତି ବାରଠିକୀୟ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା କରିବାର
ମାନସ କରି ଯୁକ୍ତା ସମ୍ପ୍ରଦାୟ କରୁ ଅଛନ୍ତି ଓ ବରକଦାର
କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅସି ପ୍ରତ୍ୟାମାନ ଗଠନ କରିବାରେ ନିୟତ
ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ଏପରିକି କାର୍ଯ୍ୟଦେଖି ନିବାସୀ ଏକ
ମହାଜନ ଅସି ଏଠା ନିବାସୀ ନିତାନ୍ତ ଗରସାଏ ଲୋକଙ୍କୁ
ବଦଳାମାନ ରଠାଏ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଅପଣା ଘାଟା
ବଜାରେ ଲେଖୁ ଅଛନ୍ତି କେହି ମଧ୍ୟ ଦତ୍ତ ପାଞ୍ଚଟିକାର ବଦଳା
ରଠାଏ ଦେଇ ବୃତ୍ତିମାନ ଘାଟାରେ ଲେଖାଇ ଦେଇ
ଅଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ମହାଜନ କାର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ନଗର ମୂଲ୍ୟ ନେଇ
କପତା ବନ୍ଦୀ କରବାକୁ ଅଧିକାର ହେଉ ଅଛନ୍ତି ଏହେତୁ
ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ ନାନାବିପ୍ରକାର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ହୋ-
ଇଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ନଗରରେ କୌଣସି ସେବକ ପ୍ରାଦ-
ର୍ଭୀକ ନାହିଁ ଯାକ ଗୁରୁତ ଶସ୍ତ୍ରା ହୋଇଥିବା ସୋଭି
ଲୋକମାନେ ଏକପ୍ରକାର ଅନନରେ ଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ
୫ ୧ ଲାଭ ମୋଟ ଗୁରୁତ ହେ ୨୮ ର ଓ ସୁଦା ସେ ୨୪
ହୁସାକ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଅଛି । ମହାସର କୌଣସି ଶାଳରେ
ଓରଠା ଓ ବସନ୍ତ ସେବକ ପ୍ରକଳ ହୋଇ ଥିବାର ସୁଖ୍ୟାକର
ଅଜରେ ଶ୍ରୀୟୁତ କଲେଜର ସାହେବ ଏ ମୁକାମରେ ବଦ-
ଳମାନ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ଏକପ୍ରକାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ମୁକାମରେ
ରହିବେ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ସମି ସାହେବ ଗଠ ଗୁରୁବାର ମୋସପଲ ବସ୍ତୁର
ଫେରି ଅସି ଲେଖୁମଣ୍ଡ ବକଶିରୁ ଲେଖିବା କାରଣ ବଦ-
ପରକୁ ଗଲେ । ସୁଖ୍ୟାକର ଲେଖୁମଣ୍ଡ ବକଶିର ସେଠାରେ
ଏକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ରହିବେ ।

ଆମ୍ଭେମାନେ ଶୁଣୁଅଛୁ ଯେ କାରୁ ବାଜନାଥ ବାଜୁରୀ
ପୁଣି ଗଙ୍ଗାମାନର ସୁଖ୍ୟରୀ ବସ୍ତୁରେ ଶେଷ ଲାଭ ସାହେବଙ୍କ
କଟକର ଏକ ତରଫରୁ ପଠାଇଥିଲେ ଏବଂ ବହୁ ରପୋ-
ର୍ଟ ଶାଳସୁ ହାକିମଠାରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଅଛି । ଅରବୁଥର
ରପୋର୍ଟ ଉଦ୍ଧୃତ କରିବାରେ ଯତ୍ନ କର ଆମ୍ଭେମାନେ ବୁଝି
ପାରୁନାହିଁ । ଏ ସୁଖ୍ୟରୀର ଉଦ୍ଧୃତ ହେଲେ ସରକ ନାହିଁ
ସମସ୍ତରେ ଦୁର୍ଭରରେ ବାଟ ଗୁରୁତା ବହୁ ହୁଅଇ ମାତ୍ର
ଶାଳସୁ ହାକିମଙ୍କର ରହି ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ରା ନାହିଁ । ଏଗ୍ଗଲେ ବପର
ଭଲ ହେବ ।

ହାଜି ଅବଦୂର ରତ୍ନମାନ ମୁଦା ସେଇଁ ସୁଦ୍ଧା ନାହାକ
କଲିକତାରୁ ଅଗାଉଅଛନ୍ତି ତାହାକୁ ଗୁରୁବାର ଏବଂ ବୃତ୍ତ
ମଧ୍ୟରେ ପଥକ ଓ ପ୍ରବନ୍ଧ ବହୁବାରେ ନିୟତ କରିବାରୁ
ସରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସମ୍ପର୍କରେ ଚିନ୍ତାଶି ଗଣିଗଣି ।
ଦୁଇଓଡ଼ିଶା ନାହାକ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଗୁରୁପାରେ କି ନା ଶୀଘ୍ର
ଦେଖାଯିବ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ବଦେକନାରେ ଏକାକିନରେ
ପାତ୍ର ନ କରି ସୁପକ କରିବାର ଭଲ ।

ସୁଖ୍ୟରେ ଏବର୍ଷ ବସନ୍ତ ଶେଷ ବଡ଼ ପ୍ରକଳ ହୋଇଅଛି
ଓ କେତେ ଲୋକ ଏଥିରେ ମଗ ପଡ଼ୁଅଛନ୍ତି ।

ନେତାମାନଙ୍କ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ପଦବ୍ୟାପାରେ କରାଯିବାରୁ ସମସ୍ତ କାଳେ ପୁରୀରୁ ଅଧିକ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ଦର୍ଶନ ଲାଭକରି ତରଳ ମାସ ତା ୨ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ କାନ୍ତଳ ଗଲେ । ତାହାଙ୍କର ଦର୍ଶନର ବସ୍ତୁରେ କୌଣସି ବିକଳ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଏଠା ଏକତ୍ର ମାନବ୍ୟୁତ ଓ ବଳେବର୍ତ୍ତର ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ବୃକ୍ଷ ଗାଡ଼େବନର ଦୟାରୁ ବ୍ୟାଧି ଶୁଣି ଅସମ୍ଭାବନାରେ ଅନଳତ ହୋଇଅଛି । ଶୁଣିଲୁଁ ଉଦରଶ୍ୟ କଣେ ପ୍ରଜା ଉପସ୍ଥଳ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଦୟାଲରେ ନ ଲଗାଇ ଥିବାରୁ ତାହା ବୃକ୍ଷ ସାହେବଙ୍କର ବସ୍ତୁଧାରୀରେ ଥିଲା । ଉକ୍ତସାହେବ ଉକ୍ତ ଦୁଃଖୀ ପ୍ରଜା ଉପରେ ୫ ୫୫ ଟଙ୍କା ଜରିମାନା କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେହି ଦୁଃଖୀ ପ୍ରଜା ଜରିମାନା ଟଙ୍କା ଦେଇ ନ ପାରିବାର କହି ଅନେକ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରୁବାରୁ ସାହେବ ପ୍ରଶଂସିତ ଜରିମାନାରୁ ୫ ୫୫ ଟଙ୍କା ଶୁଦ୍ଧ ଦେଇ ବାକି ୫୦ ଟଙ୍କା ଜରିମାନା ବାହାଲ ରଖିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ସଂଶ୍ଳାମରେ ବୃକ୍ଷ ସାହେବ ଅସମ୍ଭାବନାରେ ପ୍ରଶଂସାର ପାତ୍ର ଅଛନ୍ତି । ର, ଦ,

ତରଳମାସ ତା ୨୮ ରାଜ୍ୟ କଲକତା ପାଠନା ତାଙ୍କ ଓ ବୃକ୍ଷକରେ-ମୁକ୍ତାସ ପଦସ୍ତା ସୁସ୍ଥତ ହେବାର ବିନ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଅଛି ।

ତେଜନପୁଷ୍ପ ଶୁଣି ଅଛନ୍ତି କି ବୃକ୍ଷକ ତାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧର ସୁପ୍ରସନ୍ନ କାହିଁ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଯେଉଁସନ କେବଳ ତାହାଙ୍କ ବର୍ମରେ କାହିଁ ଅନ୍ଧାଧିକାର ସାଗ୍ରଲ ନିସ୍ତୁ ହେବେ । ଏ କାହିଁ ବର୍ତ୍ତମାନ କଲକତା ବସ୍ତୁଧରେ ଜଣେ ଅଭିଭୂତ ସୁପ୍ରସନ୍ନ ସ୍ବଭୂତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁ ଅଛନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମହାବଳାଙ୍କ ଅସ୍ତବଳରେ ଏକପ୍ରକାର ମତ୍ତକ ପରି ଅନେକ ପୁତ୍ରପ ଘୋଡ଼ା ନଷ୍ଟ କଲା । ସ୍ବଳ୍ପ ଘୋଡ଼ାଙ୍କ ତାହାର ବେଶ୍ଟି ସାହେବଙ୍କ ଉପାୟରେ ଶେଷ ନିକାରଣ ହୋଇଅଛି । ଯେତେବେଳେ ମହାବଳାଙ୍କର ବାଳ ହୋଇ ଯାଏ ତେତେବେଳେ ଏପ୍ରକାର ଅମଙ୍ଗଳମୂଳ ସଂକଳ ବୃକ୍ଷ ନହୁଏ ।

କୃଷକ କୃଷକ ସେ ସକ୍ରିୟ ଶାଳରେ ଯେଉଁ ଗୋଳମାଳ ହୁଏତ ତୋରସ୍ବର ତହିଁ ନିମିତ୍ତ କେତେକ ପରମାଣରେ ଯେଠାର ସୁସ୍ଥ ପାଣ୍ଡା ଅଛନ୍ତି । ସୁସ୍ଥ ବର୍ମଗୁଣକ ମଧ୍ୟରୁ କେତ୍ର ଯେହୁଙ୍କା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିସ୍ତୁ ହୋଇଥିଲେ ସେ-ମାନେ ସେବକଠାରୁ ପରମାଣ ଲେଖିବ ଦୟା ସେକାର ଉପକ୍ରମ କଲେ ଏକ ବସ୍ତୁ ବୁଝିବା ଛନ୍ଦରେ କେତ୍ର ସ୍ଥାନ ଦେହରୁ ଦୁଗା ବାହାର କରବାର ତେଜା କଲେ । ସୁସ୍ଥସର ଅସାଧ୍ୟ କର ନାହିଁ ।

କଳ ପ୍ରଦେଶରେ ଏବର୍ଷ ଉତ୍ତମ ଶ୍ୟାମ କରୁ ଅଛି । ସମସ୍ତ ଶକରେ ଗୁରୁତର ଘର ଶୁଣା ହୋଇଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନରେ ସୁସ୍ଥ ଟଙ୍କାକୁ ସେ ୨୨ ର ଠାରୁ ସେ ୨୮ ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢ଼ିଥିଲେ ସେ ୫୦ ର କାଳେସ୍ବରରେ ସେ ୫୨ ର ଏକ ସୁସ୍ଥରେ ସେ ୫୨ ର ହୋଇଅଛି ।

ସିଂହଳ ଦ୍ଵୀପରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଅଛି । ଗୋଟାଏ ନିମା ମଧ୍ୟରୁ ଅଣ୍ଡେ ପରସ୍ବାର ଏକ ଉତ୍ତମ ସୁନା ମିଳିଥିଲା । ସୁବର୍ଣ୍ଣମୟୀ ଲଙ୍କା କୋଇ ପୁଞ୍ଜରୁ ଘୋଡ଼ ଅଛି । ଏଠାରେ ସେ ବଢ଼େକନ ସୁନା ମିଳି ନ ଥିବ ଏହାର ଅର୍ଥୁର୍ଥ । ସ୍ବୀନ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ପାଣ୍ଡା ଯାଇଅଛି ।

ଦୁଇମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରସ୍ବୀନା କାଳ ଶାଳରେ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଦାସିକା ପାର୍ଯ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର କଲେ ଏହାକାର ନାସିକ ନିର୍ବାଇରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଠାରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଶିକ୍ଷା ଦଶସ୍ବରେ କେତେଅଧ କଳ୍ପତା କରୁଅଛନ୍ତି ତାହାଙ୍କ ବଳ୍ପତା ଶୁଣିବାରୁ ଅନେକ ଶ୍ରେକ ଅନ୍ଧ୍ର ସହତ ଏକତ୍ର ହେଉଅଛନ୍ତି । ଶେଷରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲମବାଇ ପରି ନ ହୁଅନ୍ତି ।

ବନ୍ଦନାର ପୋଷ୍ଟମାଣ୍ଡର ଜେନରଲ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ଏବଂ ସେମସ୍ବ ସାହେବ ଏସମୟରେ ମେଦନପୁର ଏକ ବୃକ୍ଷକୁ ମସ୍ତ କର ଅଧିକାର ମନସ୍ତ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ମାଣ୍ଡେଶ୍ଵରରେ ସ୍ବରତବର୍ଣ୍ଣୀୟ ଅଧିମ ବରୁବରେ ଗୋଟିଏ ସଲ ହୋଇଥିଲା । ସର ଧାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ସେ ସ୍ବରତବର୍ଣ୍ଣୀୟ ଅଧିମ ବରୁବୁଦ ତାନ ଗଜ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରୁନା ଅଧ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟାୟ ଅଛି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡାକୁ ଉଚିତ କି ଏ ବନ୍ଦସାୟ ଶୀଘ୍ର ସତ ଦେବାର ତେଜା କରବେ । ଅସମ୍ଭାବନାରେ ଲରସା ବର୍ଣ୍ଣ କି ସେହି ମାନେ ଅଧିମ ବନ୍ଦସାୟ ଦସ୍ୟୋ ସେମାନେ ଏହାହାର ସ୍ବରତବର୍ଣ୍ଣର ସାହା ସତ ହେବ ତାହା ନଦରୁ ଛାଡ଼ିପାରି ପୁଣି କରବାକୁ ତେଜା କରବେ । ଏଥିରେ ଅନ୍ତତଃ କାର୍ଯ୍ୟକ ୨ କୋଟ ଟଙ୍କା ଅସମ୍ଭାବନାରେ ସତ ହେବ ।

ଲଗ୍ନପୁର ଶହା ଅନ୍ତର୍ଗତ କାକନାର ଜମିଦାର ବାହୁ ମହୁମାରୁକ୍ତ ଶ୍ୟା ତୋଧୁକ ରଜସ୍ବର ନଗର ପରସ୍ବାର ରଖିବାର ନାଲ ନାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ୫୨୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏହିନିମିତ୍ତ ଲେଫ୍ଟନାଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣର ତାହାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ପଞ୍ଚପ୍ରେରକଳାପ୍ରକଳ ।

ଶ୍ରୀ ମାଳାମ୍ବର ପଞ୍ଚୁନାୟକ— ଆପଣ ନିମତ୍ତ ଠିକାମୋହରର ବନୋବସ୍ତୁ ବିଷୟରେ ଯାହା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ତାହା ପ୍ରକାଶ କରବାର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ବିଜନସାହେବ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାଲେଶ୍ଵରକୁ ଗୁରୁଗମନ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହାଙ୍କଠାରେ ଦୁଃଖ ଜଣାଇଲେ ଅବଶ୍ୟ ସୁବନ୍ଧୁର ଦେବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଆପଣ ଶ୍ରୀ-ଧର୍ମା ୫୦୮ ପଠାଇ ଅଛନ୍ତି ତାହା ଅବଶ୍ୟକ ନ ଥିଲା ଇଚ୍ଛା ହେଲେ ଫେରି ନେଇ ପାରିନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ—ନ— ପ୍ରଜାମାନେ କଲେକୃତ-ସାହେବଙ୍କ ନିକଟରେ ସରକ୍ଷାସ୍ତ କରନ୍ତୁ ଅବଶ୍ୟ ଛାଡ଼ିକର ମନୋରଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ପ୍ରୟୋଜନାନୁସାରେ ସତ୍ତକ ପାଇବେବୋଲି ପ୍ରଜାମାନେ ପଥକର ଦେଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଟଙ୍କାରୁ ସେମାନେ ସତ୍ତକ ପାଇପାରିବେ ଅନ୍ୟ କେହି କିନାଖର୍ଜୀରେ କର ନ ଦେଲିବୋଲି ସେଥିରେ ଅଧିମାନର କାର୍ଯ୍ୟ କି ?

ପ୍ରେରକ ପତ୍ର ।

ଶ୍ରୀମଦୁତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ମୁଦ୍ରାଶର୍ଲାଲ୍ୟକାଣ୍ଡ ମହାଶୟେଷୁ । ମହାଶୟେଷୁ ।

ଆପଣଙ୍କ ପତ୍ରିକାରୁର ଏକପାଖରେ ଏକନୁମୁଲିଖିତା ବଳତ୍ର ସ୍ତାବକାଳ ଦେବେ ଆମ୍ଭ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ବରଂସୁର ସହରରେ ୨୦ବର୍ଷ ବୟସର ଏକ କାଳକ ୫୧୦୦୦ ଟଙ୍କା ଜମିଦାରୀକୁ ବିକ୍ରିବାର ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ଦେଇ ବ ୨୫ ମାସିୟା

କାଳକାଗୋଟିକୁ ବିକାଦ ହୋଇଯାଇଛି, ଶିଅର ବିଧବାଜନନିର ଦୁଃଖକୁ ଟଙ୍କା ଭଡ଼ିଦେବ ସର ? ଧନାଶା କି ନ କରେ ? ୧୮୮୧ ବର୍ଷବଦ୍ଧ ଶ୍ରୀ ଜାଗସ୍ବର ବଡ଼ସେନା ସାହି ।

NOTICE.

The Cuttack Academy will reopen on the 17th instant candidates for admission into the Entrance class should register their names before 31st of this month. CUTTACK } BULARAM DASS } 12th January } 1881 } for Secretary,

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ବୃକ୍ଷକ ଶହା ଅନ୍ତର୍ଗତ । ପ୍ର । ବରୁଅ ରତେସ୍ବର ନାହିଁ ଲର ସୁର ନିମିତ୍ତ ଏକତ୍ର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ବେତନ ୫୫ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ଶିକ୍ଷକ ବେତନ ୫୫ ବାରେ ପ୍ରବେଶ ଦେଇ ମାନେ ଦେ-ଇ-ଶ୍ଵର ନାହିଁବେ ସେମାନଙ୍କ ପରମାଣ ଦଶେଷ ଅର୍ତ୍ତରଣୀୟ ହେବ । ଶ୍ରୀମତୀ ଜଣେ ଉତ୍କଳପୁର-ବଠାରେ ଏହାପା ବା ୨୫ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପରମାଣୁ ପଦ-ବାକୁ ଦେବ ଓ ପରମାଣୁର ଏକତ୍ର ନିକର ଦେହା ଉତ୍କଳପୁରର ନିକଟେ ପଠାଇବାକୁ ଦେବ । ପ୍ର । ବରୁଅ } ଯଶର ଶ୍ରୀ ଦେବେଶ୍ଵର ସ୍ବ } ମୋ । ରତେସ୍ବର } ସମାପତ

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡା ସିକୋନା ଫେବ୍ରୁଆରୀ । ଏହା ବିରସେସରେ ଦୁଇକାଳନର ପଦବର୍ତ୍ତରେ ଉତ୍କଳ ଶିକ୍ଷ୍ୟ ବୋଇ ବନବର । ବରୁବଦାର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ଉତ୍କଳପୁରୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ଶିକ୍ଷକାଳପୁରେ ବସ୍ତୁବୁଦ । ବରୁବଦା ବୋଧାକରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁସ୍ଥବେଶ୍ଵରର ଉତ୍କଳରେ ପଲକପିତ ଦରରେ ମିଳିପାରେ ସତ୍ତା; ତାହାମାସୁର ସହତ ଅଧିମସ୍ବର ୫୨୫୦୦ । ମୁଲ୍ୟ ବଦତ ୫୧୧୧୦ । ୧୨ ଅଧିମସ୍ବର ୫୨୫୦୦ । ମୁଲ୍ୟ ବଦତ ।

ମସ୍ବଦନ ଦର୍ତ୍ତ ବୃତ୍ତ ପ୍ରକାଶନା ବୃକ୍ଷକ ପ୍ରକାଶନା ଅଧିକରେ ଦକ୍ଷୀ ଦେଉଅଛି ମୁଲ୍ୟ ୫୦୦୦ BULRAM DASS

ମୂଲ୍ୟପତ୍ରି ।

କାହିଁ ଉତ୍କଳର ସେନା	ବୃକ୍ଷକ	ବରୁବଦ	୫୫୦
ମୁକ୍ତ ସୁସ୍ଥତାଳ ମତ୍ତକ	"	"	୫୫୦
କାହିଁ ସଠାକରକେଦେବ	"	"	୫୫୦
" ଉତ୍କଳ ମୁକ୍ତମା	"	"	୫୫୦
କାହିଁ ବିକାର୍ଣ ସାହେବ	"	"	୫୫୦
ଉତ୍କଳ ସ୍ବ ସାହେବ	"	ଅନ୍ତାପ	୫୫୦

ଶ୍ରୀ ଏହି ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ସହର ବୃକ୍ଷକ ପରମାଣୁର ବୃକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ।

ଅନୁବନ୍ଧ

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଚାକିରି ମାତ୍ର କାଳୀକାଳୀ ସନ ୧୮୮୧ ଉତ୍ତର ।

NOTIFICATION.

The 2nd December 1880. Under the powers conferred on him by sec : 7 of the Census act (Act XIV. of 1880) the Lieutenant Governor directs the issue of the following instructions for the guidance of census officers in all districts within the Jurisdiction of the Lieutenant Governor of Bengal, except such tracts as may hereafter be specially exempted by notification in the Calcutta Gazette.

Every census officer may ask of all persons within the limits of the local area for which he is appointed, such questions as may be necessary to enable him to fill, in respect of each of such persons, the particulars required by the following form of schedule; but no census officer shall insist upon recording the name of any woman if there is any objection to giving it, or ask to see any female who is not voluntarily produced before him or ask for any information not required for the purposes of the census, such as the amount of any person's income or the name of any woman's husband.

FORM OF ENUMERATORS SCHEDULE.

DISTRICT _____ SUB-DIVISION _____ THANNAH _____ CIRCLE No _____
 (_____) Circle officer) Village _____
 (No. _____) Enumerator of Block No. _____
 House No. _____

1	2	3	4	5	6		8	9	10	11		12.	
					Religion.	Caste if Hindu sect if of other religion.				Education.		Infermities.	
Serial number of each inmate	Name	Condition i. e. whether married, unmarried, widow or widower.	Sex	Age last birth day	Religion		Mother tongue	* + § Place of birth.	¶ Occupation of men; also of boys & females who may do work.	1 Under instruction 2 Not under instruction but able to read & write 3 Not under instruction, & not able to read & write	1 Unsound mind 2 Deaf mutes from birth 3 Blind 4 Lepers		

* If a European British subject add British subject.
 † If a mixed European & Asiatic parentage add Eurasian.
 § If a foreigner, state of what country.
 ¶ Boys at school, girls, small children, and women who perform no regular work should not be shewn at all under Col : 10.

(Sd.) COLMAN MACAULAY
 Offg Secretary to the Government of Bengal.

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

୧୯୧୭
୧୫

ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ସଂସ୍ଥାପକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର । ମୁଦ୍ରଣ ଓ ବିକ୍ରୟ ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ସଂସ୍ଥାପକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର ।

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ଟ ୫୦
ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ଟ ୨୦
ମଫସଲପାଲ ଡାକମାସୁଲ ଟ ୧୫୦

ପ୍ରେମଦୀପ୍ତରୁ ଶ୍ରେୟ ଯାଦୁରୁ ଜଣା-
ଯାଏ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମଣପୁତ୍ର ଜନ୍ମକୁ ଲାଗିଥିବା
ଜୟପୁର ଜମିଦାରରେ କେତେକ ବୁଲ-
ଲେଇଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସଂସର୍ଗ ରଖୁଥିବା ଅପରାଧରେ
କେତେକ ଗ୍ରାମର ସଧାନମାନଙ୍କୁ ଗିରଫାର
କରିବାରେ ସେଠା ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଅସନ୍ତୋଷ
ଜାତ ହୋଇ ଗୋକମାଳର ହସ୍ତ ଦୋଇଥିଲା ।
ଘୋକପୁରର ଏକଜଣ ସାହେବ ଅଧିକା ପୁଲିସ
ଧର ଜୟପୁରକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଉପସ୍ଥାନକୁ
ସାହସନ ଥିବା କାରଣ ଭିନ୍ନଜାତି ମାଲୁଜା
ହିମାଳୀ ମଧ୍ୟ ସେହି ସମୟରେ ହୋଇଅ-
ଲେ । ରାଜା ବିଦ୍ରୋହ ସମୟରେ ଏ ଅଞ୍ଚଳର
ଲୋକଙ୍କ ମନ ଅସ୍ଥିର ଥିବାର ଜଣାଯାଏ ।

—*—

ଅଗ୍ରମାନେ ପ୍ରଥମର ଗଜେଟ୍ ଡେଫି
ଗଜପତି ହଟ୍ଟର ଲେଖିଥିଲେ ଓଡ଼ିଶାର କୌଣ-
ସି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସ୍କୁଲର କେହି ଛାତ୍ର ପ୍ରବେଶିବା
ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
ନଦୀକୁ ବନ୍ଦ ହୁଅନ୍ତୁଥିବାର ଗଜେଟ୍ରେ ଅ-
ଭ୍ୟନ୍ତ ଅନନସହିତ ଦେଖିଲେ ସେ ସୁଖସୁଲର
ଜଣେ ଛାତ୍ର ମାୟାଧର ଦାସ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ
ପାସ କରୁଥିଲେ ଏହାର ନାମ ବି ପର ଉପରେ
ପ୍ରଥମ ଗଜେଟ୍ରେ ଉଠି ନ ଥିଲା ଏହାକୁ ମିଶାଇ
ସୁଖ ସ୍କୁଲର ପାଠକଣ ଛାତ୍ର ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ
ସୁଖର ଏହି ସ୍କୁଲର ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟରେ ଏ ବର୍ଷ
ପ୍ରଥମ ହେଲା ଏବଂ ଏହାଦ୍ୱାରା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ

ସ୍କୁଲମାନଙ୍କର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା ପାଇଲ ପୁଣି
ସ୍କୁଲର ଏପ୍ରକାର ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଫଳ ଆଶାକରକୁ
ଅଟଇ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ସେଠାର ପ୍ରଧାନ
ଶିକ୍ଷକ ଭାସ ପ୍ରଶଂସାର ଯାତ୍ର ଅଟନ୍ତି

ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କର ଗୋଲମେଣ୍ଟ ଏକାବେ-
ଲକେ ନବର୍ତ୍ତ ହୋଇ ନାହିଁ । ତେଲିନପୁସ
ବିଶ୍ୱସ୍ତ ସୁଖେ ଅବଗତ ହୋଇଥିଲେ ବି ରୁମ
କଟା ନିକ୍ଷେପ ଏକଗ୍ରାମର ସ୍ତମ୍ଭାନେ ଠେଙ୍ଗା
ବାଡ଼ି ଦେଇ ସରକାରୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରୁ
ଭଡ଼ ଦେଲେ । ସେ କାଳରେ କେହି ପୁରୁଷ
ସେଠାରେ ନ ଥିଲେ ଏକଜଣ ବାଳକା ଖଣ୍ଡେ
ଟାଳିଆ ଘେନି ଜଣେ ଚୌକିଦାରର ମୁଣ୍ଡକୁ
ଲାଗି କରିଥିଲା ଓ ତାହା ସମ୍ଭାଳିବାରେ ସେ
ଚୌକିଦାରର ହାତ ଢାଞ୍ଚି ଗଲା । କେବଳ
ସ୍ତମ୍ଭାନଙ୍କର ଏ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇ
ଅଛି ଏବଂ ଯଦ୍ୟପି ବି ପୁରୁଷମାନେ ଏପରି
କରି କରି ନାହାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ହଟ୍ଟ
ଶୁଣି ନାହିଁ । ସେମାନେ ଅବଧ ସୁଯୋଗ ଲୋଭୁ
ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଗୈର ଲୁଚିର ପରମର୍ଶ ମଧ୍ୟ ଦେଉ
ଅଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଲୋକେ ଏତେ ସହଜରେ
ଉତ୍ତରୀୟ ଯାତ୍ର ନୁହନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ-
ବାକୁ ଦୀର୍ଘକାଳ ଲାଗିବ ।

ଲର୍ଜି ଲିଟନ ଚଳିତ ମାସ ତା ୧୦ ରଖରେ
ପାଲିମେଣ୍ଟ ସଭାରେ ଅପରାଧ ସୂଚି ବିଷୟରେ

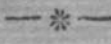
ଏକ ବକ୍ତୃତା କରିଥିଲେ । ସେ କହିଲେ ବି
ସୂଚି କରିବା ଉଚିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ତହିଁରେ
ସେହି ଲାଭ ହୋଇଅଛି ତାହା ପରଦର୍ଶନ
କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । କାନାଡାର ହାତରେ
ଥିଲେ ରୁଷିୟର କୌଣସି ବଳ ହୁଏତ କମ୍ପା
ମର୍ତ୍ତରେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ପାରବ ତାହି ମାତ୍ର
ତାହାକୁ ଶୁଣି ଦେଲେ ଯାଟମାନ ଦୃଢ଼ କରି-
ବାକୁ ହେବ । ଲର୍ଜିନର୍ଥକୁ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱକ
ଅବଧାରଣିଲ ତାହାଙ୍କର ପ୍ରଭାବୀତ କରି କହିଲେ
ବି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସେହି ମାତ୍ର ଅବଲମ୍ବନ କରି
ଅଛନ୍ତି ତାହା ସମସ୍ତ ବିବେଚନାରେ ଉତ୍ତମ
ଅଟଇ ଏବଂ ପ୍ରେମର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତବର୍ଷ ଅପରାଧ
ପ୍ରତିବାସିକ ସହଜ ନିଷପତ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବ
ସେମର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ଉପରେ କୌଣସି ବିପଦ
ଘଟିବ ନାହିଁ । ଲର୍ଜି ଲିଟନ ଅପରାଧ କାର୍ଯ୍ୟ
କୌଶଳକୁ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଦେଖାଇବାର ବିସ୍ତର
ଦେଖା କରିଥିଲେ ମାତ୍ର ତହିଁରେ କେହି ବିକ୍ୟ
ହେଲେ ନାହିଁ । ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ମନରେ
ଏହାଙ୍କ ବକ୍ତୃତା ସମ୍ପାଦରେ ନିଷ୍ଠଳ ହୋଇଅଛି ।

ଏଠାରେ ଲାଲସେନ୍ସ ଟାକ୍ସ ସଂଜାନ୍ତ ବ-
ହକତା ଓ ଅପହରଣର ଗୋଷ୍ଠିଏ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଧର
ପଡ଼ିଅଛି । ଲାଲସେନ୍ସ ଟାକ୍ସ ଡେପୁଟି ନିଲେ-
କଟର ବାବୁ ସାତାକାନ୍ତ ମୁଖର୍ଯ୍ୟାଙ୍କ ମହକୁମାର
ଜଣେ ଭାରତବର୍ଷଦ୍ୱାରା ଏ ଘଟଣା ହୋଇ-
ଅଛି । ତାହାର ନାମ ଦାମୋଦର ନନ୍ଦ ଓ

ନିବାସ କୋବିଣ୍ଡା ପ୍ରଗନ୍ତା । ସେ ଅପଣା ଗ୍ରାମର ଓ ଭାଣ୍ଡି ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମରେ ଜାଲ ଟାଙ୍କୁସ ନୋଟିସ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି କେତେବେଳେ ଅପଣା ଲୋକଦ୍ୱାରା ଓ କେତେବେଳେ ଚତୁରାଧିକାରୀ ପଠାଇ ଦିଏ ଓ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ସମ୍ପାଦ ଦିଏ ଥିଲାକି-ପାଇଁ କିଛି ଦେଲେ ମୁଁ ଉଦ୍‌ଯୋଗ କରି ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଟାଙ୍କୁସଦାପୁରୁ ମୁକ୍ତ କରି ଦେବି । ତହିଁ ସେମାନେ ଭାବାରଠାକୁ ଆସି କେହି ଟ ୨୯ କା କେହି ଟ ୧୫ ଏପରି ଦିଅନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କର ନୋଟିସ ଫେର ନେଇ ଟାଙ୍କୁସ ଖାରଜ ହେଲା ବୋଲି କହି ବିଦାୟ କରି ଦିଏ । ଏହି ପ୍ରକାର କେତେକଥର ହୋଇ ଗଲା ଓ ନିଜ ଏହି ଉପାୟରେ ପଣେ ଉପାର୍ଜନ କରି ଅନଳରେ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଚୋର ଘରେ କି ନିଜ ଅଧିକାର କରନ୍ତୁ ସେ ନୋଟିସରେ ସ ନେତ୍ର ଦେବାରୁ ସେ ନିଜଠାରୁ ନ ଆସି ଡେପୁଟୀଙ୍କଠାରେ ନୋଟିସ ଦଖଲ କରି ଅପଣାର ଦୁଃଖ ଜଣାଇଲା । ନୋଟିସରେ ଡେପୁଟୀ ଓ ଅମଲକର ଜାଲ ସ୍ୱାସର ଓ ବାଲ-ଗଣର ମୋଡ଼ିର ହୋଇଥିବାର ଦେଖା ସିଧାରୁ ଡେପୁଟୀ ଭାବାର ଉତ୍ତରର ନେଇ ମେଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସାହେବଙ୍କଠାରୁ ପଠାଇଲେ ଓ ତାଙ୍କ ଅଜ୍ଞାନରେ ପୁଲିସ ଚଳାଇ ଦେଇ ଉପର ଉକ୍ତ ବୁଲୁଣ୍ଡ ଜଣାଗଲା ଓ ନିଜେ ଧର ପଡ଼ିଲେ । ନିଜ ପୁଲିସରେ ଅପଣା ସ୍ୱାକାର କରି ଦିଅ-ଟାଙ୍କୁ ଦେଉମୋହରର ମୁନିସି ଫାଇଲ ଅଲ ଓ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ମୋହରରକୁ ଅପଣୁଡ଼ ଟଙ୍କାର ଭାଗ ଦେଉଥିବାର କହିଲେ ମାତ୍ର ତହିଁର କିଛି ପ୍ରମାଣ ନ ଦେବାରୁ ପୁଲିସ କେବଳ ନିଜକୁ ଏ ମାମଲରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଅମଲକୁ ନିର୍ଦ୍ଦୟରେ ଉଦ୍‌ହାର ଦେଲେ । ଏ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାର ଉଚିତ୍ତତ୍ତ୍ୱ । ଯାହା ହେଉ ନିଜ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦାକରରେ ବନ ରହିଅଛନ୍ତି ଓ ମକଦ୍ଦମା କଲମେକିଶ୍ୱରଙ୍କ ବନ୍ଦୁଧାରୀ ଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଟଙ୍କୁର ଏହିପ୍ରକାର ମନ ଫଳ । କେବି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏ କଥା ରୁହେବ ।

ବିଷୟର ଲାଗିଥିଲା । ସ୍ତୁତ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ବଙ୍ଗାଳକର ଅଜ୍ଞାନମେ ବେଦାନ୍ତମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଦୁଃଖ ବିଗତ ହେଉଅଛି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଜେଲ ପୁଲିସ ରେକର୍ଡ୍‌ସ ମିଉନିସିପାଲିଟୀ ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ବିଭାଗର ପ୍ରଧାନ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଆଦେଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି କି ପ୍ରତିବର୍ଷ ସେମାନେ କିମ୍ପୁରକ ଦକଟକୁ ଏହି ମର୍ମରେ ଏକ ଛାଲକାପଠାଇବେ କି ଉକ୍ତବର୍ଷ ଭାବାର ଅଧୀନରେ କେତେ କର୍ମ ଖାଲ ହୋଇଥିଲା ଓ କିଏ ସେଥିରେ ନିୟନ୍ତ୍ର ହେଲା । ସଦ୍ୟସି ବେଦାରର ଲୋକ ନିୟନ୍ତ୍ର ନ ହୋଇ ବଙ୍ଗାଳ ନିୟନ୍ତ୍ର ହୋଇଥାଏ କେବେ କି କାରଣରୁ ଏମାନ ହେଲେ ଭାବାରୁ ଲେଖି ପଠାଇବେ । ହିନ୍ଦୁପେଟି ଅଟ ମାନବର ଲେଖା ହେବାର ଏପରି ଅଜ୍ଞାନରେ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଆମ୍ଭମାନେ ଓଡ଼ିଶାର କଥା ମନେ କରି ଏ ଅଜ୍ଞାନକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ କରୁ । ଏକ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଶାମାନେ ଏହି ଦୁଃଖ ଚାହୁଁଥିଲେ ଏକ ସେ ସମୟରେ ଦାକମାନେ ଓଡ଼ିଶାର ପସପାତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ଅବଧ ଓଡ଼ିଶାର ଯାହା ବହୁତ ଉଦ୍‌ଭୂତ ହୋଇଅଛି ଭାବାରୁ ଦୋର ନ ଥାନା । ଯେବେ ଉଚ୍ଚିଆ ଲବ କରବାର ସମାନ-ସଂଯୋଗ ଓଡ଼ିଶା ବଙ୍ଗାଳା ଓ ବେଦାରରେ ଏକ କାଳରେ ଦେଖା ଯାଇଅନ୍ତା କେବେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଭେଦ ରଖିବା-ର ଉଚିତ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ସେ ସୁଲେ ଭାବାର ନ ହେଲା ସେ ସୁଲେ ଯେଉଁଠାର ଲୋକକୁ ଅଧିକ ସଂଯୋଗ ଦୟାଗଲ ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନର ଲୋକମାନେ ସେ ସମ-କ୍ରମ ହେବେ ଏହା କି ପ୍ରକାରରେ ଆଣି କରୁଥିଲେ ଯାରେ ସୁଲର ଫଳ ଏହି ଦେବ ଯେ ସେମାନେ ସକଳ ସ୍ତନର ସରକାରୀ କର୍ମମାନ ଅଧିକାର କରବେ ଓ ସେଠା ଲୋକ-ମାନେ ଗତ ମରାବେ । ଅଧିକ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ସାହାଯ୍ୟ ବିନା ଗ୍ରାମୀଣ ଲୋକଙ୍କର କର୍ମ ଧାରବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏମାନ କିଛି ନିୟମ କରି ନ ଥିବାରୁ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲାର ସମସ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମ ଏକା କମା ପ୍ରାକ୍ତିଗମାନେ ଅଧିକାର କରୁ ଅଛନ୍ତି ଓ ସେଠା ଲୋକମାନେ କୌଣସି ପ୍ରକାରରେ ମୁକ୍ତ ଟେକ ପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ସେ ସୁଲେ ଏ ପ୍ରକାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ମନଫଳ ଦେଖା ଯାଉଅଛି ସେ ସୁଲେ

ହିନ୍ଦୁପେଟି ଅଟକ ସହର ଅନୁମୋଦନ କରାତ ଯିବ୍ୟ ହୋଇ ନ ପାରୁ ।

ଫୁଲୁ କମିଶ୍ନର ସହେବ ଚଳିତମସିହା ୧୧ ରଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖପୁରଠାରେ ଥିଲେ । ସେଠାରେ ଦେବନ ନାମ ବୁକ୍ତବନ୍ଧୁ ଉତ୍କଳ-ପୁସ୍ତକ ନାମରେ ଏକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅନେକ ମାମଲା ଉପସ୍ଥିତ ହେ ଥିଲା । ବନ୍ଦୋ-ବସ୍ତ କଠିଣ ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରି ସା-ହେବ ମହୋଦୟ ଟଙ୍କାପ୍ରତି ଭବିଷ୍ୟତ କମା କରି କରି ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକା-ମାନେ ସମୁକ୍ତ ନ ହୋଇ କହୁଅଛନ୍ତି କି ଖୋ-ରଧାର ଜମାଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର କମା ଟାଣ ହୋଇଅଛି । ଆମ୍ଭମାନେ ବୋଧକରୁ ଫୁଲୁ ସ୍ୱିଥ୍ ସାହେବ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପୁସ୍ତକ କମା ଖସାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି ସେଥିରେ ପ୍ରକାଙ୍କର ଅଧି-କ୍ରୋଧ ଦେବାର କାରଣ ନାହିଁ । ଦେବାନଙ୍କ ନାମରେ ଉତ୍କୋଚ ପ୍ରଭୃତି ଓ ନାନାଦି ମନ ଚଳୁଥିବା ଗୁମାସ୍ତ ହୋଇ କେତେ ନମ୍ବର ଖୋ-କଦମା ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର ଗଡ଼ଠାରେ ବନ୍ଦୋ-ର ଗେଷ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଗୁମାସ୍ତ ଏ ସେ ରଫେର ବକାଳର ସିନପା ଚଦାବସ୍ତରୁ ମଧ୍ୟ ସାହେବ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ନ ଦନ୍ତି । ମକଦ୍ଦ-ମାସ ଭା ୧୨ ରଖରେ ସାହେବ ରଖପୁରଠାକୁ ନିୟୁତ୍ତରୁ ଗଲେ ଏବେ ସେଠାରେ ଭାବାରର ସହର ଦଳ ନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗଠିତ ରହିବାରୁ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ପୁଣିର ବିଷୟ ଯେ ଶୀଘ୍ର ଆଗରୁ ନିଜର କରି ଚଳିତ ପାସ ଭା ୧୨ ରଖରେ ଖପୁଡ଼ା ମତାଠାରେ ଖସା-ଇଲେ ଏକ ଭାଣ୍ଡି ଆରବନା ଦିଅଲେ ମୁକାମକୁ ଚାହିଁଲେ । ଏହି କଠିଣେ ମୁକାମକୁ ବିଜୟାର ବିଜା ନିଗନ ଦେବାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଘେନି ସାହେବଙ୍କ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର କର୍ମଚାରୀ ଅସିଥିଲେ କାରଣ ସାହେବ ବିଜୟକୁ ସିଦ୍ଧ ନାହିଁ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରି ଅଛନ୍ତି । କଠିଣେ ଠାରେ କିଛିବନ ରହିବାର କଥାଅଛି । କିମ୍ପୁ ପୁରର ଦେବାନର ମୋକଦ୍ଦମା ଏକ ଶିନାଥ ବାବୁଙ୍କ ମୋକଦ୍ଦମାର ବିଷୟ ଏହିଠାରେ ଦେବ । ଗତ ଗୁରୁବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖପୁ-ମୋକଦ୍ଦମା ହେଉଥିଲା । ଶନାଥ ବାବୁଙ୍କ ମୋକଦ୍ଦମା ଏଥିରୁରୁ ପଡ଼ିଥିବାରୁ ପଡ଼ିବ ଏହି ସମସ୍ତ ମୋକଦ୍ଦମା ହେଉ କଠିଣେ ମୁକାମରେ ଅନେକ ଲୋକ ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଅଛନ୍ତି

ଏବଂ ବାକିର ଲକ୍ଷଣ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣାର ମଧ୍ୟ ସେଠାକୁ ଯାଇଅଛନ୍ତି ।

ଏଥର ଗଜଜାଲ ଶ୍ରୀକାମାନେ ସାହେବଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା ନିମିତ୍ତ ରେଷନାର ଲକ୍ଷଣରେ ମତ ନାହାନ୍ତି । ରେଷନାର ଠାରେ କେବଳ ସରମିସ୍ତକ ଭୋଗ ଧୂଳି ଦୋଇଥିଲୁ ଅଉ କୌଣସିଠାରେ କିଛି ଦୋଇ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ ରେଷନା କଥାଟା ପୁରୁଣା ପଡ଼ିଗଲଣି ଅଉ ହେଁରେ ସୁଖ ନାହିଁ ।

ଖୋରଧାର ଖାସମହାଲ ବନୋବସ୍ତ ।

ଅନୁମୋଦନ ଶୁଣି ଅଛୁ ଯେ ଖୋରଧାର ଖାସମହାଲ ବନୋବସ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ଯେଉଁ ପ୍ରକାମାନେ ଅପଣା କମି ଜମା ବିଷୟରେ କିଛି ଆପତ୍ତି ଥିବାର ଅନୁମାନ କରୁଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ବନୋବସ୍ତ କର୍ତ୍ତାଙ୍କଠାରେ ଇଚ୍ଛା ଜଣାଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବନୋବସ୍ତ କର୍ତ୍ତା ଯାହା ନିଶ୍ଚିତ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହାକୁ ଅକାନ୍ଧ୍ୟ ଆଜ୍ଞା ବୋଲି ଜ୍ଞାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଅନେକ ପ୍ରକା ସେ ବନୋବସ୍ତକୁ କଷ୍ଟକର ଜ୍ଞାନ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଖଜଣା ଅନ୍ୟାୟରୂପେ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବାର ବିବେଚନା କରୁଅଛନ୍ତି ଏ କଥା ଅନୁମୋଦନ ଏଥିପ୍ରକାଶ ଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଅଛୁ ବାସ୍ତବରେ ଅନୁମାନକର ବିଷୟ ଏହି କି ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛୁ ବୋଲି କାଏଲ କରିବାର ପ୍ରକୃତ ଶକ୍ତି ଅବଲମ୍ବିତ ହୋଇ ନାହିଁ ଏବଂ କେବେକ୍ ସ୍ଥଳରେ ଅନ୍ୟାୟ ରୂପେ କର ବୃଦ୍ଧି ହେଉଅଛି । ଯେଉଁସ୍ଥଳେ ଅନ୍ୟାୟ କର ବୃଦ୍ଧି ହେଉଅଛି ତହିଁର ପ୍ରତୀକାର ବନୋବସ୍ତ ବର୍ତ୍ତୀକ ଠାରୁ ପ୍ରକାମାନେ ଲେଖିବାରୁ ଅନୁମୋଦନ ଅନୁମାନ କରୁଁ କି ବନୋବସ୍ତ ସମ୍ପର୍କୀୟ ନୁହେଁ ଅଲଗା ମର୍ମରୁ ପ୍ରକାମାନେ ଅବଗତ ନାହାନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନଙ୍କ ଜାଣିବା କରଣ ଅନୁମୋଦନ ଲେଖିବାରୁ କି ବନୋବସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାରୁ ବନୋବସ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ସନ ୧୮୭୯ ସାଲର ଅଠ ଅଲକ ଜାଣି ହୋଇଅଛି । ଉକ୍ତ ଅଲକର ଧା ୧୦ ଗୁଡ଼ିକ ନିୟମ ହୋଇଅଛି କି ଜମାବନ୍ଦି ପ୍ରଶ୍ନରତ ହେଲତାରୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଇଚ୍ଛାରେ ଆପତ୍ତି ହୁଲେ ସେ ଜମାପାସ ମଧ୍ୟରେ ଅଦାଲତରେ ଲାଜର କରପାରେ ଓ ସେ ପ୍ରକାର ନାଲିଶ ହେଲେ ସକାଳର ଉଚିତ ବିଚାର କରବେ ।

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଜାଣିଶୁଣି ଅପଣା ବନୋବସ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ର ପକ୍ଷକର ନେବା ସକାଶେ ଜମାପାସ ମତ ମିତ୍ରାଦି ଦେଇଅଛନ୍ତି ଏଥିମଧ୍ୟରେ ନାଲିଶ ହେଲେ ଭଲ ନୋହିଲେ ଅଉ କିଛି ଆପତ୍ତି ଶୁଣା ଯିବନାହିଁ ଓ ବନୋବସ୍ତ ପକ୍ଷା ହୋଇ ଯିବ । ପ୍ରକାମାନେ ବନୋବସ୍ତ କର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଆପତ୍ତି କରନ୍ତୁ ତହିଁରେ କ୍ଷତ ନାହିଁ ଓ ବନୋବସ୍ତ କର୍ତ୍ତା ଯେଉଁଠାରେ ଅନ୍ୟାୟ ବା ଭ୍ରମ କରୁଥିବେ ତାହା ସେ ସମ୍ପର୍କରେ କରବେ ନାହିଁ କି ପ୍ରକାଶ ଇଚ୍ଛାରେ ସୁଖଳ ହେବେ ନାହିଁ ଏ କଥା ଅନୁମୋଦନ କରୁ ନାହିଁ । ଅନୁମାନକର ବୋଲିବାର ଏହି କି ବନୋବସ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ ଗେଟିଏ ସୁଲଭ ଆଲନ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ତହିଁରେ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳରେ ଅଦାଲତଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେବାର ବିଧି ହୋଇ ଅଛି । ଉପସ୍ଥଳ ସମୟରେ ତହିଁର ଅଣ୍ଡସ୍ତ ନ କେଲେ ପକ୍ଷକୁ ଅନ୍ୟାୟ ବନୋବସ୍ତରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାର ଅଉ କିଛି ଉପାୟ ନାହିଁ ଏ କଥା ପ୍ରକାମାନେ ଉତ୍ତମରୂପେ ବୁଝି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ ଯେମନ୍ତ କି ନ ଜାଣିବା ଦୋଷରୁ ପସ୍ତୁର ଇତି କରବେ କୁ ହେବନାହିଁ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଅନୁମାନକର ଲେଖନୀ ଗବର୍ଣ୍ଣର ମାନ୍ୟତା ଉପର ସ୍ତରୀୟ ଜାହାଜ ଗତ ସେମବାର ବନ୍ଦ୍ୟ ଏ ସମ୍ପର୍କ ସମୟରେ ବରପର ବଦଲଠାରେ ଲବିଷ । ସାହେବ ମହୋଦୟ ସେହିବନ ବୁକ୍‌ଟୋରୁ ଅଧି ଅବଶ୍ୟକୀୟ ଦସ୍ତଖତ ନୁହା ସୁଧା କର ଅପଣା ଜାହାଜକୁ ଫେରି ଗଲେ । ତତ୍ପରେ କି କି କାର୍ଯ୍ୟ କର ଅଛନ୍ତି ତହିଁ ଜଣା ଯାଇ ନାହିଁ । ସାହେବ ମହୋଦୟ ଗତ ହାଲ ପ୍ରକାଶକେ ପ୍ରକାଶରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇ ସବେ କି ନିମିତ୍ତ ସେଠାକୁ ଯାହା କର ଅଛନ୍ତି ତାହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ନାହିଁ ବଦଲଠାକୁ ଅନୁମାନକର ବନୋବସ୍ତ ସାହେବ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷମାନ କର ଅଛନ୍ତି । ସୁଲଭ ନେବେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ସେ ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ବାହୁ ତମୋଶୀ କଲେକ୍‌ଟର ଜମାଦୋହର ବସ୍ତ ମହୋଦୟ ଶ୍ରୀ ସୁବିଶୋଭନ ସେକ୍ରେଟରୀ ଶ୍ରୀ ଗଜନୀନ କରବାରରେ ଅପଣ୍ୟ ପ୍ରଧାନ ସାହାୟ ପତ୍ରିକାରେ ଉକ୍ତ ମହୋଦୟଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଦେଖାକର, ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଏହି ବୋଧହେଲ ଯେ, ମହୋଦୟଙ୍କର ଉଦୟ ସେଗରେ, ସମସ୍ତ ଗୁଣଗ୍ରାମମାନ, ପରାସର ନିର୍ଦ୍ଦିବାଦରେ ବାସ କରୁଅଛନ୍ତି । ନେପାଳର ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ମହୋଦୟ ଶ୍ରୀ ସୁବିଶୋଭନ ସେକ୍ରେଟରୀ ସହ ଶ୍ରୀକର ପ୍ରଧାନ ପତ୍ରିକା ବୁକ୍‌ଟର ଦାସ ଲେକନାଥ ବାହୁଜୀପତ୍ର ପ୍ରଭୃତ କେତେକ ପତ୍ରିକାମାନଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କରାଇ ପ୍ରାୟ ତିନିହଜାର ଗରବ ଗ୍ରାହଣମାନଙ୍କୁ କେତେକ ବିନ ସକାଶେ ଅବଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି ଉକ୍ତ ମହୋଦୟ ଅପଣ୍ୟ ପତ୍ରିକାପୁ, ଏହି ବିଷୟରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ହେଲ, ପରେ ବନୋବସ୍ତରେ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରବେ ।

କରୁ ହବକର ଦାସ ବରପସ୍ତ ସିଦ୍ଧପ୍ରାଚୀନକ ଅପିଲ କୋର୍ଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲ ଅଧିକାରୀ ଫଳ ଏହି ଘଟଣା ସେ ଲକ୍ଷର ସୁଲଭ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ଦାସ ମୋହରର କର୍ମଚାରୀ ହେଲ । ଏହି ଉଦ୍‌ଘୋଷଣାରେ ଲକ୍ଷର ଗୁଣପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଅଛୁ ଓ ତହିଁ ସମ୍ପର୍କରେ ସେ ଅପଣା ସାକ୍ଷରେ ଅନେକ ଗୁଣ ସିଦ୍ଧକଥା କହିଥିଲ । ବୋଧହୁଏ ପୁଣିନିକ ପଞ୍ଚମାସକୁ ହେତୁ ମୋହରର ସେପର ସଦବଧା କହି ଅପଣର ଦୋଷ ଗ୍ରାହଣ କର ଉଚିତ ଗଣ ସେପର ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା କରୁଥିଲେ ଏ ଦଣ୍ଡରୁ ଲକ୍ଷ ନ ଥାନ୍ତା । ଅନୁମୋଦନ ବୋର୍ଡ଼ଙ୍କ ବସ୍ତ ଦେଖି ନାହିଁ ମାତ୍ର ତାଙ୍କର ବରୁର ଠିକ ବୋଧ ହେଉଅଛି ।

କହୁତ ହୁଅଇ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ସକଳ କର୍ମଗଣର ଶ୍ରୀମୁଖ ବିଷୟ ସଦେବ ବାହୁ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ବାନ୍ଧିବାକୁ ତରୁତ ବିଷୟରେ ଦାବତା ମାଲହୋଷକର ଉପୋକ୍ତ ସହଜ ଏକ ତଥା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ବନୋବସ୍ତ ଲେଖି ପଠାଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତହିଁରେ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ବାହୁଙ୍କୁ ଶ୍ରୀକାମାନଙ୍କୁ ବଦଳ କରିବା ହାଲର ଅନୁସୂଚ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ସେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ବାହୁ ତାହାକି ନିକଟରେ କଟକରେ ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।

ସର ଜୋନାଥର ବିବାହ ସରଦାସର ସେନାଧ୍ୟକ୍ଷ ନିୟୁତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ହୁତର ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ପଞ୍ଚମାସର ନିୟମ ଏକତ୍ର କଠିନ ହୋଇଅଛି କି ତତକ ବର୍ଷରେ ବନୋବସ୍ତରେ ପଞ୍ଚମାସ ଶୁଣା ସୁଖା ପୁଣ୍ୟର ଏକ ଦଣ୍ଡମାତ୍ର ଥାଏ । ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ସଂଖ୍ୟା ଯେତେ ବୃଦ୍ଧି ହେଉଅଛି ପରାସର ନିୟମ ଦେତେ କଠିନ ହେଉଅଛି ।

କହୁତ ହୁଅଇ ଯେ କୌଣସି ଅର୍ଥ ତାକି ଦେଖରେ ସକ୍ଷମ ସଂଶୋଧ ହେଉଅଛି । ଏହିପରିକି ସେଇ ନୁତନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ବିଦ୍ଵାନ୍‌ପୁତ୍ର ସେମାନେ ସିକସିନ ନାମରେ ଅଭିହତ ହୋଇ ଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମତ ଏହି ଯେ ଥର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶକ୍ତ କେବଳ ଏକ ବୁକ୍‌ଟୁ ପଠା କରିବ । ଏହି ଏକ ବୁକ୍‌ଟୁ ମାମ ସମିତ ଅର୍ଥାତ୍ ଅର୍ଥୀନ ଉପସକ ସମସ୍ତ ଦୈନିକ ଗୁଣ ଶକ୍ତ କେବଳ ସେ ଅନିଚିତର କ୍ଷମା ଉପରେ ଦୟାସ କରିବ ଏବଂ ଏହି ଦୟାସର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅସୁବିଧା ମୁକ୍ତି ହେବ ।

ରୂପିୟା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଲିଖନୀର ଉଠାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ଯେ କ୍ଷତ ହୋଇଅଛି ତାହା ବଦେଶୀୟ ଶିଳ୍ପକାର ପ୍ରତ୍ୟ ଉପରେ ମସୁଲ ବୁଦ୍ଧି କରାଯାହା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ଅନୁମାନକର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଠିକ ଏହିର ବଦଳତ ବାରି କରୁଅଛନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ବଦେଶୀୟ ପୁଣ୍ୟର ମାସର ଉଠାଇ ଦେଇ ଦେଶୀୟ ଲେଖନୀଠାରୁ ନାମା ପ୍ରକାରରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ହୁତ ପେଟି ଅଧିକ ଘଣ୍ଟ ସଂବାଦଦାତା ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ଦୁଃସ୍ଵା ନାଗପୁରରେ କି ଶେତ ବଡ଼ ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇଅଛି । ବାହୁ କ୍ଷେତ୍ରପତ୍ର ଗୋଷି ପ୍ରଥମେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ହେଲେ ଓ ତାହାଙ୍କର ଶ୍ରମ ଉପପୁତ୍ର ଫଳରେ ମଣ୍ଡିତ ହୋଇଅଛି । ବହୁସ୍ଵା ନାଗପୁରର ଉକ୍ତ ରୂପିୟା ଗୁଣ ସେତ ସକାଶେ ଉତ୍ତମ ଉପଯୋଗୀ ଅଛନ୍ତି । କାହିଁକି ଶେତ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ସଫଳ ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ଗଜଜାଲରେ ଗୁ ଓ କାହିଁକି ଚାହିଁଠାରେ ଏପରି ଅନୁମାନକର ବ୍ୟାସ ହୁଅଇ ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଶାରେ କେଣା କରିବାର ବୋଧ କାହିଁ ?

ବରପରେ ତାରତାକ ସଙ୍ଗେ ଶେକ୍ରେଟରୀ ସହ ବିଷୟଦାର ହେବାର ଶିର ହୋଇ ଯୋର ତାକବରର କର୍ତ୍ତାମାନେ ୨୦୦୦୦ ଯକ୍ଷ ସକାଶେ ପରମାସ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଉଦ୍‌ଘୋଷଣା ତାରତାକ ବଦେଶୀୟ ପଞ୍ଚମାସ ସୁଲଭ ପାସ ଦେଖା ସହ ସକାଶେ ମଧ୍ୟ ପରମାସ ସାଇଅଛି ।

ମାତ୍ରାଣ ଅବକରବେଶର ଯେକୌଣସି ଅନୁଷ୍ଠାନେ ସକ ୧୮୮୦ ସାଲରେ ୧୯୮ ଲକ୍ଷ ୧୫୫ ଟଙ୍କା ଥିଲା । ବା-
ସିକ ହାତରେ ୧୯୫ ଲକ୍ଷ ୧୫୫ ଟଙ୍କା ଥିଲା ।

ମାତ୍ରାଣ ପ୍ରଦେଶର ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ହୁଏତ ମାତ୍ରାଣ
ଅଠାଣ କନ୍ୟାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଦେବତା ସଙ୍ଗେ
ବଦାନ୍ତ କଥା ଓ ସେ କନ୍ୟାଟି ସାବଲବନ ଉକ୍ତ ଦେବତା
କରଇ କରଇ ଦୋଳ ଉପେ । ଏପରି କନ୍ୟାମାନେ ଉପ-
ସ୍ଥଳ ବାଳରେ ଦେଖାଦେଖି ଅନୁଲସନ କରନ୍ତି । ଏପ୍ରକାର
ମାତ୍ରାଣମାନେ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରନ୍ତେ
ଅଛନ୍ତି କି ବ ୧୭ ଶ ବସୁସର ନୂନ କନ୍ୟାକୁ ଏପ୍ରକାର
ନିସ୍ତୁଳ କରବା ଦଗ୍ଧ୍ୟୁ ଅଟଇ ଓ ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ
ଏପରି କରବେ ସେମାନଙ୍କୁ କଠିନତର ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ ।

ବଳରାମପୁରର ମହାରାଜା ରଘୁଚର ଉଲେ ଏଲହା-
ବାଦରେ ଥାଇ ସେଠାର ସଦାକର୍ତ୍ତ ଓ ଦାତକ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କୁ
ଟ ୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦାନ କରାଥିଲେ । କଥିତ ହୁଅଇ ଯେ
ବରପୁରବେଶର ଉଲେ ସାଲ ଉପଲକ୍ଷରେ ଏ
ଦାନ ହୋଇଥିଲା ।

ଦ୍ଵାବିକା ମେଳଣରୁ ଅମର ବାବୁ ହରିଚରଣ ସିଂହ
ମାନଙ୍କୁ କରବା ଖାରଣ ରବିଶ୍ରମେଣ ବଜାଲକୁ କମିଶନର
ସାହେବ ଅନୁଦେୟ କରାଅଛନ୍ତି ଏ ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁଇଥର ବସୁ
କାରଣ ହରିଚରଣ ହୋଣି ହୋଇଅଛ । ଉଲଲ ବାବୁ-
ଙ୍କର କାରଣ ସହକର୍ତ୍ତ ହରିଚରଣର ହସତ ହୁଅଇ ।

ପ୍ରେସ୍‌କମ୍ପାନୀ ।

ମାନବର ଶ୍ରୀୟୁତ ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ
ମହାଶୟ ସମୀପେଷୁ
ସାନ୍ତନୁ ନବେଦନ

ମହାଶୟ କେତେକ ଦିନ ଦେଲ ଅପଣଙ୍କ
ସହିତ ସଂକଳନ କରି ନାହିଁ ବୋଲି ଦୋଷ
ପ୍ରକାଶ କରବେ ନାହିଁ ଅଳ କେତେ ଶୁଦ୍ଧ ଏ
ଈବର ଦେଲ ଅପଣଙ୍କଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଅନୁକ୍ରମ
କରି ସେ ଶୁଦ୍ଧ ଅପଣଙ୍କ ବିଶ୍ଵାସ ସମ୍ପାଦ
ପସର ପାଖେ କ ଦେଶରେ ସ୍ଥାନବାନ କରି
ବାଧୁକ କରବା ହେବେ ।

୧ ଅଳ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା କେତେକ ଦିନ ବାବୁ
ସ୍ଵଳରେ ଅପଣ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟାଥେ
କିଛି ବୁନା ଅପାୟ କରବା ନମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ
ସର ଦୋଳସ୍ଥଳ ସେଥିରେ ୩୨ ଶକ ଟଙ୍କା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁନା ସମ୍ପଦ ଦେବାର କଥା ଦୋଳ-
ଅଛି ।

୨ କେତେକ ଦିନ ଦେଲ ପଞ୍ଚମୁଖିକରେ
ଓଲହା ରେଗର ପ୍ରାର୍ଥନା ଦୋଳସ୍ଥଳ
ଦେଶ ୮୪ ଟି ବଳୀ ପ୍ରକାଶ କରି ବର୍ତ୍ତମାନ
ଫେର ଗଲେ ।

୩ ଅଳ ଏ ଟାଉନରେ ଦୋଷଣା ଦଅ
ଦୋଳଅଛି ଯେ ଏଠା ବଳଦେବଜୀଙ୍କଠାକୁ
କର୍ତ୍ତାବ ସମୟରେ ଯିବାର ବଡ଼ କଷ୍ଟ କାରଣ

କି ସତ୍ତକ କରୁ ସେ ସତ୍ତକ ପକ୍ଷା ଦେବ ସେଥି
ସକାଶେ ବଳଦେବଜୀଙ୍କ ସିଂହଦାରଠାରେ
ଗୋଟିଏ ବାଳସ ରହିଲ ଯେଉଁ ସାମ୍ପ୍ରମାନଙ୍କର
ଇଚ୍ଛା ଦେବ ସେମାନେ ପଲସାଏ ଅଧିକ ଏ କରି
ସେଥିରେ ପକାଇ ପାରିବେ ବୋଧ ଟଙ୍କାରେ
ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ଦେବ ଅମ୍ପାନଙ୍କ ଗୁପ୍ତ
ସାହେବଙ୍କର ଏ ଗୋଟିଏ ଭାବର ସ୍ଵଭାବର
ଉତ୍ତମ ପରତତ୍ଵ ଅଟେ ।

୪ ଶ୍ରୀ ସାମନ୍ତ ଜଗନ୍ନାଥ ଭ୍ରମରର ସ୍ଵୟଙ୍କ
ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀବାବୁ ବଳରାମକୁମାର ଭ୍ରମରବର ଟ ୧୫
ମୁଲ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ (ଲୁକ୍) ବସ୍ତ୍ରକାୟକ ଅରୁଆ
ସୁଲରେ ଦାନ କରି ଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ପେମାନେ
ଭରସା କରୁଁ ଯେ ଅନା ବଡ଼ ଲୋକର
ସନ୍ତାନମାନେ ଏହିପରି କଲେ ଅପାୟ ସୁଲ-
ମାନଙ୍କର ଅନକ ଅଭାବ ମୋଚନ ହେବ ।

୫ ଅମ୍ପାନଙ୍କ ପରମ ଭକ୍ତିଭକ୍ତ କେ କ
ଗୁପ୍ତ ସାହେବ ଗୁନୋଲ ସୁଲରେ ଶ୍ରେଣୀ ମାନ-
ଚିତ ଦେବା ନମନ୍ତେ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଦୋଳ ଅଛନ୍ତି

୬ କେନ୍ଦ୍ର ପଡ଼ା ସୁଲର ସେକେଣ୍ଡ ମାଷ୍ଟର
ବାବୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଦାସ ଏଠା ମେନେଜିଂ
କମେଟିରେ ତାଙ୍କ ବେତନ ଗୁଣି ବସ୍ତ୍ରରେ
ଅବେଦନ କରୁଥିଲେ ମାତ୍ର କମିଟି ସେଥିରେ
ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ରକ୍ଷିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଧିବେଶନରେ
କରୁ କରିବେ ଦେଲ କିଛି ଅଛନ୍ତି ସମ୍ପାଦକ
ମହାଶୟ ସବୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ବେତନ ବୃଦ୍ଧି
କରବାର ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ଏହା ବଡ଼ ସ୍ଵର୍ଗ
ବସ୍ତ୍ର ମାତ୍ର ସେକଣ୍ଡ ମାଷ୍ଟର ବର୍ତ୍ତମାନ ଟ ୨୦
ବେତନ ପାନ୍ତି ସେ ଗରବର୍ଷ ମା ୪ ସ ମଧ୍ୟରେ
୪୪ ଓ ଭୁକାୟ ଶ୍ରେଣୀରୁ ଯୋଡ଼ିଏ ଶହ ଟଙ୍କା ପର-
ଶ୍ରମ ପୂର୍ବକ ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ପଞ୍ଚାଶ ଦିଆଇ
ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ
ପଢ଼ନ୍ତି ମଧ୍ୟ ଦିଆରେ ସମସ୍ତ ବାଳକଙ୍କୁ ଅମଣା
ଭାଇ ପର ବନା ବେତନରେ ପଡ଼ା ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରଇ ଦଅନ୍ତି ସେକଣ୍ଡ ମାଷ୍ଟରଙ୍କ କରୁଣାଦ
ଦେବା ଭୁକନ ନୁହେ କାରଣ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ସୁଲ
ସମ୍ପାଦକ ଜଣେ କୃତବ୍ୟ ଓ ବିଦଗ୍ଧ ବଦେଦ୍ୟ-
ସୁତ୍ର ଲୋକ ଅବଶ୍ୟ ଅବିଦିକ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ
ଅଶା ଫଳବତୀ ଦେବ ପୂର୍ବରେ ମଧ୍ୟ ଏହି
ସୁଲର ସେକଣ୍ଡ ମାଷ୍ଟରଙ୍କର ଟ ୨୫୦ ବେତନ
ଥିଲ ଅମ୍ପେମାନେ ଭରସା କରୁଁ କମେଟି ତାଙ୍କ
ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପାତ କର ପାରିନ୍ତି ଅଳ୍ପ
ସ ଗୋଟିଏ ସୁଖର ବସ୍ତ୍ର ଅପଣଙ୍କୁ ନ ଜଣାଇ
ରହି ପାରିଲୁ ନାହିଁ ଗୁପ୍ତ ସାହେବ ଗରବର୍ଷ

କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ସୁଲର ଫଳ ଉତ୍ତମ ଦେଖି ନମ୍ପ-
ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଦାସ ୨୫ ମାଷ୍ଟର ଟ ୧୦
ଅଛନ୍ତି ଅନା ସମ୍ପାଦକମାନେ ଏପରି
କରିବେକ

- ବାବୁ ସକଳମର ସେନ୍ ୧୫ ମାଷ୍ଟର ଟ ୧୫
- ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଦାସ ୨୫ ମାଷ୍ଟର ଟ ୧୦
- ବେଣ୍ଟର ମାତ୍ରାଣି ଟାଉ ମାଷ୍ଟର ଟ ୫
- ଦେହ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଗିରଧାସ ବଦ୍ୟାଭୂଷଣ ଟ ୫
- ୨୫ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ବାବୁ ଗଣେଶର ନାୟକ ଟ ୭

ଟ ୩୮

ଅପଣଙ୍କ ବସନ୍ତ
ଶ୍ରୀ ଭଗବତୀ ଚରଣ ଦାସ

NOTICE.

The undersigned begs to inform the public in general that he has arrived from Moulmain as Electroplater and Gilder executes all orders promptly according to the materials & workmanship. Terms moderate.

CUTTACK } J. Mc. PHERSON
21st January }
1881 } Electroplater & Gilder

ଉତ୍କଳମାନଙ୍କୁ ଏକଦା ଉଚ୍ଚ ସ୍ଵପ୍ନସଦୃଶ ଚିତ୍ରଣ ଉପ-
ଲକ୍ଷରେ ଦେଖାଇବା ଉଚ୍ଚରେ ସଦା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରଭା-
ସକରା ରବିକାରଣ ପ୍ରଦାନ କରୁ ଏବଂ ସଦା ଯଦା
ସମୟରେ ବୁଝେ ପଞ୍ଚା ଦେବ ।

କଟକ } ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ରାଠ
ପୁରୀବାର ୨୦/୧/୮୧ } ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳମାନଙ୍କର ସମ୍ପାଦକ

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସିକୋନା ଫେକ୍ଟିରିଓକ୍ ।
ଏଠା ଉତ୍କଳରେ ଦେଖାଇବା ପଦକ୍ଷେପରେ ଉତ୍କଳ
ଈଶ୍ୟ ଦୋଳ ବ୍ୟବହାର । ବରଦତର ପ୍ରକାଶ ପ୍ରକାଶ
ଉତ୍କଳରେ ଏକ ଦୋଳୀ ଈଶ୍ୟାଳୟରେ ବସନ୍ତକ୍ରମ
କରବତା ଗୋଟି ନିକଳ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା କେତେକ ଉତ୍କ-
ଳରେ ଦେଖାଯିବ ତେବେ ନିତ୍ୟରେ ସଦା ।
ତାଙ୍କମାନଙ୍କୁ ସହ ୪ ଅନୁସର ଟଙ୍କା । ୮ ଅନୁସର
୫୯୯୯ । ୧୭ ଅନୁସର ଟ ୨୦୫ । ମୂଲ୍ୟ ମତ୍ତ ।

ମୂଲ୍ୟପତ୍ରି ।

ଶ୍ରୀ ପଦ ପି ଓ ର ସାହେବ କଟକ ବରଦ	ଟ ୨
ବାବୁ ଦାସବାଗାଣ ମିତ୍ର ଉତ୍କଳରେ କଟକ ବରଦ	ଟ ୨
ଅନୁସର ମୁଖ୍ୟ	ଟ ୨
ଦେବସର ଗୋଷ	ଟ ୧୨
ନିତ୍ୟାତ ବରଦୀ ଲୋକାଳ	ଟ ୨
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀବତୀ କଟକ ପାତକ	ଟ ୨୦
ଶ୍ରୀମତ୍ର କଲେକ୍ଟର କଟକ	ଅପ୍ରମ ଟ ୫

ଶ୍ରୀ ପଦ ରଘୁନାଥଦାସ ପ୍ରଭୃତ କଟକ ଉତ୍କଳରେ କଟକ
ପ୍ରକାଶନ ସଦାଳୟରେ ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ।

ଅତି ରିକ୍ତ

ଉତ୍କଳପାଠିକା ତା ୨୨ ରାଜ ମାତ୍ରେ କାନ୍ଦୁଏଣ ସନ ୧୮୮୧ ମସିହା ।

NOTIFICATION.

The 2nd December 1880. Under the powers conferred on him by sec : 7 of the Census act (Act XIV. of 1880) the Lieutenant Governor directs the issue of the following instructions for the guidance of census officers in all districts within the Jurisdiction of the Lieutenant Governor of Bengal, except such tracts as may hereafter be specially exempted by notification in the Calcutta Gazette.

Every census officer may ask of all persons within the limits of the local area for which he is appointed, such questions as may be necessary to enable him to fill, in respect of each of such persons, the particulars required by the following form of schedule; but no census officer shall insist upon recording the name of any woman if there is any objection to giving it, or ask to see any female who is not voluntarily produced before him or ask for any information not required for the purposes of the census, such as the amount of any person's income or the name of any woman's husband.

FORM OF ENUMERATORS SCHEDULE.

DISTRICT _____ SUB-DIVISION _____ THANNAH _____ CIRCLE No _____
 (_____ Circle officer) Village _____
 (No. _____) Enumerator of Block No. _____
 House No. _____

1	2	3	4	5	6		8	9	10	11			12.	
					Religion.	Caste if Hindu sect if of other religion.				Education.			Infermities.	
Serial number of each inmate	Name	Condition i. e. whether married, unmarried, widow or widower.	Sex	Age last birth day	Religion		Mother tongue	* + § Place of birth.	¶ Occupation of men; also of boys & females who may do work.	1 Under instruction 2 Not under instruction but able to read & write 3 Not under instruction, & r of able to read & write	1 Unsound mind 2 Deaf mutes from birth 3 Blind 4 Lepers			

* If a European British subject add British subject.

+ If a mixed European & Asiatic parentage add Eurasian.

§ If a foreigner, state of what country.

¶ Boys at school, girls, small children, and women who perform no regular work should not be shewn at all under Col : 10.

(Sd.) COLMAN MACAULAY

Offg Secretary to the Government of Bengal.

୧୮୮୧ ୨୨ ୨୨

ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

କ ୧୨ ଗ }
୫ * ଖ୍ୟା }

କା ୨୧ ରଖ ମାତ୍ରେ କାନ୍ଦୁଏ ସନ ୧୮୮୧ ମସିହା । ମା ମାସ ୧୮ ନ ସନ ୧୯୮୮ ସାଲ ଗଜବାର

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୫୦୯
ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୨୯
ମଫସଲପାରି ତାଳମାସୁଲ ୫୧୫

ଓଡ଼ିଶାର ଇତିହାସିକ ଗ୍ରନ୍ଥମାନେ ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀର ଦୃଷ୍ଟି ପାଇଅଛନ୍ତି । ଯଥା;—
ମନମୋହନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ବନ୍ଧବ ରେବନ୍ଦ୍ୟାବଲେଟ
ପ୍ରୋଫେସର ଚୌଧୁରୀ
ହୋମିୟତ ସାହ

ଜଗାମନ୍ଦର ପୁସ୍ତକାଳୟ ପୁଣି କେତେକଦିନ ଦେଲ ମାତ୍ର ଉଠିଅଛି । ମାତ୍ର ପରିସାର ଦୁର୍ଗ-କରେ ବାଟ ଚାଲିବା ହେଉ ନାହିଁ । ଭିତ ଗୁରୁଦିନ ଦେଲ ମିତ୍ରନିର୍ଦ୍ଦେଶରୁ କୁଲି ଲାଗି ମାତ୍ର ଗୁଣି ମଞ୍ଜରେ ପୋତ ସଜାଉ ଅଛନ୍ତି । ଯେବେ ଏ ପୁସ୍ତକାଳୟ ପରିସାର କରିବାର ଅର୍ଥ କିଛି ହଲ ଉପାୟ ହୋଇ ନ ପାରେ ସେବେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ କେତେକଜାଣେ ମାତ୍ର ପରିସାର କାରଣ ବର୍ଷାକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେତେକ ଚିନ୍ତା କୁଲି ସର୍ବଦା ନିୟୁତ ରହିବାର ଉଚିତ ଛାଡ଼ା ଦେଲେ ଦୁର୍ଗମୟ ପଦାର୍ଥ ଏଥିରେ ଉପାଦାନ ହୋଇ ଲୋକଙ୍କୁ ବିରକ୍ତ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ।

—*—

ଏକ ମାସ ଦେଲ ଗ୍ରାସ୍ତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ତ ଜଳକର ସହାୟତାରେ ଦରଖାସ୍ତ୍ରମାନ ଏଠା କଲେକ୍ଟରୀରେ ପଠାଅଛି । କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ଉଚିତ ଦୁରାମ ନିମନ୍ତେ ଓପାଲ ସାହେବଙ୍କ ନିକଟକୁ କେଉଁ ଦରଖାସ୍ତ୍ର ପଠାଇ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଓ କେଉଁ ଦରଖାସ୍ତ୍ର ଅଗ୍ରାଧ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି । ଦିନକରେ

ଗ୍ରାସ୍ତ୍ର ଭିତର ପ୍ରଜା କଚେରୀରେ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇ ସାହେବ ବଗିଚେ ବସଲ ବେଳକୁ ଦୁଇବୋଲ ଦେଇ ଏପରି ଗୋଲ କଲେ ଯେ ଘୋଡ଼ା ଚମକଇ ଓ ସାହେବଙ୍କୁ ବଗିଚୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ପଡ଼ଇ । ପ୍ରଜାଙ୍କ ଗୁହାର ଅନେକ ଓ ସେ ସବୁ ଲେକେତୁର ସତ୍ୟ ଅପ୍ରେମାନେ କହୁ ନ ପାରୁ । ନାଳଜଳ ଓ ବର୍ଷାଜଳ ଯୋଗେ ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ଜଳକର ଗୁଣ ଗୁହା-ନ୍ତି । ସେମାନେ ଆହୁରି କହନ୍ତି ଯେ ନାଳ ହେତୁ ଖାଲ ଜମି ସବୁରେ ସର୍ବଦା ଓଲ ରହୁ-ବାରୁ ଚିହ୍ନିର ଉତ୍ପାଦନ ଶକ୍ତି ଉଣା ହୋଇଅଛି । ଯେଉଁ ଜମିରେ ପୁଣ୍ୟ ଦୁଇହରଣ ଫଳୁଥିଲ ସେଥିରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ହରଣେ ଦେବାର କଷ୍ଟ । ଏହା ଗୋଟିଏ ନୁହଇ ଓ ଗୁରୁତର ତଥା ଏ ବିଷୟର ଉଦନ୍ତ କରିବାର ଉଚିତ ।

ଖଜଣା ସମ୍ପର୍କୀୟ ଆଇନର ନୁହଇ ପାଣ୍ଡ-ଲିପି ଘେନ ବଙ୍ଗଳାର ଗୁରୁଆଡ଼େ ଜମିଦାର-ମାନଙ୍କର ସତ୍ତା ଦେବା ଓ ପାଣ୍ଡ ଲିପିର ପ୍ରତିବାଦ କରିବାର ସମ୍ଭାବ ଅପ୍ରେମାନେ ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଆସି ଅର୍ଦ୍ଧ କିନ୍ତୁ ଗତ ଏତକେଶନ ଗଜେଟରେ ଖଣ୍ଡିଏ ପ୍ରେରଣପତ୍ର ପଠି ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ନବଅର ଅନ୍ତଃପାତ କୃଷକରେ ଗ୍ରାସ୍ତ୍ର ଦରଖାସ୍ତ୍ର ପ୍ରଜା ଏକବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଆରେ ସମତେଜ ହୋଇ ଏହି ଆଇନ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ସଂକଳିତ ହେଲେ । କଲିକତାରୁ କେତେକଜଣ

ଭଦ୍ର ଲୋକ ଏ ସତ୍ତାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ବକ୍ତୃତା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଜମିଦାରର ଉଚିତ ପାଉଣା ସେମାନଙ୍କୁ ଯଥା ସମୟରେ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ଏ ସତ୍ତା କର ସମ୍ପର୍କୀୟ ନୁହଇ ଆଇନର ବିଧାନମାନ ମନୋମତ କର ତାହା ଗବର୍ଣ୍ଣ-ମେଣ୍ଟଙ୍କୁ ଏକ ଆବେଦନପତ୍ରଦ୍ୱାରା ଜଣାଇ-ବାର ପୁର କଲେ ଏବଂ ଚିହ୍ନ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ କମିଟି ମନୋମତ ହେଲ । କୁହଇ ଆଇନକୁ ଯେ ପ୍ରଜାମାନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଅନୁମୋଦନ କରିବେ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ କାରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଖାଇରକ୍ତ ଲଭ ଦେବାର ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ହୋଇ ଅଛି କିନ୍ତୁ ପ୍ରଜାମାନେ ଆଇନ ସମ୍ପର୍କରେ ମତା-ମତ ଦେବା କାରଣ ଏକତ୍ର ବସି ସତ୍ତା କର-ବାର ଏଥି ପୁଣ୍ୟ ଗୁରୁତରରେ ଶୁଣା ନ ଥିଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏହା ଦେଖା ଗଲ । ପ୍ରଜାମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେତେ ଉନ୍ନତକୁ ଲାଭିଅଛନ୍ତି ଏଥିରୁ ଚିହ୍ନିର ବିଲକ୍ଷଣ ପ୍ରମାଣ ମିଳୁଅଛି ।

ବାଙ୍କାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକାର ଓ ରାସ୍ତାପୁରର ଦେ-ଓଧାନ ମୋକଦ୍ଦମାମାନ କଣ୍ଠିଲେ ମୁକାମଠାରେ ଚଳିତମାସ ତା ୨୫ ରଖରେ ନିଖୁଣି ହେଲ । ଗୁମରଦ୍ଦିସିଂହ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ଦଳବେହେରର ମାମଲରେ ଶ୍ରୀନାଥ ବାବୁଙ୍କୁ ୧୦ ରଖ କଠିନ ପରାମ୍ପର ସହୁତ କାରାଦାସ ଓ ୫୦୦୯ କା ଜରମାନା ଏବଂ ନ ଦେଲେ ଅର୍ଦ୍ଧ ମା ୯ ସ

ସେହି ପର କବଦତ୍ତ ଗ୍ରେଗ କରବାର ଅଜ୍ଞା ହେଲା । ଏହି ମୋକଦ୍ଦମାରେ ମେଟକାଫ ସା-
 ସାଦେକ ତାହାକୁ ବରଫସ୍ତ କରବା ସଜାଣ
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟକୁ ଉପୋକ୍ତ କରଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଶାନ୍ତି
 ବାବୁ ଅପାଲ କରବାରୁ ଶେଷରେ ଏହି ଫଳ
 ଫଳଲା । ଏପରି ସୁଲ ଉଲ୍ଲକା କଲିକତା ଖର୍ଚ୍ଚା
 ଅସ୍ଵାସ୍ତ୍ର ଉତ୍ତରୀର ମୋକଦ୍ଦମା ଅବଧି ନିଜାଣ
 ହୋଇ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏଥିରୁ ଉତ୍କଳ ଗାନ୍ଧିଙ୍କୁ
 ଶୁଣିବାକୁ ଦେବ ନାହିଁ । ପ୍ରଥମ ଉତ୍କଳ ଶୁଣିବା
 ସ୍ତରରେ ତାହାଙ୍କଠାରୁ ହେବକ୍ଷି ହୋଇ ପ୍ରାଣ-
 ବାସୁ ବାହାର ଗଲା ଏବଂ ଏପ୍ରକାର ମୃତ୍ୟୁ ସନ୍ଦେ
 ହପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁରକ୍ତଦ୍ଵାରା ପଦାସ ନମିତ୍ତ
 ଏଠାକୁ ଶବ ଅସିଥିଲା । ସଂସାରରେ ଲଲାକୁ
 କିଏ କଲ ପାରିବ ।

ବାବୁ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ପଞ୍ଚନାୟକଙ୍କ ନିମନ୍ତେ
 ଅନେକ ମୋକଦ୍ଦମା ଉଠି ଥିଲା । ତହିଁରୁ
 ଏହି ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଗୁଜାକ ଭଲ ବିବଦରକ୍ତ-
 ଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର ଖଜିରକ କରବାର ଉପ୍
 ଦେଖାଇ ୪ ୧୫୦୦ କା ଉଚ୍ଚୋତ ନେଇଥିବାର
 ଅପରାଧ ପ୍ରମାଣ ଦେବାରୁ ତାହାକୁ ବ ୩ ରଖ
 କଠିନ ପରୀକ୍ଷା ସହର କରବାସ ଦଣ୍ଡ ଓ
 ଦଜାରେ ୪୩୩ ଜରମାନା ଓ ନ ଦେଲେ ଆଉ
 ମା ୧ ସ ସେହି ପର ଦଣ୍ଡ ଗ୍ରେଗ କରବାର
 ଅଜ୍ଞା ହେଲା ଓ ଏ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ତାଙ୍କର
 ଜଣେ ସାହାଯ୍ୟକାରୀକୁ ବ ୨ ରଖ ମିଆଦ
 ଦେଲା । ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଏକ
 ଗ୍ରେଗ ମାନଙ୍କରେ ଜଣେ ଲେକକୁ ଅନ୍ୟାୟ
 ପୁସ୍ତକ ଅଟକ କର ତାହାଠାରୁ ୪ ୧୦୦୦ କା
 ଉଚ୍ଚୋତ ନେଇ ଥିବାର ପ୍ରମାଣ ଦେବାରୁ
 ତହିଁରେ ଦେଖିଲେ ବ ୩ ରଖ ମିଆଦ ଓ
 ୪ ୫୦୦୦ କା ଜରମାନା ଓ ନ ଦେଲେ ଆଉ
 ମା ୧ ସ ସେହି ପର ଦଣ୍ଡ ଗ୍ରେଗ କରବାର
 ଅଜ୍ଞା ହେଲା ଏବଂ ଏହି ମୋକଦ୍ଦମାରେ ତାଙ୍କର
 ଜଣେ ସାହାଯ୍ୟ କାରୀକୁ ଏକବରଷ ମିଆଦ
 ଦେଲା । ଶ୍ରୀମତ୍ର ମୁଖି ସାଦେବକ ଉପଦେଶ
 କଠିନ ଅଜ୍ଞାନ ଦେଖି ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ଦୁର୍-
 ନିସାସ ଦେଉଅଛି ଯେ ଅସାମିକ ବିରୁଦ୍ଧରେ
 ସେ ମଥେୟ ପ୍ରମାଣ ପା ଅଛନ୍ତି । ସେ ଶାଣ
 ପ୍ରମାଣରେ ବାହାରକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବାର ବୁଝା
 ଉପସ୍ଥଳ ପ୍ରମାଣ ପାଇଲେ ଅନ୍ତରେ ଶୁଭର
 ଲେକ ନୁହେଁ । ସାଦେବ ମହୋଦୟୁ କଲିଲେ-
 ଠାରୁ ଏହି ମାସ ତା ୨୭ ଉତ୍କଳେ କନମାଳ
 ଅତକୁ ଯାହା କଲେ ।

କଟକ ନାସନାହାଲ ବନୋବସୁ ।
 ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅମ୍ଭମାନେ ଲେଖିଥିବା
 ବେଳେ ଶୁଣିବ ପ୍ରସାଦ ଦେଖି ରେବନ୍ଦୁ ବେର୍ଡ
 ବର୍ତ୍ତୁ କରୁଅଛନ୍ତି କି ଦୁର୍ଗ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ନିଜ
 ବନୋବସୁର କଠିନ ଜମରୁ ଆଖିକ ନିସ୍ତୁ
 ଦେବା କାରଣ ବୋର୍ଡ ଯେଉଁ ୪ ୧୫୦୦
 ବାସିକ ଶୁଭ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ତାହା
 ଜଣା ନାହିଁ ଅବଦକ ଉତ୍କଳ ଶୁଭ ମଜୁରୁ ଚି
 ଓ ଶ୍ରୀମତ୍ର ଡାମ୍ପିରୁ ସାଦେବକର ଯେଉଁ
 ପସରୁ ତହିଁର ସ୍ତରମାତ ଦେଲା ଏହି ଦୁଇ
 ପତ୍ରର ପ୍ରଭାଲପି ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଜାଣିବା ନମିତ୍ତ
 ବୋର୍ଡ ରେଭନ୍ଦୁ ଅନୁପ୍ରାସ ପଦନ ପଠାଇ
 ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଅମ୍ଭମାନେ ଏଥି ନମିତ୍ତ
 ବୋର୍ଡକ ନିକଟରେ ଲୁଚକତା ସ୍ଵୀକାର କରୁ
 ଅଛୁ ମାତ୍ର ପାଠକମାନେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ଏ କଥା
 ଅମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଅବଦକ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ସମ୍ପ-
 ରେ ପତ୍ରର ଅଜ୍ଞା ପ୍ରବେଶ ଦେଲା ସେ ସମ-
 ସୁରେ ତାହା ସବସାଧାରଣକୁ ଜଣାଇ ଉତ୍କଳ ଶୁଭ
 ସଥେୟ ନୁହଇ ବେଲି ମତ ପ୍ରକାଶ କର-
 ଥିଲୁ । ଅବଶ୍ୟ ଅମ୍ଭମାନେ ସ୍ଵୀକାର କରୁ
 ଯେ ୪ ୧୫୦୦ କା ଶୁଭ ଉତ୍କା ଦେଲେ
 ବୋର୍ଡ ତହିଁ ସକାଶେ ଦେଖି ନୁହନ୍ତି ସେ
 ଦୋଷ ଗ୍ରାମାୟ ଦାକମକର ଅଛଇ କାରଣ
 ବୋର୍ଡକ ପସରୁ ଜଣାଯଏ ଯେ ପ୍ରଜାୟ
 ଦାକମମାନେ ଉପସ୍ଥଳ ହେତୁ ଦେଖାଇ ଅନ-
 ବେଧ ହୁଲି ବୋର୍ଡ ତହିଁକୁ ଅଧିକ ଗମ
 ଦେବାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମାୟ ଦାକ-
 ମମାନେ ଅଧିକ ଗମପ୍ରାପ୍ତୀ କରବାର ଦୁରେ
 ଆଉ ଯେଉଁ ୪ ୧୫୦୦ କା ଶୁଭ ମଜୁର
 ହୋଇଅଛି ତାହା ସ୍ଵୀକାର ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ।
 ଅମ୍ଭମାନେ ଶୁଣୁଅଛୁ କି ଲେଖା ଉପକ
 କରବାର ଯାବନ୍ତୁ କଠିନ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବିତ
 ଦେଲା ଉତ୍କାରୁ ଯାହା ବାଣୀ ପଡିଅଛି ତହିଁ
 ମଧ୍ୟରୁ ଗତ ଉନବର୍ଷରେ ଦେବଲ ୪ ୧୩୦୦
 ଶୁଭ ହୋଇଅଛି । ଏ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବୋର୍ଡକ
 ନୟମାନୁସାରେ ଅନୁଚିତ ୪୫୫୦୦୦ କା ଶୁଭ
 ଯା ଆନୁ ଏକପକ୍ଷରେ ଖଜଣା ଉପୁଲ କର-
 ପାରୁଲେ ଦାକମକ ଯଶ ଓ ନ ପାରିଲେ ନଦା
 ତହିଁରେ ପୁଣି ସାହିତ୍ୟିକ ଅଭିନବଦାସ ସବସ୍ତ
 ବିକସ୍ତ କର ଓ କବଦ ଦେଇ ଖଜଣା ଅଦାପୁର
 ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମମତା ଦାକମକ ଦାତରେ ରହୁଅଛି ପଦା-
 ନୁହଇ କିଏ ଶୁଭ ପାଠକର ପ୍ରକୃତ ଗାତ ଓ
 କିଏ କୁଦେ ଏହା ସ୍ଥିର କରବା ଅଳ୍ପ ପରାମର

କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହଇ ଏବଂ ତହିଁ ସଙ୍ଗେ ଅନେକ କଥା
 ବିଚାରର ଆବଶ୍ୟକ ଏପ୍ରକାର ଦାକମମାନେ
 ସେ ଶୁଭ ଦମକୁ ଅଧିକ ନ ଯାଇ ଉପୁଲର
 କଠିନ ନୟମ ସମସ୍ତର ଅନୁସରଣ କରବେ
 ଏଥିରେ ବିଚିତ୍ର କି ଅଳ୍ପ ପୁରୁଷଂ ପଦେଶୁ
 ଶୁଭଦାସ ବନୋବସୁର କଠିନ ଯେ ପକ୍ଷ-
 ମାଣରେ ଉତ୍କା ଦେବାର ଅପା କରପଇ ପାରେ
 ତାହା ସୁଦା ସଫଳ ହେଉ ନାହିଁ । ଫଳତଃ
 ବନୋବସୁ ପ୍ରତି ଅମ୍ଭମାନେ ସେ ସମସ୍ତ ଅପ-
 ତ୍ତି ତର ଅସିଅଛୁ ଏହି ଶୁଭଦାସ ତାହା ସବୁ
 ଶୁଣିବ ଦେଇ ନାହିଁ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ଅପତ୍ତିର
 ଦୟୋହ ହେଉ ଅଛଇ । ଅଥାତ୍ ପ୍ରଥମ ଅଭ୍ୟନ୍ତ
 ଅଧିକ ଜମା ବୁଦ୍ଧି ଦତ୍ତାୟ ବନୋବସୁ ପ୍ରଣାଳୀ ।
 ଜମାବୁଦ୍ଧି ବିଷୟରେ ବକ୍ତବ୍ୟ ଏହି କି
 ମଦ୍ୟପିତ ମେଟରେ ଜମା ଶୁଭରୁ ବୁଦ୍ଧି ହୋଇ
 ଅଳ୍ପ କିନ୍ତୁ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷରେ ଦଶ ବାର ଶୁଣ
 ଓ ଗୋଲଶୁଣ ବୁଦ୍ଧି ସାଧାରଣ କଥା ଅଛଇ ।
 ଏକାବେଳକେ ଏତେ ଅଧିକ ଜମା ଦେବାକୁ
 ଅଭବତ୍ତ ଲେକ ସୁଦା ବିଷ୍ଣୁକର ଜ୍ଞାନ କରବେ
 ଏହା ସାଧାରଣ କଥା ମତ୍ର କଟକର ଅଧିକାରୀ
 ପ୍ରଜା ଦୁର୍ଗା ସଦାଂ ସେମାନେ ଯେ କି କଷ୍ଟ
 ପଦୁଅଛନ୍ତି ତାହା ସେହିମନେ ଜାଣନ୍ତି ଓ
 ଅମ୍ଭମାନେ ନ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲେକଙ୍କ ପ୍ରାୟ ପ୍ରବ୍ୟସ
 ଦେଖୁଅଛୁ ଦାକମମାନେ ମିସଲକ୍ଷରେ ବସ
 ତାହା ତାହିଁ ଜଣି ପାରିବେ? ଅମ୍ଭମାନେ
 ବୋଧକରୁ ଅପର କୌଣସି ସ୍ତରରେ ଗବର୍ଣ୍ଣ
 ମେଣ୍ଟ ଏକାବେଳକେ ଏତେ କର ବୁଦ୍ଧିକର ନ
 ଥିବେ ଓ କୌଣସି କଠିନ ହୃଦୟର କଠିଦାର ମଧ୍ୟ
 ଏପରି କରବାକୁ ପ୍ରକୃତ ଦେବ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ
 ସାବକ ବନେ ବସୁ ଯେଉଁ ସମସ୍ତରେ ହୋଇ
 ଥିଲା ତଦପେକା ଦେଖର ଅବଗ୍ତା ଅନେକ
 ବୁଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ଏବଂ ପ୍ରଜାମାନେ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ
 ପୁଣ୍ୟପୁଣ୍ୟରେ ଅଛନ୍ତି ଅବଦକ ଖଜଣା ବୁଦ୍ଧି
 କରବାର ଦାକମ ଅଛୁ ତହିଁ ଏବଂ ବୋଲି ଏବଂ
 ଗ୍ରାମର କରକ ସେ ଏକାବେଳକେ ଅଧିକ ଦଶ
 ଶୁଣ ଜମା ବତାର ନେବା ଉଚିତ ଅମ୍ଭ-
 ମାନଙ୍କ ମତରେ ଦୁର୍ଗଣୁ ଅଧିକ ଜମା ବତା-
 ଲବା ଉଚିତ ନୁହଇ ଓ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସେବେ
 ଅଧିକ କାଳ ଲେହ ସମ୍ପାଦ ରହି ନ
 ପାରିବ କେବେ ବନୋବସୁର ମିସ୍ତାବ ଅଳ୍ପ
 କର ଦେଉଅଛି । ଦଶ ବ ବାରବର୍ଷ ଉତ୍କାରୁ
 ଅରେ ରେଖାଏ ଅନୁସନ୍ଧାନ କର କନୟା ଜମା
 ଦତାଇଲେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ବେରେ ବାଧକ ନାହିଁ

ଏବଂ ସେମାନେ ଆଜିଠାରୁ ତାହା ଜାଣିପାର
 ଅପଣା? ସୁବିଧାମତେ କାମ୍ୟ କାରକ ଦେବେ ।
 ଏପରି ନ କଲେ ବହୁତ ଶତ୍ରୁତ୍ୱାସ ପ୍ରକୃତ
 ପ୍ରଣାଶର ହୋଇ ନ ପାରେ । ବୌଦ୍ଧିକ
 ଆଦେଶମତେ କେବଳ ଦୁଃଖିନୀନେ ଉନ୍ନତ ଶତ୍ରୁ
 ପାଇବାର ଉପଯୁକ୍ତ କିନ୍ତୁ ଧନବନ୍ତ ଲୋକଙ୍କର
 ଧନ ଅଳ୍ପ ହୋଇ ସେ ତାହାଙ୍କ କର ଏକା-
 ଦେଲକେ ଯଥେଚ୍ଛା ବୁଦ୍ଧି କରିବାକୁ ହେବ ଏ
 ନ୍ୟାୟ ଅମ୍ଭେମାନେ ବୁଝିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହେଲୁ ।
 ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଭବେଚିନ୍ତାରେ ଏକା "ମାରପିଠି
 ନେକୁ ଯେତେ" ନ୍ୟାୟରେ ଏତେ ଅଧିକ
 କର୍ତ୍ତୃ ବୁଦ୍ଧି ସୁସଜ୍ଜତ ହୋଇ ପାରେ । ଏହାପୂର୍ବ
 ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଦୁଇ ବିଷୟ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ
 ପ୍ରକାର ଅବସ୍ଥା ଉଦ୍ଧାରକ ହେଲେ ଅଧିକ ଶକ୍ତି
 ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ବୁଦ୍ଧି କମା କରୁଥିଲେ ବୋଲି
 ପ୍ରକାଶ ପାଇବ ଓ ୧୯୦୦-୧୯୦୧ ବା ବର୍ଷର
 ଶତ୍ରୁତ୍ୱାସ ସମୟେ ଉପକାର ପାଇ ପାରିବେ
 ନାହିଁ । ଅନ୍ତତଃ ବାର୍ଷିକ କାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା
 ଶତ୍ରୁ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅତି ଯେତେ ଏତେ
 ଟଙ୍କା ଶତ୍ରୁ ଦେବାରୁ ହେଲେ ଲେଖକ ଦୁଃଖି
 ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦେବାର ନ କର
 ଏକାଦେଲକେ ବସ୍ତ୍ର ପାରବର୍ଷ ନିମିତ୍ତ ତାହା-
 ଳର କମା ଉଣା କରିଦେବା ଭଲ ଅଟଇ ।
 କାରଣ ଭାବ କେଲେ ପ୍ରଜାମାନେ ଏକ
 ନିସ୍ତୁତ କାଳ ବୃଦ୍ଧି ନିସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହନ୍ତେ ଓ
 ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦୁଇମ ବିଶେଷତା ମିଳାଇ ଓ
 ବଦେଚିନ୍ତା ଭଳି ବ୍ୟସ୍ତ ଦେବେ ନାହିଁ ।

ବନୋବସ୍ତ୍ର ପ୍ରଣାଳୀ ବିଷୟରେ ଯାହା
 ବକ୍ତବ୍ୟ ତହୁଁ ଆଗାମି ସମ୍ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ
 କରୁବାର ମାମୁଁ ରହିଲ ।

ବାର୍ଷିକ ବିକ୍ରୟନା
 (ପଦ୍ମ ପ୍ରକାଶିତ ଭାଷଣ)
 ଜଣାପାଆରଣଙ୍କ ଉପ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକେ ଶକ୍ତ ଓ ଆଇନାନୁଗାମୀ
 ଅଟନ୍ତି ଓ କୌଣସି ପରବର୍ତ୍ତନ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ ।
 ସୁତରାଂ ସେମାନେ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଭୃତ୍ୱ-
 କର ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ । ପାଞ୍ଚଶତ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆୟ
 ବାଦସେନସ ଟଙ୍କାକୁ ଶତ୍ରୁ ଦେବାରୁ ଜନସାଧା-
 ରଣଙ୍କର ସନ୍ତୋଷ କରିଅଛୁ ଇଥାତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ
 ନାନୁ ପାଳକର ନୁହଇ । ଅସ୍ତ୍ରସୂତ୍ର ଆଇନ ତେଜେ
 ଅସ୍ତ୍ରକ୍ରୋଧକ୍ରୋଧୀ ନାହିଁ । ଶତକନଗର ମଧ୍ୟସ୍ଥ

ସୁସଲମାନଙ୍କ ନବର ସ୍ଥାନମାନ ମୁନସିପାଲିଟି
 ବନ୍ଦ କରିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ଅସନ୍ତୋଷ ହୋଇ-
 ଥିଲା ମାତ୍ର କଦମରସୁଲର ଭିତରପରସ୍ତ ଶତ୍ରୁ
 ହେବାରୁ ସେ ଅସନ୍ତୋଷ ମେଣ୍ଟିଗଲା । ଦୁର୍ଗା-
 ପଳା କରେଷ ବନ କରୁନ ଅମଳଙ୍କ ଘରରେ
 ଅସନ୍ତୋଷ ଜନ୍ମ ଲାଭିଲା ମାତ୍ର ସେ ଆଜ୍ଞା ରହିତ
 ହେବାରୁ ସେମାନେ ଅନିଚ୍ଛା ହୋଇଅଛନ୍ତି ।
 କଟକରେ ଦାଖଲ ଖାରଜ ସମୁଦ୍ଧରେ ଦୁର୍ଗା
 ଲାଖରଜଦାରଙ୍କର କିଛି ଭରଣ ଓ ଚେଷ୍ଟ
 ହୋଇଅଛି ।

କୋରାପୁଟର ଗୁପ୍ତ ସାହେବ ବୋଲନ୍ତି ଯେ
 ସଦାକର୍ତ୍ତ୍ୱ ମଠର ଅପବ୍ୟୟ ବିଷୟରେ ଗୁହାରି
 ଶୁଣାଉ ଏ ଓ ଏପରି ଗୁହାରିର କାରଣ ଅଛି ।
 ହିନ୍ଦୁ ଦତ୍ତାମାନେ ଯେଉଁ ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଦାନ
 କର ପାଉଅଛନ୍ତି ତାହା ବିପଳ ହେବାର ଉଚିତ
 ନୁହେଁ । ବଙ୍ଗଳା ବ୍ୟବସାୟକ ସଭାରେ ଯେଉଁ
 ଆଇନର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ଆଗର ଅଛି ତାହା ପ୍ରଚଳ
 ହେଲେ ସଦାକର୍ତ୍ତ୍ୱ ମଠର ଅବସ୍ଥା ସୁଧୁରୁ ପରେ
 ଏଥକୁ କମିଶନର ସାହେବ ବୋଲନ୍ତି ଯେ
 ଏ କିଠିନ ବିଷୟରେ ଭାରତବର୍ଷ ବ୍ୟବସାୟକ
 ସଭାରେ ଆଇନ ହେବାର ଅଛି ଓ ତାହା
 ହେଲେ ଉତ୍ତମ ହେବ ମତ୍ର ଏ ବିଷୟରେ
 ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ବିଶେଷ ଭାବ ପ୍ରକାଶ
 ନାହିଁ କେବଳ କେତେକ ଶିକ୍ଷିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ
 ଏ ବିଷୟରେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରନ୍ତି ଅନ୍ୟମାନ-
 ଳର କିଛି ଅସ୍ଥା ନାହିଁ; ସତ୍ୟ ସେ ହେଉ
 କଣ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ଥା କରୁନାହାନ୍ତି ?
 ତାହା ନୋହୁଅଲେ କି ପଦର ବର୍ଷରେ ଏଥର
 ଆଇନ ହୋଇ ନ ପାରିଲା । ଏ ବିଷୟରେ
 ଅମ୍ଭେମାନେ ଅନେକ ଲେଖିଅଛୁ ଅତି କଣ
 ଲେଖିବୁ ।

ପୁରୀର କଲେକ୍ଟର ବୋଲନ୍ତି ସଦାକର୍ତ୍ତ୍ୱ ମଠ-
 ମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଉଦ୍ଧାର ହେବାର ଯେ ଆଶଙ୍କା
 ଜାତ ହୋଇଥିଲା ତାହା କ୍ରମେ ବୃଦ୍ଧି
 ହୋଇଅଛି । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଜନ-
 ସାଧାରଣଙ୍କ ମନ ଭୃତ୍ୱକର ହୋଇ ନାହିଁ ।
 ସେମାନେ ବିନା ଅସନ୍ତୋଷରେ ଲାଭସେନ୍ଦ୍ର
 ଶାକୁ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ଉତ୍କଳ ସମାଜପତ୍ରମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କମିଶନର
 ସାହେବ ଯାକା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ତାହା ଗୋଟିଏ
 ପୃଥକ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଲେଖିବାର ମାନସ ରହିଲା ।
 ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅର୍ପଣଙ୍କ ସାହେବ ବୋଲନ୍ତି
 ଯେ ପୁରୀରେ କୌଣସି ସମାଜପତ୍ର ନାହିଁ ଓ

ନ ରହିପାରେ । କାହିଁକି? ଭଲର ପ୍ରତାପରୁ
 ନା କଣ ?

ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ପୁସ୍ତକ ସଦାକର୍ତ୍ତା ଲେଖି-
 ଅଛନ୍ତି ଯଥା;—

ମହତ୍ତ୍ୱ ମାନୋପୟକ୍ତ ଲେଖନୀ ଗବର୍ଣ୍ଣର ସାହେବ ତତ୍ତ୍ୱ
 ମଧ୍ୟ ତା ୧୯ ରଖି ଗୁହାରିର କଳ ଅଠ ବାଜିବା ସମୟେ ଏ
 ମୁକାମ ସମୁଦ୍ର କନାକରେ ଅଗ୍ନି ବୋହୋଇ ପ୍ରକୋପ ହୋଇ
 ବଥ ବାଜିବା ସମୟେ ବୋହୋ କଦରକାର ହୁଏତ ଦେବାକୁ
 ଶାସ୍ତ୍ର କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ଉକ୍ତ ସମୟରେ ପଠାଇ କେଉ
 ବେ ଟକ୍ ସାଇ ଗବର୍ଣ୍ଣର ସାହେବ ମହୋଦୟ ଏବଂ ତାଙ୍କ
 ଗହଣରେ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାହେବାନଙ୍କୁ ବୋହୋ ସରକଟ
 ହାରସରୁ ବନ୍ଦନମାନ ଉଦ୍ଧାରଲେ ସେଠାରେ ସମସ୍ତ ହାତମ
 ଓ ପ୍ରଧାନ ଅନର ଓଗେର ହାତର ସୁଲେ କଲେକ୍ଟର ସାହେବ
 ତପୋଶି କଲେକ୍ଟର ଓ ମୁନସପ ଓ ତାଙ୍କ ମାନେକରନ୍ତୁ
 ତକାଇ ଗବର୍ଣ୍ଣର ସାହେବଙ୍କୁ ହତୁରେ ସାକ୍ଷାତ୍ କରଇ
 ପରତପ୍ତ ହଅଇଲେ କହୁଁ ଗବର୍ଣ୍ଣର ମହୋଦୟ ଯଥା କହୁ-
 ତମତେ ବାଜିଲାତ କଲେ ତତପର ଗବର୍ଣ୍ଣର ମହୋଦୟ
 ସମସ୍ତ ସାହେବାନ ସହଜ ସହରୁ ଅଗ୍ନି ହିଁ ଦେବତାରେ
 କଣ୍ଠସଖ ହୁଡ଼ା ହେଇ ଗରୁଡ଼ପୁତ୍ର ଓ ମନର ଅବା ଦେଖି
 ଟ ୧୯୦୧ ଶ୍ରୀରାଜକ୍ତ ବେଲେ ତପପରେ ସାହିନୀନେ କହୁପ
 ଗୁହରେ ଉକ୍ତ ତାହା ଦେଖି ମହୋଦୟଙ୍କ କଥର ବାରି-
 ଠାରେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ । ମାନେକରଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନାମତେ
 ସମସ୍ତ ସାହେବ ଗବର୍ଣ୍ଣର ବାରି ଗୁହରେ ଯାଇ ବରମାନ
 ହେଲେ ଓ ପ୍ରାୟ ଅଧରାଣୀ ହେବ ସେଠାରେ ବସି ସମସ୍ତ
 ସମାଗର ପଦ୍ମଲେ ଓ ସକଳମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଉତ୍ତମରୂପେ
 ଲେଖାପଠା ଶିଖା ବସଇବାର ଉପଦେଶ ଦେଲେ ଓ କଦ-
 ପର ଗୁଣ୍ଡରମରଠାକ ସାଇ କେହାରେ ସମସ୍ତ ଦେଖି
 କଲେକ୍ଟର ସାହେବଙ୍କ ହେଠିରେ ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ସେଠା-
 ରେ କଣ୍ଠସଖ ଆଉ ତହିଁ ଉଭୟ ବୋଧ ଉପରେ ବନେ-
 ହୋଇ ସେହି ଗୁହୀର ହନ ଛଅ ବାଜିବା ସମୟେ ବଜା-
 ରଠାକୁ ଗମନ କଲେ ସାହେବଙ୍କ ପ୍ରହର ଟ ୧୯୦୧ ବାର
 ଦେଇ ଘଟଣି ହୋଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୈଷ୍ଣବ ଓ ସେନକ ଓଗେରକୁ
 ମହାପ୍ରପାଦ ସେବା କରଇ ହସାପସ ।

କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ଦଦ୍ୟ ଦେଇ ସଦାକର୍ତ୍ତା ମୁକାମକୁ
 ଗଲେ ସେଠାରୁ ପିପଲ ହୋଇ ଗହଣ ମୁକାମ ଅନୁରୂପ
 ଗୋରାଧାକୁ ଯିବେ ।
 କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ଗବର୍ଣ୍ଣର ମହୋଦୟଙ୍କ ବରମାନ
 ହେବାର ସମାନ୍ତର ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ
 ଗବର୍ଣ୍ଣର ମହୋଦୟ ଏ ମୁକାମରେ ପ୍ରବେଶ ହେବା ପ୍ରଚଳ
 ସରେ କଲେକ୍ଟର ସାହେବ ଅତି ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 ହୋଇ ଗବର୍ଣ୍ଣର ମହୋଦୟଙ୍କ କତେକ ଓ ସୁଲ ଓ ସହର
 ଓ ମନର ଓ ଆଜା ଓ ହାସପାଖା ଓଗେର ନାଗର କାବା
 ବାଟେ ଦେଖାଇ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୋଷ କଲେ ଏହା କଲେକ୍ଟର
 ସାହେବଙ୍କର ବାହାଦୁର ଅଟେ ।

ସାପାହିନ ସଂବାଦ ।

ମାନବର ଲେଖନୀ ଗବର୍ଣ୍ଣର ସାହେବ ପୁରୀରୁ ପର-
 ବାହାରେ ବରକତାରୁ ଯେଉଁ ସାଇ ରବିବାର ପନ ସକାଳ
 ବେଳେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ହନ ନଅଟା ହେବାରୁ ସେ
 ବଟକ କମା ରୁକନାଲ ଦେଖି ପାଉଲେ ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳ ବିକାଶ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

୧୨ ବ }
୨୨ ଖ୍ୟା }

ଦା * ରୁକ ମାତ୍ରେ ପିତୃପତ୍ର ସତ ୧୮୮୧ ମସିହା । ମୁ । ନାମ ବ * ନ ସନ ୧୮୮୮ ଖାଲ ଶନିବାର

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪ * ୯
ବର୍ଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୪ * ୯
ମଫସଲପାଇ ଡାକମାସୁଲ ୪ * ୫

ଓଡ଼ିଶାର ଭଲ ଲକ୍ଷଣ ଶୁଭମାନେ ଯୁକ୍ତିଅର୍ଥ
ଅର୍ଥାତ୍ ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀର ବୃତ୍ତି ପାଇଅଛନ୍ତି ଯଥା;—

୨ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।

ଅଷ୍ଟବ୍ରହ୍ମ ସପ୍ତ ବଟବ ଏକାଦଶୀ
ସଦାଶରଦ୍ର ବଳୁ କଟକ କଲେଜ
ନବକହାସ ପାଇଜ
ଗଜନବହାସ ଚରୁଧର ବାଲେଶ୍ଵର ନବସ୍କୁଲ

୩ୟ ଶ୍ରେଣୀ ।

ଉଦୟନାଭସ୍ୟ ପାସ ବାଲେଶ୍ଵର ନବସ୍କୁଲ
ନାମଲକ୍ଷ୍ମୀନ ମହାସବ ବଟକ କଲେଜ
ମଧୁସୂଦନ ସପ୍ତ ସ୍ଵପ ନବସ୍କୁଲ
ଉତ୍କଳବୀର ମୁଖୋପାଧ୍ୟାୟ ବଟକ କଲେଜ
ମାଣ୍ଡ୍ୟର ଦାସ ସ୍ଵପ ଚରୁଧର
ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଲେକନାଥସ୍କୁଲ ବାଲେଶ୍ଵର
ବଳାଶିବ ମିଶ୍ର ସ୍ଵପ ନବସ୍କୁଲ

ଏଥିରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ପରଶେଷରେ ପୁ-
ଣ୍ଡର ମାଣ୍ଡ୍ୟର ଦାସ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ
ନ ହୋଇ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ହୋଇଥିଲ । ଏ
ଶୁଭକ୍ଷ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏତେ ଗୋଳମାଳ କି ସତ୍ୟରେ
ହେଲା ।

ବାଣସୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ସମ୍ପର୍କ-
ରେ ବିଦ୍ରୋହର ଆଶଙ୍କା କରି ପୁଣ୍ଡର କଲେ-
ଜର ଓ ଖୋରଧାର ହାକିମମାନେ ବୌଦ୍ଧା-
ଦୌତି ସେଠାକୁ ଯାଇଅଛନ୍ତି । ପୁଲିସ ସୈନ୍ୟ
ମଧ୍ୟ ପ୍ରେରଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ କମିଶନର
ସାହେବ କନମାଲକୁ ସିଦ୍ଧା ପୁଲିସ କରି ଏହି
ସ୍ଥାନକୁ ଅସୁଅଛନ୍ତି । ଏ ବ୍ୟାପାରର ବିପ୍ରାଣ୍ଡ
ବିବରଣୀ ଅନୁମୋଦନେ ଅବଧି କିଛି ଶୁଣି ନାହିଁ

କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବରେ ବାଣସୁରର କଳମାନେ
ବିଦ୍ରୋହୀ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଅନୁମୋଦନେ ଏ ପ୍ରକାର
ବିଶ୍ଵାସ କରି ପାରୁ ନାହିଁ । ଯେମନ୍ତ ସାମ୍ବାଲ-
ମାନେ ପୁଲିସଙ୍କ ଅଭ୍ୟାଗୁରରେ ବିଗିଡ଼ି ଉଠି-
ଥିଲେ ସେହିପରି ଏଠାରେ କିଛି ଘଟଣା
ବିଚିତ୍ର ନାହିଁ କାରଣ ବନୋବସ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ
ଅମାନ ପ୍ରଭୃତି ଯେମନ୍ତ ଅଭ୍ୟାଗୁର ହାତବାଇ
ଶୁଣାଯାଏ ଲୋକସଂଖ୍ୟାକୁ ଯେବେ ସେହିପରି
ଗୋଟାଏ ଅର୍ଜନର ଉପାୟ କରିଥିବେ ତେବେ
ଈହଁରେ ବିଚିତ୍ର କିଛି ନାହିଁ । ଅନୁମୋଦନେ
ଅଣା ବରୁଁ ଯେ ସ୍ଵାମୀୟ ହାକିମମାନେ କେ-
ବଳ ବିଦ୍ରୋହ ନାମରେ ଚମକ ନ ଉଠି
ପ୍ରଜାକର କୌଣସି ଦୁଃଖ କି ଉପ ଥିଲେ ଈ-
ହଁର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଜାକାର ବ୍ୟାଧି କରିବେ ।

ଏ ଉତ୍ତରୁ ଶୁଣିଲୁଁ ଯେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ସାହେବ
କୌଣସି ବିଦ୍ରୋହର ହେତ ନ ପାଇ ସୈନ୍ୟ
ବାହୁଡ଼ି ଆସିଅଛନ୍ତି ।

କଲକତା ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟର ବି, ଏ, ପଞ୍ଚମ୍ବାର
ଫଳ ବାହାରଅଛି । ଜ ୩୫ ଶ ମଧ୍ୟରୁ ୧ ମ ଶ୍ରେଣୀ
ଜ ୨୦ ଶ ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଜ ୪୦ ଶ ଏବଂ
୩ୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଜ ୧୪ ଶ ସତ୍ୟସୁଦ୍ଧା ଜ ୧୫ ଶ
ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ପ୍ରେସିଡେନ୍ସୀକଲେଜ
ପ୍ରଥମ ପାଠ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ଅପଣାର ସ୍ଵାଭାବିକ
ଟେକ ରଖା କରିଅଛି । କଟକ କଲେଜରୁ
ଗୁରୁଜଣ ପଞ୍ଚମା ଦେବା ନିମିତ୍ତ ଯାଇଥିଲେ

ଈହଁ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ଏକଜଣ ଅର୍ଥାତ୍ ଜାନ-
କାବହର ଘୋଷ ଚୁଡ଼ାୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ
ହୋଇଅଛି । ଗତ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଠିକ ଏହିପରି ଫଳ
ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଯେ ଏଠା କଲେଜ
ପ୍ରତି ନିତାନ୍ତ ଅସନ୍ତୋଷଜନକ ଏ କଥା ବୋ-
ଲିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଅଟେ । ଅଗଠାରୁ ସମସ୍ତେ
କହୁଥିଲେ ଯେ ଏଠା ନରେନ୍ଦ୍ର ଫଳ ଭଲ
ହେବ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ଭାଦ୍ରବ ଦେ-
ଖାଗଲା । ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ଓଡ଼ିଶାର ଗୁଣ୍ୟକୁ
ଗୋଟିଏ କଲେଜ ମିଳିଅଛି କିନ୍ତୁ କପର ଈହଁରୁ
ସ୍ଵଫଳ ଫଳବ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ କମ୍ପା ସ୍ଵାମୀୟ ପ୍ରଧାନ
କର୍ମଚାରୀମାନେ ଅଭେଦରେ ଭାଦ୍ରା ଗୁଡ଼ି ନାହାନ୍ତି ।
ଆଉ ପିଲାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଦୋଷ ଛଡ଼ାଇଲେ
ଚଳବ ନାହିଁ ଏଥର ସାଧାରଣ ମତ ଏହି ଯେ
କଲେଜର ବିଷାକାର୍ଯ୍ୟ ଯେଉଁ ପ୍ରଣାଳୀରେ
ଗୁଲିବାର ଉପର ଭାଦ୍ରା ହେଉ ନାହିଁ ଓ ଈହଁ
ସକାଶେ ପ୍ରିନ୍ସିପଲ ଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି । ଅନୁମୋଦନେ
ବିବେଚନା କରୁଁ କି ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଏକର ସାହେବକୁ
ବଦଳ କରି ଦେଇ ଜଣେ ବହୁଦର୍ଶୀ ପ୍ରିନ୍ସିପଲ
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ ଏଠାକୁ ପ୍ରେରଣ କରନ୍ତୁ ଈହଁରେ
କଲେଜର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଅବଶ୍ୟ ଘୁଷ୍ଟି ଯାଇ ପାରେ ।
ଏହା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ଉପାୟ କିଛି ନାହିଁ ।

ମୁର ଶ୍ରୀନାଥ ବୋଷଙ୍କ ଲସ ଭଦ୍ରାବଣରେ
ସେ ଶଙ୍ଖୁଆ ଦିଶ ଖାଇ ପ୍ରାଣ ଭ୍ୟାଗ କରିଥିବାର
ନିଷ୍ଠୁର୍ଣ୍ଣ ଜଣା ଗଲା । ସେ ଏତେ ଶଙ୍ଖୁ ଆଖା-
ଥିଲେ ଯେ ଯଥା ସମୟରେ ଚିକିତ୍ସା ହୋଇ-

ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚିବାର ସମ୍ଭାବନା ନ ଥିଲା ଏବଂ ସ୍ୱଳ୍ପ ଉତ୍ତରୁ ଯେତେ ଯେତେ ଶକ୍ତି ଥାଉ ତାକୁ ବାଦାର କଲେ ଚିହ୍ନରେ ଆଉ ଦୂର ଏକ ଲୋକ ମର ପାରନ୍ତେ । କଥିତ ହୁଅଇ ଯେ ଦଣ୍ଡାଶ୍ରମ ଶ୍ରୀମତୀ ଉତ୍ତରୁ ସେ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁପ୍ରସନ୍ନା ସାହେବଙ୍କ ଅନୁମତି ନେଇ ଅପଣା ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ଚରଣ ପଠାଇବା କାରଣ ବସାକୁ ଗଲେ ଓ ଯଦ୍ୟପି କି ଦେଉଳ କନିଷ୍ଠକଲ ସଙ୍ଗରେ ଥିଲ ମାତ୍ର ସେ ବସା ନୀରରେ ବସି ରହିଲ ବାବୁ ଘରେ ପଶି ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ବନୋବସୁ ସହଜ ନିକର ଅନ୍ତଃକାଳର ବନୋବସୁ କରିଦେଲେ । ଏଥିରୁ ଅନମାନ ହୁଅଇ ଯେ ସେ ପୂର୍ବଠାରୁ ଅଭିହିତ୍ୟା ସ୍ଥିର କରି ଅପଣା ପାଖରେ ବସି ସହଜ କରି ରହିଥିଲେ ଯେମନ୍ତ ମନାଞ୍ଜି ଶ୍ରୀମତୀ ଲେଲେ ତେମନ୍ତ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଧି ସାହେବଙ୍କ ଆଗରେ ଥିଲ ପକାର ଅପଣା ସକଳପୂର୍ଣ୍ଣ କଲେ । ଅବଶ୍ୟ ସାହେବ ପ୍ରଣୟିତ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଦୟାର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ତାହାକୁ ବସାକୁ ସିବାର ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ମାତ୍ର ସେପ୍ରକାର ଦୟା ଯେ ଅନ୍ୟାୟୁ ଥିଲ ଏବଂ ବାବୁ ଚିହ୍ନରେ ଉପସ୍ଥଳ ନ ଥିଲେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାହେବ ତାହା ଜାଣି ପାରିଅଛନ୍ତି । ଅଭିହିତ୍ୟା ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଗତ ଓ କାପୁରୁଷର କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟଇ ଚିଆର ବାବୁଙ୍କର ମନରୁ ସେବେ ତାହା ଦେଖିଲେ ତେବେ ମୋକଦମା ନଷ୍ଟିର ପୂର୍ବେ ତାହା କରିଥିଲେ ଅର୍ଥ ତାହାକ ନାମରେ କଲକ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ଏବଂ ସେବେ ସେ ଅନ୍ୟାୟୁ ଦଣ୍ଡ ପାଇ ଆନ୍ତି ତେବେ ଅପାଲ କରି ସେ ଆଜ୍ଞାକୁ ରଦ୍ଦ କରାବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ଫଳତଃ ବାକୀ ମାମଲ ବଡ଼ ଦୁଃଖରେ ଶେଷ ହେଲ ।

କଟକ ଶାସନାହାର ବନୋବସୁ ।

କଟକ ଜମା ଯେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଟାଣ ହୋଇଅଛି ତାହା ଅନୁମୋଦନେ ଶକ୍ତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ଦର୍ଶାଇ ଅଛି । ଯେଉଁ ବାଉଁଶରୁ କଟକ ବନୋବସୁ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଅନୁମୋଦନେ ଦୋଷପୁରୁ ଜ୍ଞାନ କରୁ ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ସଂକ୍ଷେପରେ ଲେଖୁଅଛୁ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଖଲକାର ଏବଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜା ର ସବୁ ଓ ଖଜଣା ପରସ୍ପାରରୂପେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ବନୋବସୁର ମୂଳ ନିୟମ ଅଟଇ । ସନ ୧୮୨୨ ସାଲର ୭ ଅକ୍ଟୋବର ମର୍ମ ଏହି ପ୍ରାୟ ଅଟଇ । ଏବଂ ବଙ୍ଗଳା ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାରୁ କାହା ହୋଇଥିବା ବନୋବସୁ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସନ

୧୮୨୧ ସାଲର ଅଠ ଅକ୍ଟୋବର ମଧ୍ୟ ଏହି ବ୍ୟାପନ ଅଛି । ଶେଷ ଲିଖିତ ଅକ୍ଟୋବର ଉକ୍ତ ଅକ୍ଟୋବର ଧାରଣରେ ପ୍ରକୃତ ଦଖଲକାର ବ୍ୟକ୍ତି ସଙ୍ଗେ ଖଜଣା ବନୋବସୁ କରି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜାକୁ ଅବଶ୍ୟକ ସୁଦେ ମାଲିକାନା ସ୍ୱରୂପ କିଛି କାଠି ଦେବାର ନିୟମ ହୋଇଅଛି । କଟକ ଶାସନାହାର ବନୋବସୁ ଅରମ୍ଭରେ ଜଣାବ କାର୍ଯ୍ୟଟି ପ୍ରୟୋଜନ ମତେ ବାହୁଲ୍ୟରୂପେ ହୋଇଥିଲା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଜାର ଅଧିକାରରେ ସେପ୍ରକାରର ଯେତେ ଜମି ଅଛି ତାହା ବସ୍ତାଉଛନ୍ତୁ ଯେ ଲେଖା ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ବନୋବସୁ ଦେଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଜାକୁ କେତେ ଖଜଣା ଦେବାକୁ ଦେବ ତାହା ସକଳ ସୁଲରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନ ହୋଇ କୌଣସି ଠାରେ ପ୍ରକୃତ ଦଖଲକାର ପ୍ରଜା ସହିତ ଏବଂ ଅଧିକାଂଶ ସୁଲରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜାଙ୍କ ସହିତ ବନୋବସୁ ହୋଇଅଛି । ଏହି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜା ଦୁଇପ୍ରକାରର ଅଟନ୍ତି ଯଥା ପ୍ରଥମ ଯେ ତ ଅନେକ କରୁଲିୟତା ଜମିର ଏକାଂଶରେ ଆପେ ଉତ୍ତରାଧିକାର କରି ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମି ଅଧିକା ଜମାରେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରଜାକୁ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଦୁଇୟ ସେହିମାନେ ଅପଣା କରୁଲିୟତା ସମସ୍ତ ଜମି କେବଳ ପ୍ରଜାକୁ ଲଗାଇ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଦୁଇପ୍ରକାର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଯେତେ ପ୍ରଜା ଅଛନ୍ତି ତ୍ୟମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି କେତେ ଖଜଣା ଦେବେ ତାହା ବନୋବସୁକର୍ତ୍ତୀ କିଛିମାତ୍ର ସ୍ଥିର ନ କରି ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜାର ମୋଟ ଜମି ଉପରେ ଖଜଣା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ସେପରମାଣରେ ଅଧିକ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଅନିଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କର । ଏପ୍ରକାର ସମସ୍ତ ସୁଲରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜାମାନେ ଅପଣା ଲଜାମତେ ଅଧିକ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଉପରେ କରି ବତାଇଅଛନ୍ତି ଓ ଚିହ୍ନରେ ସମ୍ମତ ନ ହେଲେ ଅଦାଲତରେ ନାଲିଶ କରି ସେମାନଙ୍କ ଘର ଉଜ୍ଜାଳ ଜମିରୁ ଉଠାଇ ଦେଉ ଅଛନ୍ତି ଶାସନାହାର ଜମି ଉତ୍ତରାଧିକାର ଜମି ଅଟଇ ଏଥିରେ ବସାଅଭିନାନସାରେ କୋରସୁର ହୋଇ ନ ପାରେ ଏବଂ ପଞ୍ଜା କରୁଲିୟତା ବ୍ୟମତ କରିବା ବର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବୋଲି ପୂର୍ବେ କେହି ଅନୁଭବ କରି ନ ଥିଲେ ସହସ୍ରଂ ଅଧିକ ପ୍ରଜାଙ୍କର ଉତ୍ତରାଧିକାର ନାହିଁ । ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜା ଯେତେ ଅଧିକ ଖଜଣା ଚାହୁଁବେ ତାହା ଦେବେ ନୋହିଲେ ଉଠିବିବେ । ଏହିପରି ଅନେକ ମୋକଦମା ଏଠା ଦେଖିବାକୁ ଅଦାଲତରେ

ହୋଇ ପ୍ରଜାର ସମ୍ପର୍କୀୟ ଦେଉଅଛି । ସେବେ ବନୋବସୁ ପ୍ରଜାଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥାନ୍ତା ଏବଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜାମାନେ ଅପଣା ସ୍ୱଳ୍ପ ଅନୁସାରେ ମାଲିକାନା ପାଇବାର ବ୍ୟାପନ ହୋଇଥାନ୍ତା ତାହା ଦେଲେ ଏତେ ଅନ୍ୟାୟ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଦୁଃଖୀ ପ୍ରଜାକୁ ସମା ଦେବାର ନିୟମ କରିଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଯେ ସୁଲେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜା ସଙ୍ଗେ ଉପର ଓ ତାହାର ଅଧିକ ପ୍ରଜା ଦୁଃଖୀ ସେ ସୁଲେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କର ଦୟା ନିଷ୍ଠଳ ଦେଉଅଛି ଏବଂ ସେ ପ୍ରଜାର ଦୁଃଖ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅର୍ଥେ କାଣି ପାରୁନାହାନ୍ତି । ଅର୍ଥ କେତେ ସୁଲରେ ଦୁଃଖୀ ପ୍ରଜା ଅଧିକାରରେ ଅନର୍ଥକ ତାହାର ପ୍ରୟୋଜନର ଅଧିକ ଜମି ଦେଖି ଯାଇ ଉଦନସାରେ ତାହା ଉପରେ ଜମି ଅଧିକ ବସିଅଛି । ଅଧିକା ଜମି ତାହାଠାରୁ କାଣି ନେଇ ଥିଲେ ସତ ନ ଥିଲେ ବ୍ୟା ସେ ଜମିକୁ ଅଲଗା ନମ୍ବରରେ ବନୋବସୁ କରିଥିଲେ ସେ ଲଜାମତେ ତାହା ଶକ୍ତ ଦେଇ ଆରନ୍ତା । ବନୋବସୁର ଉପରଲିଖିତ ମୂଳ ନିୟମକୁ ବନୋବସୁ କର୍ତ୍ତାପରଲ୍ୟାଗ କରି କୌଣସିରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରିଥିବାରୁ ଏପ୍ରକାର ମନବନୋବସୁ ହୋଇଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଜାର ସବୁ ଓ ଖଜଣା ବ୍ୟମତ ନିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲେ ଏପ୍ରକାର କୌଣସି ଅନ୍ୟାୟ ଘଟଣା ନାହିଁ । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କୁ ସେପ୍ରକାର ସ୍ୱଳ୍ପ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ନିତାନ୍ତ ଅବଶ୍ୟକ ଅଟଇ କାରଣ ଯେ ସୁଲେ ହାଇକୋର୍ଟର ନଗର ଅନୁସାରେ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଜମି ପ୍ରକ୍ତ କୋରସୁର ଲାଭ ହୋଇ ନ ଥାରେ ଏବଂ କଟକ ଶାସନାହାର ସମସ୍ତ ପ୍ରଜା କେବଳ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଜମି ଦଖଲ କରନ୍ତି ସେ ସୁଲେ କି ଦଖଲ କି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଜା ତାହାର କିଛି ସ୍ୱଳ୍ପ ନାହିଁ ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଯେବେ କେତେ ପ୍ରଜାର ସ୍ୱଳ୍ପ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଏକାବେଳକେ ଶକ୍ତଦେଲେ ତେବେ ତାହା ବ୍ୟା ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟାୟୁ ହୋଇ ନାହିଁ ଅନୁମୋଦନେ ଏକାନ୍ତ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଯେ ମାନବର ଲେଖନୀ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏ ସମସ୍ତ ବସୟ ଉତ୍ତରମୂଳେ ବଦଳାଇ କରି ବହୁତ ଅଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ବାଣିକବିଜ୍ଞାପନା ।
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଉତ୍ତରୁ)
 ପୁରସ ଓ ଅପସ ।
 ସନ ୧୮୭୭ ସାଲରେ ୨୨୭୦ ସନ ୧୮୮୧ ରେ ୨୯୯୮

ପୁଲିସ୍ ବିଭାଗରେ ମୋକଦ୍ଦମା ଦାଖଲ । ଏଥିରୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଛାନ୍ଦପତ୍ର ବର୍ଷରେ ଅପରାଧ ପୁସ୍ତକ ପଢ଼ିବା ଉଚିତ ଥିଲା ଓ ଛାନ୍ଦର କାରଣ ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବ । ବାଲେଶ୍ୱରରେ ପୁସ୍ତକପଢ଼ିଆ ଅପରାଧ ଅନେକ ଉଠିବା ହୋଇଥିଲା ଓ ସେଠାର ମେଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ବୋଲନ୍ତି ଯେ “ଏ ଜିଲ୍ଲାର ଫଉଜ୍-ଦାରୀ ବନ ଲଘୁ ଅଟଇ ଓ ଗୁରୁତର ଅପରାଧକୁ କ୍ଳେଶ୍ୱରୀ କିଲା ଏପରି ମକ୍ତ ହେବାର ଆମ୍ଭେ ଦେଖି ନାହିଁ । ଏଠାର ଲୋକେ ସରଳ ଅଟନ୍ତି ଓ ବଜାଲିଙ୍କ ସମାନ ମିଥ୍ୟାକ୍ଷରୀ ବା ମିଥ୍ୟା ପ୍ରମାଣର ରଚନାକାରୀ ନୁହନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ମିଥ୍ୟା ମୋକଦ୍ଦମାର ମଧ୍ୟ କିଛି ସମ୍ପର୍କ କାରଣ ଥାଏ ଏପରି ବଜାଲିରେ ଦେଖା ନ ଯାଏ । ଏଦେଶୀୟ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣକଦାର ବାହୁଣୀମାନେ ଅଧିକ ଅନୁଷ୍ଠାନୀ ଓ ମାମଲବାଜ ଅଟନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ସାମାନ୍ୟ ଅପରାଧର ମୂଳ କାରଣ ଅର୍ଥାତ ସେବନ ଅଟଇ” ଏଥିକୁ କି-ମିଶ୍ୱର ସାହେବ ବୋଲନ୍ତି ଯେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଗୁରୁତର ଅପରାଧ ଅଧିକ ହୁଅଇ ନାହିଁ । ଫସଲିର ନ୍ୟୁନାଧିକ୍ୟ ଅନୁସାରେ ସାମାନ୍ୟ ଗୈରୀ-ନିତ୍ୟାଦିର ଦ୍ରାଘ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଥାଏ ଓ ଏହା ଉଚ୍ଚତରତର ସମ୍ପର୍କରେ ଦେଖା ଯାଏ । ପୁଲିସ୍‌ଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ କମିଶ୍ନର ବା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଚିତ୍ର ପ୍ରକାଶ କରି ନାହାନ୍ତି ମାତ୍ର ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଭବେତକାରେ ପୁଲିସ୍ ବିଭାଗୀ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଫଳ ସନ୍ତୋଷଜନକ ନୁହେଁ । ମୋକ୍ତି ୨୧୮ ମୋକଦ୍ଦମା ମଧ୍ୟରୁ ମିଥ୍ୟା ମୋକଦ୍ଦମା-ବାଦ ଯାଇ ୨୦୭୪ ମୋକଦ୍ଦମା ପୁଲିସ୍ ତରଫରୁ କରାଯାଇ ଏଥିରୁ ୨୭୦ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଦଣ୍ଡ ଦାଖଲ ହୁଅ ଥିଲା । ଗୁଲଶୀ ପ୍ରଭୃତିର ଶିକ୍ଷକତା ୪୦ ଅଟଇ ପୁସ୍ତକ ବର୍ଷର ଶିକ୍ଷକତା ୪୦ ଥିଲା । ପୁଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ ମୋକଦ୍ଦମା ଅର୍ଥାତ୍ ଫଉଜ୍-ଦାରୀରେ ନାଲିଶ ମୋକଦ୍ଦମାର ସଂଖ୍ୟା ୨୦୭୪ ଅଟଇ ପୁସ୍ତକବର୍ଷ ୨୭୦୯ ଥିଲା । ଏ ମୋକଦ୍ଦମା ମାନଙ୍କରେ କି ୨୨୧୩ ଶ ବ୍ୟକ୍ତିକିପ୍ରତି ସମ୍ପର୍କ ହୋଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କି ୩୭-୪୭ ଶ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ଓ କି ୧୮୮୯ ଶ ଦଣ୍ଡ ପାଇଲେ ।

ଦେବାନା ମୋକଦ୍ଦମାରେ ଅନେକ ବୃଦ୍ଧି ଦେଖା ଯାଏ । କଟକରେ ସନ ୧୮୭୮ ରେ ୨୨୯୯ ମୋକଦ୍ଦମା ହୋଇଥିଲା ସନ ୧୮୭୯ରେ ମୋକଦ୍ଦମାର ସଂଖ୍ୟା ୮୦୮୩ ଅଟଇ । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠାଦାଲତର ମୋକଦ୍ଦମା ୩୮୪୧

ଓ ୪୯୭୪ ମୋକଦ୍ଦମା ଅଟଇ । ବାଣିଜ୍ୟ ବିଧି-ସାଧାରଣ ବୃଦ୍ଧି ଓ ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱସ୍ଥ୍ୟକୁ ଦେବାନା ମୋକଦ୍ଦମା ବୃଦ୍ଧିର କାରଣ ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି ଏହା ସମ୍ପର୍କ ଅଟଇ । ପୁସ୍ତକପଢ଼ିଆ ପୁସ୍ତକ ବାଲେଶ୍ୱରରେ ମଧ୍ୟ ଦେବାନା ମୋକଦ୍ଦମା କିଛି ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ କମିସନାରୀ ସଂଖ୍ୟା ୪୭୭୪ ଓ ଛାନ୍ଦର ଗଜପତି ୧୭୮୩୦୭୯ କା ଅଟଇ । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୪ ୧୭୯୩୦୫୫ ଓଷ୍ଟଲ ହୋଇଥିଲା ।

ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଯାଜପୁରସ୍ତୁ ସବାଦଦାତା ଲେଖି ଅଛନ୍ତି ଯଥା:-

୧ । ଅଧ୍ୟାୟ ଯୋଗ୍ୟରେ ବାହୁଣୀଙ୍କୁ ଯୋଗ କେବଳ ସାଧ୍ୟମତେ ଘଟଣା ହୋଇଥିବାରୁ କୈତବରୀ ନଦୀରେ ଯାନ ଉପଲକ୍ଷରେ କୋଡ଼ିଏ ଦୁଇଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାତ୍ରା ହୋଇଥିଲେ ସେମାନେ ନିରାପତ୍ତରେ ଘର ଓ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ବନ୍ଦ କରି ଅପରାଧ ସ୍ୱରୂପ ଫେରୁ ଯାଇଅଛନ୍ତି ।

୨ । ଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରକ ଅନୁର୍ଦ୍ଧିତ ମତସର ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ଏକବକ ଶ୍ରୀମତେ ଓଲଟା ଦେଖଇ ବଶେଷ ପ୍ରାଦୁର୍ଭବ ହୋଇଅଛି । ଶ୍ରୀମତ ବାବୁ ହରେକୃଷ୍ଣ ଗୁଣ୍ଡରୀ ଚଳମାସ ଅବସର ପ୍ରଦାନ କରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତ ଯାଉଥିବାରୁ ଶ୍ରୀମତ ବାବୁ ଯୋଗେଶ୍ୱରୀୟ ଦେବ ବକ୍ଷ ମୁନିସଫ ନିୟନ୍ତ୍ର ହୋଇ ଅସି ଅଧ୍ୟାୟ ଗୁଣ୍ଡରୀ କରିଅଛନ୍ତି ।

୩ । ନାଲିଯୋଗେ କେତେକ ଉଚ୍ଚକ୍ଷମ କମି ନିବୃତ୍ତ ଅବ-ଶାଳୁ ଲଭ ତହିଁର ଉତ୍ପତନ ଶକ୍ତି ଉଠା ହୋଇଥିବା ସେ ପ୍ରକାମାନେ ଅପରି କରିଅଛନ୍ତି ତାହା ଅମୂଳକ ନୁହେଁ ଏପରି ଅକଳ ଅନେକ ସ୍ତଳେ ପ୍ରଦାନ ହୋଇଅଛି ଓ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଠେଙ୍ଗ କମିର ଉତ୍ପତନ ଶକ୍ତି ନାଲିଯୋଗେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଅଛି ଏପ୍ରକାର କମିର ପରମାଣ ଅତି ଅଳ୍ପ ସାହାହେତୁ ବଦଳ ହେଲେ ସକଳ ପ୍ରକାଶ ପାଉକ ।

ସାମ୍ବାଦିକ ସଂବାଦ ।

ଅଧ୍ୟାୟ ଦା ୨୮ ଓ ୨୯-ଉପରେ ଏଠାରେ ମୋକ୍ତି-ଅଧ୍ୟାୟ ପଦସା ହୋଇଅଛି । କି ୧୫ ଶ ପଦସାଧୀ ହୋଇ ଥିଲେ ମାତ୍ର କି ୧୩ ଶ ପଦସା ଦେବାକୁ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଜଣ ମେଡ଼ିକାଲ ନିରୀ ରୁଟିଲ । ବାକୀ ସମସ୍ତେ ଓଡ଼ିଶାର ବଡ଼ ପଦସାଧୀ ଅର କେବେ ଏଠାରେ ହୋଇ ନ ଥିଲେ ।

ଏଠାରେ ବିସ୍ତୋଷ ଜାଲ ମୋକଦ୍ଦମା ଧର ପଡ଼ିଅଛି । ଗୋଷ୍ଠିକର ବୃଦ୍ଧି ଏହି ସେ କରୁଥିବା ପୁଣ୍ୟ ରାହାସହବାସ ମାହାତ୍ତ ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅଧିକ ଜଣକ ନାମରେ ଜାଲ ବଦଳି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଅନ୍ୟ ଏକ ଜଣକୁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେ ମହତ୍ତ୍ୱମାନେ ସେକ୍ରେଟ୍ରି ବୋଇ ପରତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କ ବଦଳ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେ କରାଇ ନେଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏହା ଜାଣି ପାରୁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେ ମହତ୍ତ୍ୱମାନେ ପରତତ୍ତ୍ୱ କରିବାରୁ ଏଥିରୁ ଦପତ୍ର ଲାଗିଅଛି । ଅନ୍ୟ ଏକ ଅମିତ ବଦଳରେ ଚିତ୍ତର ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେ । ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେ ବୃଦ୍ଧି ଏହି ସେ ନେଇ ବ୍ୟକ୍ତିର ନାଲରେ ଯାଉଥିବା କମିର ସକ୍ଷାତ୍ର କିଛି ନକଲ

ନେବାର ଅବଶ୍ୟକ ହେବାରୁ ସେ ଜଣେ ଦରଖାସ୍ତ ନବସକ୍ତ ଶରଣୁ ଦେଇ ପରତତ୍ତ୍ୱ ନବସ ମହାଦିନ ଖାଲରେ ଅଲପ ଶରଣୁରେ ତହିଁର ସମ୍ପଦ ନେଇ ପରତତ୍ତ୍ୱ ଅବଶ୍ୟକରେ ଲେଖି ଅବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବୁ ତପାଇ ବାଲିଗଣ ମୋହର ଓ ଜାଲ ସ୍ୱାକ୍ଷରମାନ କରି ତାକୁ ଦେଲା । ତାହାର ସେଥିରେ ସନ୍ଦେହ ହେବାରୁ ସେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଜଣକୁ ନିତେସ୍ରେ ଦେଖାଇଲା । ସେ ଅନ୍ୟ ଜଣକ କହିଲା ଯେ ଏହା ଜାଲ ଅଟେ ମୋତେ କିଛି ନ ଦେଲେ ମୁଁ ଧରାଇ ଦେବ ଓ କିଛି ନ ପାଇବାରୁ ଧରାଇ ଦେଲା । ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ରସ୍ତାରେ କିଛି ନ କହିବାରୁ ହାଜତ ଗଲା ପଣାତ୍ ସବୁ ବୃଦ୍ଧି କହିଲା । ପରତତ୍ତ୍ୱକବ୍ୟ କିଛି ମାନିଲା ନାହିଁ ମାତ୍ର ତାହାଠାରୁ କାମିନ ନିଅଯାଇ ମୋକଦ୍ଦମାର ବଦଳ ହୁଅନ୍ତୁ ।

ଉତ୍କଳପୁସ୍ତକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଷ୍ଠିଏ ପ୍ରକୃତ ଜବାଇତା ଦାଖଲ । କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଧିକାର ଓ ମଶାଲ ଦେଇ ନିଶ-କର ଘରେ ବାହୁରେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇ ପୁତ୍ର ସାମିକୁ ଡାକି ହୁଲେ ତୋହ ଘରେ ଗୋଷ୍ଠିମାନେ ଏକାକୀ ଅସ୍ମେନାକେ ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିବାକୁ ଅସିଅଛି । ତୁ କବାଟ ଫିଟାଇ ଦେ ତୋର ଘର କେଣିବା କିଛି ଗୋଷ୍ଠିମାନ ନ ମିଳିଲେ ଗୁଲ-ଶିବା ତୁ କବାଟ ନ ଫିଟାଇ ଦେଲେ ଅସ୍ମେନାକେ କବାଟ ଚାଲି ହୋତେ ବାଲ ଜେଇଥିବା । ଏହା କହି କବାଟ ଚାଲିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହୁଅନ୍ତେ ପୁତ୍ରସାମୀ ମନେ ବସ ଘରେ କିଛି ଗୋଷ୍ଠିମାନ ନାହିଁ ଘର ଦେଖାଇ ଦେଲେ ନିଶ ସିକ ଏହା ଘର କବାଟ ଫିଟାଇ ଦେଲ ଓ ଜବାଇତାମାନେ ଘରେ ପଶି ବଡ଼ ସିଦ୍ଧକର ଗୁଲ ଗୁଲିଲେ ଓ ନ ଦେଲେ ମାରିବାକୁ ଧମକାଇଲେ । ପୁତ୍ରସାମୀ କିଛି ହେଉପେଟ୍ ହୋଇ ଗୁଲ ମଧ୍ୟ ଦେଲା । ତହିଁ ଜବାଇତାମାନେ ସିଦ୍ଧକ ଫିଟାଇ ସେଥ-ରେ ଏକ ଓ ଘରର ଅନାଧିକ୍ୟ ମାଲିମାନ ଗୋଷ୍ଠିକରୁ ଅଗ୍ରସ୍ତ କଲେ ତେତେକେଲେ ଯାଇ ପୁତ୍ରସାମୀ କାଣିସ ଯେ ଏମାନେ ଜବାଇତା ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ହେଣି କାରଣ ହୋଇ ରହିଲେ ସେମାନେ ଘରୁ ବାହାରି ଶିବାକେ-ଲେ ଡାକ ପକାଇବ କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ଗୁଲଗଲେ । ପୁଲିସ୍ ଦପତ୍ର ସମୟରେ ସମ୍ପାଦ ମିଳିଲା ସେ ଜଣେ ଦରତ୍ର ବାଉର ଏକ ଛକାର ମଦ ଚଣି ବଡ଼ ଅମୋଦରେ ଅଛି । ତହିଁ ପୁଲିସ୍ ତାହାର ଘର ତରଫ କରିବାରେ କେତେକ ଗୁଣ୍ଡ ପୁଲିସ୍ ପ୍ରାପ୍ତି ହେଲ ଓ ତାକୁ ଧରି ପରତତ୍ତ୍ୱରେ ସେ ଜବାଇତାମାନଙ୍କ ନାମ ଓ ସମସ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରିଦେଲା । ଏଣୁ-କରି ପୁଲିସ୍ କେତେକ ଜବାଇତାକୁ ଧରିବା ଓ କେତେ ମାଲି ବାହାର କରିବାକୁ ପାରଇ ହେଲେ । ଜବାଇତା ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଗୁଲ ଛାଣି ଅଟଇ । ମକଦ୍ଦମା ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଛି ।

ତେଲିକସ୍ତୁର ଅବଶ୍ୟକ ହେବୁଁ ସେ ସିଦ୍ଧକର ଶାହରୁ ତୁ ୦୦୦ ଶ ଗୁଲି ସମ୍ପର୍କମାନଙ୍କ ନାହାଜରେ କରକିତାକୁ ଫେରୁ ଅସି ଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ଅପରାଧ ବାଟଗର୍ଭ ଛକା ଓ ଅନିକାର ଛକା ଦେତଲଷ ଛକାର ଚୁଣି ଅଧି ଅଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ଉଠାଇ କରକେ ପ୍ରାୟ ୫୦୦୦୦ ଲେଖାଏପରିକି ଦେଇ ଯିବେ । ଏମାନଙ୍କ ଶରଣ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାକ୍ଷ୍ୟ ଏକ ପୁତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତି ଦେଖାଯାଏ । କଳ ପାଣିରୁ ଏମାନୁ ସୁଲର ଅବଶ୍ୟକେ କୁଲିମାନେ ଫେରୁ ଅସିଲେ ନିତେସ୍ତ୍ର ଶିବାକାରଣ ଅବଶ୍ୟକ ଲୋକଙ୍କର ପ୍ରବୃତ୍ତି ହେବ ।

ହୁତ୍ତମାନଙ୍କର ଉଲକ କରିବା ବିଷୟରେ ସନ ୧୮୭୦ ଶାଲ ର ପେରୁ ଅଧିକ ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି ତହିଁର କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ-ଅବଶ୍ୟକ କି ନା ଏବଶ୍ୟକେ ଜଣା ଜନକର ଅଭିପ୍ରାୟ

ବଙ୍ଗାଳ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଚଳକ ବର ଅଛନ୍ତି । ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
ଇଣ୍ଡିଆରୁ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଅଇନ ନାହାରିକାର ପ୍ରସ୍ତାବ
ହୋଇଅଛି ।

ମାତ୍ରାକମାନେ ଅଦ୍ୟତ୍ତ ରୂପସ୍ଥାପନର ଦେବ ଅଛନ୍ତି
ତେଜାଜ ହେଉଥିଲେ ଲେଖାଅଛି ଯେ ଏକଦିନ ନିଜାରେ
କିଏ ରଚନା କରୁଥିଲେ କି କିଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ମାତ୍ରାକ ହାତପାତାଳ-
ରେ ଗୋଟିଏ ଚଳନଶିଳ୍ପ ସାଙ୍ଗ ପ୍ରସନ୍ନ କରୁଅଛି । ଏହା ଶୁଣି
ଶତା ଲୋକ ଏହି ଅଧିକାର କାମରେ ଦେଖିବା କାରଣ
ହାତପାତାଳରେ ରୁଣ ହେଲେ ଓ ଶେଷରେ ଲୁଚିବ
ହୋଇ ଫେର ଅସିଲେ ।

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ ଏକର୍ଷ ଉତ୍ତମ ରକ ପ୍ରମଳ ପ୍ରସ୍ତ
ହେବାର ଅପା ହୋଇଅଛି । ଏକ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏପ୍ରକାର ରକ
ହୋଇଅଛି ଯେ ଶତ ୨୦ ବର୍ଷରେ ଗାଢ଼ା ହୋଇ ନ ଥିଲା ।
ତେବେ ସମ୍ଭବତଃ ବସୁର ରକ ଏକର୍ଷ ଅନୁବାନ ହେବ ।
ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ରକ ବଡ଼ ଶସ୍ତ୍ରା ହୋଇଅଛି ।

କଲକତାରେ ଶତ ମାସ ଶେଷ ସପ୍ତାହରେ ଶେମନ୍ତ ଶିବ
ହୋଇଥିଲା ଯେ ୧୨ ବର୍ଷ ହରହର ହେମାକରେ
ତେମନ୍ତ ବେବେ ଦଣ୍ଡ ନ ଥିଲା । ଅଲଗାରେ ଥିବା ଶିବ
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ହେମାକରୁ ଏହା ଜଣା ଯାଇଅଛି । ବାସ୍ତବରେ
ଏକର୍ଷ ସକଳରେ ବଡ଼ ଶାବ ଶିବ ପଡ଼ିଅଛି ।

ନେପାଲର ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ମହାଶୟା ରଣଦାସ ସିଂହ
ମାତ୍ରାକର ସମେତରୁ ନ ଯାଇ କଲକତାକୁ ଫେର ଗଲେ
ସତମାସ ପା ୨୨ ରଖରେ ମହାମାନ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣର ଜେନରାଲଙ୍କ
ସଙ୍ଗେ ତାହାଙ୍କର ସାଙ୍ଗତ ହେବ ଏକ ସିଦ୍ଧା ଅସିବା ବେଳେ
କମ୍ପିଟିଭୁସେ ସଭାସି ତୋପ ପଡ଼ିଲା । ବସନ୍ତ ହୁଅଇ
କରୁଏ ପାର ଶବର ପାର ସେ କଲକତାକୁ ଫେର
ଅସିବଲେ ।

ପ୍ରେମଚଳନ ।

ମାନବର ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ଉତ୍କଳପାଠିକା ସମ୍ପାଦକ
ମହୋଦୟ ସମୀପେଷୁ ।

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସମାଦ ଅପଣଙ୍କ ପରିକାସ୍ତୁ କର-
ବାକୁ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରବା ହେବେ ।

ଗଜକବସ ଅପଗ୍ରହ ୧ ଘଟିକା ସମୟରେ
କଶିପତ୍ରୀସ୍ତୁ ମଧ୍ୟମଶେଖା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକ
ସାରଭୋଗିକ ସଭାର ଅଧିବେଶନ ହୋଇଥିଲା ।
ଅହ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସରକାରଦ୍ୱାରା
ଓ କେତେକ ସମ୍ମାନ କ୍ୟାଲି ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ।
କଳମାଳର ମାନବର ନୂତନ ଭବୁବିଲଦାର
ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ବାନ୍ ଦାଗ୍ଧ୍ୟନ ଗୋଷ ସମ୍ଭାଷଣ ପଦରେ
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଥିଲେ । ସଭାପତି ଏକ ସତ୍ୟମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରୀବାକୁ ଧର୍ମ ମହାନ୍ତି ଅଉ
କେତେକ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ରୀଗଣ କର୍ମଚାରୀମାନେ
କରୁଥାନ୍ତାସ୍ତୁ ସଭାସ୍ତୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପରଭୋଷ କର
ଥିଲେ । ବାଳକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଜଣ ବାଳକ
ଶ୍ରେଣୀଗତ ଗାନ କରୁଥିଲେ । ସରକାର ଧନ-
ସିଂହ ମହାମଲକ ଟ ୨୯ ଲା ବାଳକମାନଙ୍କୁ
ସାରଭୋଗିକ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ । ସେଥି

ନିମନ୍ତେ ସେ ପ୍ରଶଂସନାୟୁ ଅଛନ୍ତି । କଳମାନେ
ସେ ଏପରି ସାରଭୋଗିକ ଦେବାର ଶୁଭ ଶିକ୍ଷା
କରୁଅଛନ୍ତି, ତାହା ସଦୃଶ ବ୍ୟାପାର ନୁହେ ।
ପରଶେଷରେ କଳୁବ୍ୟ ଏହି ସେ ଏପରି ସଭା
ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଦେବାର ଏଥି ପୂର୍ବରେ ଅ-
ନୁମାନେ କଳମାଳରେ ଦେଖି ନ ଥିଲୁ ଅଉ
ଏକ ପ୍ରାଣନକର୍ତ୍ତା ସଭାପତି ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ବାନ୍
ଦାଗ୍ଧ୍ୟନ ଗୋଷ ମହାଶୟୁଙ୍କୁ ବଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ
କରୁଅଛୁ ।

ବଗମଦ
ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଧର ମହାନ୍ତି
କଳମାଳ ସୁଲ ସମୁଦ୍ଧର ସଃ ଲଃ ।

ଶ୍ରୀଳ ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ ମାନବର ଉତ୍କଳପାଠିକା ସମ୍ପା-
ଦକ ମହାଶୟୁ ସମୀପେଷୁ
ମହୋଦୟ ।

ହରଚଣ୍ଡୀସାସ୍ତ୍ରୀ ନିବାସୀ ଖଡ଼ରୁ ଶ୍ରୀୟୁକ୍ତ
ମାଧବ ମହାପାତ୍ରେ କୋଠଦେଶାଧ୍ୟକ୍ଷକୁ ତିଆରୁ
ସୌକନ୍ୟୁକ୍ତ ଉପୁକ୍ତି ବିଷୟରେ ଯେଉଁ
ବିବସ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର କରୁଥିଲେ ଠିକ୍ ସେହି
ବିବସରେ ସେମାନେ ଆବର୍ତ୍ତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି
ଅଉ କଲକତା ପୁରୁ ଉକ୍ତ ମହାପାତ୍ରେ
ଗୋଟିଏ ନୋକଦମାରେ ଯେଉଁ ବିବସ ଉକ୍ତା
ଦେବାର କହୁଥିଲେ ତାହା ମଧ୍ୟ ତଦନୁକୂଳ
ସହୁଥିଲା ।

ବଳଭଦ୍ର ଗୁରୁଙ୍କର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଅନନ୍ତବୁଦ୍ଧ ହରଣ
ଓ କେତେଗୁଡ଼ିକ ହସ୍ତମାଳ ହେବା ବିଷୟରେ
ଯେଉଁ ଭାରତ ନିଷ୍ପତ୍ତି କର କରୁଥିଲେ ତାହା
ମଧ୍ୟ ତଦନୁସାରେ ସହୁଥିଲା ।

ଦୁଇବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ଗୁରୁଜଣ ମନୁଷ୍ୟ ଅର୍ଥା-
ତରେ ମୂଳ ହେବେ ବୋଲି ଉକ୍ତ ଅଟନାକ
ଦ୍ୱାଦଶ ଦିବସ ପୂର୍ବକୁ ତ୍ରିବଳୀ ମହନ୍ତି, ଶ୍ରୀରାମ-
ଦାସ ମହନ୍ତି, ନଅଇର ମାଧବ ମହାନ୍ତି, ବଳଭଦ୍ର
ସିଂହ ଓ ଗଙ୍ଗାମାତାମଠ ମହନ୍ତିଙ୍କ ସେ ବିଷୟ
କରୁଥିଲେ । ଅଉ ବିଗତ ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡୁ ପୂର୍ବକୁ
ରଥ କର୍ମାଣ ସମୟରେ ହର ପଶୁମାଳକ,
କୋଠବନ୍ ମହାପାତ୍ରେ, ହରହର ଗୁରୁ ପ୍ରଭର
ଅନେକ ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ କରୁଥିଲେ କି
ଏ ରଥକୁ ଏ ବର୍ଷ ବିକଳଯୋଗ ଓ ଶତ୍ରୁପକ୍ଷ
ଉପସ୍ଥିତ ଦେବ ଏ ମହାଶୟୁଙ୍କ ସଦୃଶରେ
ଉତ୍କଳ ଦେଶରେ ଅନ୍ୟ କେହି ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତକୁ
ଦେଖା ଯାଉ ନାହାନ୍ତି ପ୍ରାୟ ଏକମାସ ହେଲ
ଏ ମାହତ୍ତା କୋଠଦେଶକୁ ଆଗମନ କରବାରୁ

ତାହାଙ୍କ ବିଚ୍ଛିନ୍ନରେ ପ୍ରକୃତସମ୍ଭବ ବିଷୟ
ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରମାନ ତାହାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଚାଲି
ଅସୁ ଅଛୁ ଏପରି ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତକୁ ତା ଅଉ ତମ୍ଭା
ରଖା ଅଟେ ।

ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତ
ଶ୍ରୀ

NOTICE

Wanted a Head Pandit for the 1st
grade normal school at Cuttack salary
Rs. 50. The appointment will, at
first, be a temporary one with every
prospect of permanency. None need
apply who has not read up to the
B. A. standard in the Ravenshaw
College.

The 25th January 1881. } RADHAKANTH DAS
Joint Inspector of
Schools Orissa.

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଅସନ୍ତା ଗୋମବାର ସନ୍ଧ୍ୟା ୮ ଘଣ୍ଟା ସମୟରେ ମାଣିକ
ଗୋଷ ବହାର ନିବାସୀ ବାନ୍ ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ
ନିମ୍ନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମହାଶୟୁଙ୍କ ବ୍ୟାରେ ଓକ୍ତା "ଦାସବାଦେବ"
କାହାଣୀ ଅରୁବୁ ହେବ । ଦଳା ହେବେ ଯେଉଁ ଶେଷ
ପାଠରେ ମାଣି, ପତେକ ହେବେ ମହାଶୟୁଙ୍କୁ ଏହି
ଅପଠାରେ ଓ ବହୁଗୁଣିକାମାଣିକ ଗୋଷାକ
ଗ୍ରାସକ, ଅଉ ଉପଦେବ ଉକ୍ତ ମହାଶୟୁଙ୍କୁ ଶ୍ରୀମାତା
ମଧ୍ୟ ଅରୁବୁ ବନ ସନ୍ଧ୍ୟା ୮ ଘଣ୍ଟା ଠାକୁ ଓକ୍ତା ପଠନ
ଦରୁ ହେବ ।
ଗୁରୁଜ ଉକ୍ତକ୍ତ } ଶକ୍ତି
ହରହ } ବରମତ
୧୮୮୧ } ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ
ସମାପକ

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସିକୋନା ସେକ୍ଟର ।

ଏହା ହରଦେଶରେ ବୁଝାପାଠର ପ୍ରକାରରେ ଉକ୍ତ
ଜଣେ ବୋଲି ବ୍ୟବହାର । ବରଦେଶର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଣ
ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତ ଏକ ଦେଶୀୟ ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ଉକ୍ତ ।
ବରଦେଶ କୋଣାର୍କର କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସୁଦେଶେଷେ
ଠରେ ତରଳିତ ପରଦେ ମିଳିପାରେ ଯଥା
ତାହାମାନଙ୍କ ସହ ଓ ଅରୁବୁ ଓକ୍ତା ମାଣିକ ସହ
୧୯୯୧ । ୧୭ ଅରୁବୁ ଟ ୨୦୯ ଲା । ମଧ୍ୟ ସହ ।

ମର୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ।

ଶ୍ରୀ ବାନ୍ ପରଦେଶର ମହାତ ଚିପିତ ଅସିମା
ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତ ବେଦା
ବାନ୍ ଗାନ୍ଧୀୟ ବାନ୍ ବେଦ ସମାପ୍ତ
ଗାନ୍ଧୀୟ ମୁଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତ
ବରଦେଶର ଗୋଷ
ଶିବଦେଶ ପାମାସକ
ଶ୍ରୀ ଏହି ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତ ସହ ବରଦେଶର ଉଦ୍‌ବ୍ୟକ୍ତ
ଶିବଦେଶର ସହାୟରେ ମୁଦ୍ ଓ ମାଣିକ ହେବ ।

କରୁଣ ବାକ୍ୟ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା

୧୨୭
୧୨୮

୧୨୭ ରୁପ ମାତ୍ର ବିକ୍ରୟ ସହ ୧୨୮ ମସିହା । ମୁ । ପାଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ୧୦ ନ ସହ ୧୨୮ ପାଇଁ ଶରଦା

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪୯୦
ବର୍ଷାନୁମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୪୯
ମଫସଲପାଇଁ ଜାକମାସଲ ୪୯୫

ଅନୁମାନକର ଲେଖନଙ୍କ ଗବର୍ଣ୍ଣିତ କୋଷ୍ଠ କେନାଲ ନିର୍ମାଣ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାଗ ଲାଭ କରିବାକୁ ଦେବାର ଦେଖାଯାଏ । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ଉଲ୍‌ବାଡ଼ିଆଠାରୁ ବାଲେଶ୍ଵର ଦୁଇବଲଙ୍କ ନଦୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମ୍ଭ ନେବାର ପ୍ରକାଶନ ଗଜେଟରେ ବାହାରଅଛି ଏବଂ ତୁମ୍ଭ ସୁ କରବା କାରଣ ଜେପୁଟମାନେ ନୟୁକୁ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ଯେ ଆନନ୍ଦର ଉତ୍ତମ ସାହେବ ଶାସନକାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏ ନାଲଟ ଫିଟାଇ ଦେଇ ଆସଣା ସକଳ ସୂଚି କରିବେ ।

ପାକର ଓ ଶକମାବାଲରେ ସାମ୍ବାଲମାନେ ଏବଂ ଦିନରେ ମାଲଭୂମି ଗବର୍ଣ୍ଣିମେଣ୍ଟକପ୍ରତି ନିରୁଦ୍ଧ ଭାବ ଦେଖାଇଥିଲେ । ଇହିଁ ଉତ୍ତରୁ ତୁମ୍ଭ କାରେ ଥିବା ଜେପୁଟା ମାଲିଖେଟଙ୍କ ହାଜିରୁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କଲିଫା ଉକାର କରି ନେଲେ । ବଜାଂ ଗବର୍ଣ୍ଣିମେଣ୍ଟ ଏ ସମସ୍ତ ସବାଦ ପାଇଁ ସେଠାକୁ କେତେ କମ୍ପାନି ଦେଖାୟୁ ସଦାକି ସୈନ୍ୟ ଏବଂ ଅଧିକା ମାଲିଖେଟ ସୁଲିସ ପ୍ରଭୃତି ପଠାଇବାର ଆଜ୍ଞା ଦେବାରୁ ସେମାନେ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ସେଠାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଆଉ ଯେତେପ୍ରକାର ସାବଧାନତାର ଆବଶ୍ୟକ ଗବର୍ଣ୍ଣିମେଣ୍ଟ ଇହିଁ ବନୋବସ୍ତୁ କରିଅଛନ୍ତି । ସାମ୍ବାଲମାନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଦେଖାଏ ଏବଂ ମେଲପୁ ବୋଲି ଏ ସମସ୍ତ ଉପାୟ ଅବଲମ୍ବିତ ହୋଇ ଅଛି ନାହିଁ ବା ସେମାନଙ୍କ ସହଜ ଅନର୍ଥକ ଯୁକ୍ତ କରିବା କାରଣ ନୁହେଁ । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ ଉପଦ୍ରବର ସବାଦ ଆସି ନାହିଁ ଏବଂ ଆଶା ଅଛି ଯେ ଏହିପ୍ରକାରରେ ଫେବୃ ଏଣ୍ଟ ଡା ୧୨ ରୁଖ ବର ହୋଇଗଲେ ସକଳ ଉତ୍ପର କାରଣ ନିର୍ମୂଳକ ହେବ ।

ନାହିଁ । ବାଣସୁରର ପ୍ରକୃତ ଘଟଣା ଅବଧ ଜଣା ଯାଇ ନାହିଁ ବଜାରରେ ନାନା ପ୍ରକାର ଜନରବ ଉଠିଅଛି । କିନ୍ତୁ ସେ ସମସ୍ତ ମିଥ୍ୟା ବୋଧ ହୁଅଇ । ଅମ୍ଭେମାନେ ଶୁଣିଲୁଁ ଯେ ଜଣେ ବନୋବସ୍ତୁ ଏଲକା ଅମୀନର ରିପୋର୍ଟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ହାକିମଗାଦେ ଏକେ ଆଡ଼ମ୍ଭର କରିଥିଲେ ଅମ୍ଭେମାନେ ପ୍ରଥମରୁ ଅନୁମାନ କରିଅଛୁଁ ଯେ ବନୋବସ୍ତୁ ସଙ୍ଗେ ଏଥିର ସମ୍ପର୍କ ଅଛି । ବାସ୍ତବରେ ଖୋରଧାର ବନୋବସ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଜା କଠିନ ନିୟମରେ ହେଉଅଛି ଏବଂ ଯେମନ୍ତ ସାମ୍ବାଲସ୍ଥାନରେ ବି-ଦ୍ରୁପ ଖୋରଧାରେ ପ୍ରଜାମାନକର ପ୍ରକୃତ ଦୁଃଖ ବନୋବସ୍ତୁର ନିୟମ ଅଛି । ଲୋକ-ସଂଖ୍ୟାପ୍ରତି ଅପତ୍ତି କରିବା ଉପଲକ୍ଷ ମାତ୍ର । ଏକେବେଳେ ଅମ୍ଭେମାନେ ହାକିମମାନଙ୍କୁ ଅନ୍-ରେଧ କରୁଁ ବ ସେ ଅମୀନର ରିପୋର୍ଟର ଯଥୋ-ଚିତ୍ତ ହିସ୍ତର ନରନ୍ତୁ ।

ବଲ୍ଲଭରୁ ଭାରତୀୟ ଯୋଗେ ସମ୍ବାଦ ଆସି-ଅଛି ବ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଖାୟୁ ମୁଦ୍ରାସହ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଅନୁନକୁ ଶୀଘ୍ର ରହିତ କରିବା କା-ରଣ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଗବର୍ଣ୍ଣିମେଣ୍ଟ ନକଟକୁ ସେକେଟର ଅବଶେଷ ପତ୍ର ଲେଖିଅଛନ୍ତି ବୋଲି ସେଠାର ସମ୍ବାଦପତ୍ରମାନଙ୍କରେ ବାହାରଅଛି । ପତ୍ରେ କି ଏ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୀଘ୍ର ପ୍ରକାଶକର ହେବ ? ଗବର୍ଣ୍ଣିମେଣ୍ଟ ଏହି ଅନର୍ଥକ ବିରକ୍ତ-କରଣ ଅଲମ୍ବନ ଉଠାଇ ଦେଲେ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ପ୍ରସଂସାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ଏବଂ ସମ୍ଭାଷଣ ଭା-ବନର୍ଷକୁ ଗୋଟିଏ ଭାଗ ସୁଖ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ଶାସ୍ତ୍ରକୁ କମିଶନର ସାହେବ ଗର ରୁ-ପାର ଗଜଜାଣ ବସ୍ତୁରୁ ଫେର ଆସିଲେ । ବାଣସୁର ମାଲିଖାଙ୍କ ଗଣ୍ଡଗୋଲର କଥା ଶୁଣି ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଫେରି ଆସିବାର ଆବଶ୍ୟକ ହେବାରୁ ଆଉ ଗଜଜାଣମାନ ଦେଖି ପାରିଲେ

ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଗୁରୁତ୍ଵ ନାହିଁ ସାହେବ ଏକ ବର୍ଷ-ରୁ ଅଧିକ ଦେବ ଷ୍ଟେସମାନ ନାମକ ଖଣ୍ଡିଏ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି । ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥା ପାଲିମେଣ୍ଟ ସଭାର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ବଲ୍ଲଭର ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଏଥିର ଚାପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଛି । କଲିକତାରେ ମଧ୍ୟ ଡାହାଣହାଣ ଏହି ନିମନ୍ତେ ଖଣ୍ଡିଏ ସବାଦ-ପତ୍ର ପ୍ରକାଶ ହୁଅଇ । ସେ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପ-

ସାମ୍ବାଲ ତୁମ୍ଭର ଗୋଲଯୋଗ ଏକାକେ-କେ ନିବାରଣ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ

କରେ ଯେଉଁ ବହୁମୂଲ୍ୟ କର୍ତ୍ତାମାନ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନର ଏକ ଭାବକୁ ଯୋଗେ କଲକତର ଲୋକଙ୍କ ମନ ଭାରତବର୍ଷ ସମସ୍ତରେ ଅନେକ ପରମ୍ପରାରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଅଛି । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିସ୍ତାର ପ୍ରଦେଶ ମହାତ୍ମ୍ୟ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରାଦେବା ସମ୍ଭାବନାରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ସେହି ଷ୍ଟେସମାନ ପରିକାରେ ପ୍ରକାଶ ହେବାକୁ ହାଇଦ୍ରାବାଦର ଅମର କବିରାଜଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଅପବାଦ କରବାର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଅଛି । ସେହି ମୋକଦ୍ଦମାର ସମ୍ପର୍କ ନିମିତ୍ତ ନାଲଟ ସାହେବ ଅନେକ ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତି ହେବେ ଓ ଇହି-ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ ନ ପାଇଲେ ଷ୍ଟେସମାନ ପରିକା-ଶକ୍ତି ସ୍ୱଂସ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା । ଏହି କେତୁ ସେ ଭାରତବର୍ଷର ସମସ୍ତ ରାଜା ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତି ଓ ଅପର ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀମୁକ୍ତି ନାଲଟ ସାହେବ ଭାରତବର୍ଷର ଜଣେ ପରମ୍ପରା ଏବଂ ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ସେ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଦକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି । ସେ ସେମନ୍ତ ପ୍ରକୃତ ଦୃଷ୍ଟି ଏବଂ ଲୋକସ୍ୱାର୍ଥରେ ଭାରତବର୍ଷର ଦୁଃଖ ସବୁ ସର୍ବ ସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଉଅଛନ୍ତି ଏମନ୍ତ ଅର୍ଥ ହାତରେ ଦେଖା ଯାଉ ନାହିଁ ଅଭବକ ଭାବକୁ ସାହାଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ସମାପନ୍ତି କାଳ କରୁବା ସେ ଅସୁକୋପାୟମାନଙ୍କର ନିରା-ଶୁ ଭବନ ଏ ବିଷୟରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଅମ୍ଭେମାନେ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଅନନ୍ତ ସହଚ ଅବଗତ ହେଲୁଁ ଯେ ତାଙ୍କା ପ୍ରକୃତ କେତେକ ସ୍ଥାନରୁ ସାହାଯ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ଅର୍ଥ ପଠାଇବାର ବନୋବସୁ ଲାଗିଅଛି ଓତପା ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଦୁଃଖୀ ହେଲେହେଁ ଅପଣା ଅବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନଦ୍ୱାରା କୃତଜ୍ଞତା ଦେଖାଇବାର ଉଚିତ ଅଭବକ ଅତ୍ୟନ୍ତମାନେ ଓତପାର ରାଜା କମି-ଦାର ଏବଂ ଅପର ଲୋକଙ୍କୁ ବିନୟ ସହକାରେ ସମ୍ବୋଧନ କରୁଅଛୁ ଯେ ଏ ବିଷୟରେ କିଛି ନାନ କରନ୍ତୁ । ସାହାର ସହା ଦେବକୁ ଦେବ ସେ ତାହା ପରବଦାରେ କଲକତା ଷ୍ଟେସମାନ ଅଫିସରେ ପାଇ ନାଲଟ ସାହେବଙ୍କ ନିକଟକୁ ଅବଲମ୍ବେ ପ୍ରେରଣ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ମଧ୍ୟ କେହି ଟଙ୍କା ପଠାଇ ଦେଲେ ଅମ୍ଭେମାନେ ତାହା ପ୍ରାପ୍ତିକାର କର ଅବ-ଲମ୍ବେ କଲକତାକୁ ପଠାଇ ଦେବୁଁ ।

ଅସୀମ ଯତ୍ନ ଓ ସରସମରେ ଏଥି ପୁଣ୍ୟ ଦୁର-ଅର ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା ଉପଲକ୍ଷରେ ନାଟକ-ଉତ୍ସବ ଅର୍ଥରୁ ସମ ୧୮୭୮ ପାଇରେ "ରମା-ସେକ ନାଟକ" ଏବଂ ଗଉସନରେ "ଏକେକ ବ ବଲେ ସହଦା" ନାମକ ପ୍ରଦର୍ଶନର ଅଭିନୟ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଇହିଁରେ ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କର ଯେ ବିଶେଷ ଆନନ୍ଦ ହୋଇଥିଲା ତାହା ବୋ-ଲିବା ବାହୁଲ୍ୟ । ସେ ସମସ୍ତ ନାଟକର ଗ୍ରାହା-ବର୍ତ୍ତା ଅଟଇ ଏବଂ ଇହିଁ ନିମିତ୍ତ ଓତଅକ୍ଷର ଆନନ୍ଦ ଉଣା ହୋଇ ନ ଥିଲେହେଁ ସୁଦେଶ-ନୁଗର ବସବର୍ତ୍ତା ହୋଇ କେହି ଓତପା ଦେଶାତ୍ମକତାରେ ଶକ୍ତି ଏ ନାଟକର ଅଭିନୟ ଦେଖିବାକୁ ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଦକ୍ଷ ହୋଇଥିଲେ । ଓତପା ଗ୍ରାହାରେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ନାଟକ ରଚନା ଏବଂ ଇହିଁର ଅଭିନୟ ହେବ ଏ କଥା କହାର ବିଶ୍ୱାସ ନ ଥିଲା ଏବଂ ଅମ୍ଭେମାନେ ମଧ୍ୟ ସାଧା-ରଣ ଭାବ ଦେଖି ସେ ସୁଖକର ଘଟନା ବହୁ-ଦୂରରେ ନିଦ୍ରା ଥିବାର ମନେ କରୁଥିଲୁଁ । କିନ୍ତୁ ତେଣୁର ଆସାଧ କିଛି ନାହିଁ । ଏଠାର କେତେ ଜଣ ବୃତ୍ତବ୍ୟ ସୁବାକ ଚାହିଁ ଯତ୍ନ ଓ ଶ୍ରମରେ ଅମ୍ଭେମାନେ ଓତପା ଗ୍ରାହାରେ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଶକ୍ତି ଏ ନାଟକର ଅଭିନୟ ଦେଖିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବୁଁ । ଏ ଶୁଭକାର୍ଯ୍ୟ ଗତ ସୋମବାର ବାକି ଗୋଦାଳପ୍ରସାଦ ମିସ-ଟରୁଠାରେ ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା ଉପଲକ୍ଷରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହେଲା । ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତୀ ଦେବୀ ଅନ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀ-ନରେ ବସନ୍ତପର୍ଣ୍ଣା ବାସିନ୍ଦ କଦାସୁ ହୁଅନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ନାଟକ-ଉତ୍ସବ ଦେଖିବା ତାହା-କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସୁତରାଂ ତାହା ଶେଷ ନ ହେଲେ ବିସର୍ଜନ ହୋଇ ନ ପାରେ । ବସନ୍ତପର୍ଣ୍ଣାଦିନ ଏ ଅଭିନୟ ହେବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ସ୍ୱଳମାସ ନାନା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହେତୁରୁ ତାହା ହୋଇ ପାରିଲ ନାହିଁ । ନାଟକର ରଚନା ଓ ଦୃଶ୍ୟମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ବ୍ୟୟ ସାଧ୍ୟତାରେ ଏକତା ବେଶ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅପୋକନ ନିମିତ୍ତ ଧନର ପ୍ରୟୋଜନ । ଏଥିକୁ ଏ ନଗରରେ ଯେଉଁମାନେ ଧନ ସେମାନଙ୍କର ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଦୌ ସହାୟତା ନାହିଁ କିମ୍ବା ଅମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ଦିନକୁ ବଜ ମନ ବଳାନ୍ତି ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ଅର୍ଥାଗ୍ରହରୁ ଅଭ-ବିଷ୍ଟରେ ସମସ୍ତ ଅପୋକନ ହେଲା ଏବଂ ଟଙ୍କା ବିକ୍ରୟ କରିବାଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରବାରୁ ଅଭିନୟର ଉଦ୍ୟମକାରୀମାନେ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ । ସାହାହେଉ କୌଣସିରୂପେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରୁ ଘା-

ବ ୧୫ ଟା ବିକ୍ରୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ପ୍ରଥମରେ ସୁଖଧାର ଅସି ସ୍ତନରୂପେ ପ୍ରସ୍ତାବନା କର ଗଲେ ଏବଂ ଚର୍ଚ୍ଚିତରୁ ନଟ ନଟାରି ଗାନ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୂର ଏବଂ ଦୃଶ୍ୟ କିଛି ହଲ ନ ହେବାରୁ କେତେକ ଦର୍ଶକ ହତାଶ ହୋଇ ବାହୁଡିଗଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟଙ୍କ ମନ ସାନ ପଡିଗଲା । କିନ୍ତୁ ପଛକୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ସେ ଛୁମ ରାଜି ଗଲା ଏବଂ ଦର୍ଶକମାନେ ଘନୀ କରତାଳ ପ୍ରଦାନଦ୍ୱାରା ଅନନ୍ଦ ହେବାର ପ୍ରକାଶ କଲେ ଅଭିନୟ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଜଲିସ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା । ଅଦୌ ଓତପା ଗ୍ରାହାରେ ଏହି ପ୍ରଥମ ନାଟକ ଇହିଁରେ ଅଭିନୟକାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ନୂତନ ଏବଂ ପୂର୍ବରୁ ଅଭେଦିବା ନାଟ୍ୟଶାଳାରେ ଛିଡା ହୋଇ ଶିକ୍ଷିତ ହୋଇ ନ ଥିଲେ । ଏଥିରେ ଉପର-କ୍ଷିତ ଫଳ ପ୍ରଦାନ ହେବା ବିଚିତ୍ର ନୁହଇ । ତଥାପି ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ୟମରେ ସେ ପରମାଣରେ ବୃତ୍ତକାର୍ଯ୍ୟତା ଲାଭ ହୋଇ ଅଛି ତାହା ଅଶାନ୍ତିରୁ ଅଧିକ ଏବଂ ଇହିଁପାଇଁ ଅମ୍ଭେମାନେ ମୁକ୍ତ କଣ୍ଠରେ ନାଟକ ରଚନା ଏବଂ ଅଭିନୟକର୍ତ୍ତା ଏବଂ ଏଥିର ସମସ୍ତ ଉଦ୍ୟମକାରୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇଅଛୁ ଏବଂ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ଦୃଢ଼ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୋଇଅଛି ଯେ ଏମାନେ ଯେତେ ଏ ମାର୍ଗରେ ଅପଣାର ଯତ୍ନ ଓ ଅଧ୍ୟବସାୟକୁ ଜାଗ୍ରତ ରଖିବେ ତେବେ ଅପରେ ଅମ୍ଭେମାନେ ଏହି ଉତ୍ତମ ଦେଶରେ ଉତ୍କଳ ପ୍ରକାର ନାଟକର ଅଭିନୟ ଦେଖିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବୁଁ ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନଗରବାସୀ ବହୁନିର୍ମମ୍ଭରେ ଏହି ନାଟକ ସମ୍ପର୍କରେ ନାନା ଭର୍ତ୍ତି ବର୍ତ୍ତ ଲାଗିଅଛି ଏବଂ ନାନାପ୍ରକାର ଅନୁକୂଳ ଓ ପ୍ରତିକୂଳ ସମାଲୋଚନା ଶୁଣିବାରେ ଆସୁଅଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ-ମାନେ ମଧ୍ୟ ଅପଣା ସମାଲୋଚନା ବ୍ୟକ୍ତି କରିବା ଅବସ୍ୟତା ଜାଣି ଫଳସଂପର୍କେ ତାହା ବହୁଅଛି । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ନାଟକଟି ମନ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏଥିର ମୂଳ ପତ୍ତନ ଅର୍ଥାତ୍ ତାହା ଉତ୍ତମ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ଦେଶବାଳାପତି ଅନେକ ଅଭିନୟକ ବ୍ୟା-ପାର ଏଥିରେ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ହୋଇଅଛି । ଦୋଷ ମଧ୍ୟରେ ଏଥିର କେତେକ ଘଟନା ନାଟକୋତ୍ତର ଉତ୍କଳକୁ ବାଦାର ଯାଇ ବିଚି-ଦାଗିକ ଗୋ ଯାହା ବସନ୍ତ ଜଳ ଯାଇଅଛି ଏବଂ ଦୃଶ୍ୟସମ୍ପଦର ସଖ୍ୟା ଅଭ୍ୟନ୍ତର ଅଧିକ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଦୃଶ୍ୟର ସ୍ତ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି ଅଭି ସୁନ୍ଦରାବଦ୍ୟାଦି ହୋଇଅଛି । ନାଟକଟି ଅବସାଧୁ ଏବଂ ବରଦା-

✓ କାହାକି ଦେଖି ନାଟକ ।
ଏ ନଗରବାସୀ କେତେକ କୃତକର୍ତ୍ତା ସୁବାକ

ବସ୍ତା ଭଣ୍ଡର ଜୀବନ କିନ୍ତୁ ଭାବକୁ ରଚୟିତା ଅତି ସମ୍ପେଦରେ ସାର ଦେବାରୁ ନାଟକର ଶୈଳିର୍ଯ୍ୟ ଅନେକ ଦାନ ଦେଇଅଛି । ଅବଶ୍ୟ ଅନୁବୟସ ନବଲେଖକଙ୍କଠାରୁ ଏକା-ବେଳେକେ ସମସ୍ତ ନିପୁଣତା ଆତ୍ମା କରି ନ ପାରି ଏବଂ ଏହିଦେହରୁ ଆତ୍ମମାନେ ପୁଣ୍ୟକୁ କହିଥିବୁ କି ଆଶାଭରଣ ସୁଖ ଲଭ କରିଥିବୁ । ଭରସା କରୁ ପ୍ରଜ୍ଞାକାର ବାବୁ ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନ ଏ ସମସ୍ତ ଦୋଷ ପରଦାର ପକ୍ଷରେ ସମର୍ଥ ଦେବେ ଏବଂ ତାହା ହେଲେ ନାଟକଶିଳ୍ପୀ ଓଡ଼ିଶାର ଅଦର୍ଶ ନାଟକସ୍ତର ଅଦରଶୀୟ ହେବ ।

ଅଭିନୟକାରକ ସମ୍ପର୍କରେ ବକ୍ତବ୍ୟ ଏହି କି ଅଭିନୟକାରକ ସଖ୍ୟା ପ୍ରାୟ ନ ୩୦ ଶ ହେବ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇ ଭୂଇକଣ ଏ ଦେଶୀୟ ବଙ୍ଗାଳୀ ନରୁବା ସମସ୍ତେ ଓଡ଼ିଆ । ଏମାନେ ଏହି ନଗରରୁ ପ୍ରାୟ କୌଣସିଠାରେ ଅଭିନୟ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ତହିଁରେ ପୁଣି ରଙ୍ଗ-ଭୂମି ପୁଣ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ଯିବା ଆସିବା ବା ଭ୍ରମା ଦେବା ଭୋଗ କ୍ରିୟା ଶିଖିବାକୁ ସୁଯୋଗ ପାଇ ନ ଥିଲେ । ଏ ସମସ୍ତ କାରଣରୁ ପ୍ରଥମ ଅଭିନୟରେ ସେ-ମାନଙ୍କର ଅନେକ ସାମାନ୍ୟ ଦୋଷ ଲକ୍ଷିତ ହେଲା । ତଥାପି ସୁଖର ବିଷୟ ଯେ ଅଧିକାଂଶ ଅଭିନୟକଣ ଉତ୍ତମରୂପେ ଆ-ପଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏକାଂକଣ ଏପ୍ରକାର ନିପୁଣତା ଦେଖାଇଥିଲେ ଯେ ତହିଁ-ରେ ଦର୍ଶକମାନେ ଚିତ୍ତସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସ୍ୱରୂପ-ବେଶରେ ସୁନିଧାର, ଦୁଇକଣ ପତ୍ତା, ଓଡ଼ିଶାମଠା, ବିଦୁଷକ, ମହାସୁଅର, ପାଟିଲେଖକ, ଓଡ଼ିଶା ସ୍ୱଳ୍ପଦ, କାହାଣୀକ, ସୁବେହର ଅପଣ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମରୂପେ ଦେଖାଇଥିଲେ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଦୁଇ ଭଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ସବୋଲୁଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା । ସେନା-ପତ୍ରମାନେ ମଧ୍ୟ ମନ ହୋଇ ନ ଥିଲେ । ସ୍ତ୍ରୀବେ-ଶରେ ଶଶିକଳା, ସୂର୍ଯ୍ୟବାଳା, ଭଦ୍ରା, ବିଦ୍ୟୁତ୍ତା, ମାଣିକୀ ଉତ୍ତମ ହୋଇଥିଲେ ତହିଁ ମଧ୍ୟରେ ଭଦ୍ରା ଓ ଶଶିକଳା ସବୋଲୁଷ୍ଟ ଥିଲେ । ଅପର ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗୌଡ଼ି ଓ ଗୌଡ଼ିଶୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଭଲ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ସାମାନ୍ୟ ଅର୍ଥବ୍ୟୟ-ଦ୍ୱାରା ସେପରି ସୁନ୍ଦରବେଶ ହୋଇ ପାରେ ତହିଁରେ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ହୋଇନ ଥିଲା ବାସ୍ତବରେ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ମନୋହର ହୋଇ-ଥିଲା । ନଟର ବେଶ ଅନୁମାନଙ୍କ ଆଖିରେ ବଡ଼ ପ୍ରୀତିକର ଲକ୍ଷିଥିଲା । କେବଳ ନାଟକର

ନାୟକ ଏବଂ ନାୟିକା ଯଥା ଓଡ଼ିଶାର ରାଜା ଏବଂ ପଦ୍ମାବତୀଙ୍କ କ୍ରିୟା ବିଚ୍ଛି ଅଧିକ ନିପୁଣ ହୋଇଥିଲା । ଉପର ଲକ୍ଷିତ ଭାଲକାରୁ ପାଠ-କମାନେ ଦେଖିବେ ଯେ ଅଧିକାଂଶ ଅଭିନୟ-କାଣ୍ଡ କୃତକାର୍ଯ୍ୟତା ଲଭ କରିଥିଲେ ସ୍ୱଭାବ ଅଭିନୟ ଉତ୍ତମ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଯେଉଁମାନ-ଙ୍କର ନାମୋଲ୍ଲେଖ ନ ହେଲେ ସେମାନେ କରନ୍ତୁ ନ ହୋଇ ଭବିଷ୍ୟତକୁ କୃତକାର୍ଯ୍ୟତା ଲଭିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବେ । ପରଶେଷରେ ନାଟକାଭି-ନୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସେତେକଣ ବାବୁ ଗୋପାଳ-ଚନ୍ଦ୍ର ଦତ୍ତ ଏବଂ ମଧ୍ୟନେତ୍ର ବାବୁ ଜଗନ୍ନାଥର ଦୋଷକୁ ଏ ଅଭିନୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମରୂପେ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିବା କାରଣ ଅନ୍ତରକ ଧନ୍ୟ-ବାଦ ଦେଉଅଛୁ । ଯଦ୍ୟପି କି ସମସ୍ତଙ୍କର ଉତ୍ସାହ ଓ ସହ ବନା ଏ ପ୍ରକାର ଶୁଭୁତର ବିଷୟ ସାଧ୍ୟତ ହେବା ଅସମ୍ଭବ ଏବଂ ସେ ହେତୁ ସମସ୍ତେ ପ୍ରଶଂସାର ପାତ୍ର ତଥାପି ଏହି ଦୁଇ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସମୟକ ଦୃଢ଼ପ୍ରଭା ଓ ପରଶ୍ରମ ହେତୁ ଆତ୍ମମାନେ ବିଶେଷରୂପେ ରାଜୀ ଅଛୁ ।

ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ଯାଜପୁରସ୍ତ ସଂବାଦ ଲେ-ଖିଅଛନ୍ତି ଯଥା:-

ବର୍ତ୍ତମାନ ସ ଜଗତରେ ବାଲିଆର ଯାଗାରେ ଦେବ-ମାନେ ବଶେଷ ମନୁ ଆଇ ପୁଅରେ କାଳ ଯାପନ କରୁଅ-ଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀପତ୍ତନୀ, ବିନ ଶ୍ରୀବରପ୍ରମାଦ ସହ ଅପ୍ୟାୟ ଦେବ-ପ୍ରଭାମାନେ ଯଥାବ୍ୟକ୍ତିମେ ପ୍ରଣବତତା ଓ ପତା ପାଦ ଅପଣ୍ୟ ଶୋଭ ପାଇଅଛନ୍ତି । ବଙ୍ଗଦେଶୀୟ କାନ୍ଦେରକ-ଦ୍ୱାରା ଏ ପ୍ରଥମ ସବୁ ପ୍ରକୃତ ମନୁଷ୍ୟ ଅଦୃଶ୍ୟେ ଚିତ୍ତିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଓ କରକଣ ଭାବକମ ଓ ଗୁଣା ଚରା-ରେ ମଣିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଦେଖିବାରୁ ବଶେଷ ମନୋହର ହୋଇଅଛନ୍ତି । ପ୍ରଭବନ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କରୁ ବହୁ ସଖ୍ୟାକ-ରାଣୀ ଦର୍ଶନ ଅଭିଳାଷରେ ଅସୁଅଛନ୍ତି । ନିଦ୍ରବତ ଓ ତେଲ-କୀ ବାଦ୍ୟକରମାନେ ନିଦ୍ରୁ ଅଛନ୍ତି । ଠାକୁରଶାଳ-ସାମ-ନାରେ ମନିଷ ସବାଣ ବୃହତ୍ ସମେତରେ ଅଦୃତ ହୋଇ ଏନ ସଦସ୍ତାନ ଭରଣା ହୋଇଅଛି ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀ ଓ ପ୍ରଥମମାନ-ସଦା ପୁତ୍ର ଅତି ଲବନ ଚିନ୍ତାରେ ସୁସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ବଶେଷ ଶୋଭ ପାଇଅଛି । ମାତ୍ର ଉପସ୍ତୁତ ନନ୍ଦ୍ୟାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଧାନ ଶ୍ରୀମାନୁ ଥଣା ସଦ ନ ଥିବାରୁ ଉପଲେଖକମାନଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ନୃତ୍ୟକରାଣ ନୃତ୍ୟ ଓ ଗାନରେ ବରଜ୍ଜ ନାଚ ହେଉଅଛି । କମିତାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଧର ସହଦେବ ମହାପାତ୍ର ଏ ଯାଗା ଉପଲକ୍ଷରେ ଅଧିକ ପରିମାଣ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି । ବାରିଆଣ ସାଗା ଏ ଦେଶ ପକ୍ଷରେ ନୂତନ ହୋଇଥିବାରୁ ବଙ୍ଗଦେଶୀୟ ମହାକଳ ଶ୍ରୀ ବାବୁ ରଜାବେଶୁ ଦତ୍ତ ଓ ଶ୍ରୀ ବାବୁ ସମଲଲ ଦତ୍ତ ବଶେଷ ସବୁ ଓ ପରଶ୍ରମ ପୁଣ୍ୟ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ କରୁଅଛନ୍ତି । ମଧ୍ୟ ଏ ଶୁଭୁତର କାର୍ଯ୍ୟ ନିଦ୍ରା ସବାଣେ ଗୋଟିଏ କମିତା ନିପୁଣ ହୋଇଥିବ ତହିଁରେ ଅଧିକାଂଶ ସମ୍ପଦ ସଭାବାସ କମିତା

ସଦା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଭରଣ କଲୋକସ୍ତ ଓ ଶୁଖିଲାରେ ତତ ସଂସ୍ପଷ୍ଟ ।

କି କି ପ୍ରଭାମା କେତେ ମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ ସଂବାଦଦାତାଙ୍କୁ ଏଥିର ବିସ୍ତାରିତ ଲେଖିବା ଭୃତ୍ତି ଥିଲା । ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ଏଥିରେ ବିସ୍ତର ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିବ ମତ୍ର ଯାଜପୁରବାସିମାନେ ଉଲ୍ଲିଷ୍ଟ ନୃତ୍ୟ ଗାନର ବନୋବସ୍ତ ନ କରି କେବଳ ପ୍ରଭାମା ଦେଖି ଭୋଲ ହୋଇ ରହି-ବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ରୁଚି ପ୍ରତି ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ଅନୁକୁଳମତ ଦେଉ ନାହିଁ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଅମମାନଙ୍କ କଲେକ୍ତର ସାହେବ ଶତ ରୂପବାର ବିନ ଯାଜପୁରକୁ ଯାଇଅଛନ୍ତି ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭ୍ରମଣ କର ଏ ମସି-ହା ୨୫ ରଖରେ ପ୍ରତ୍ୟାଗମନ କରିବେ ।

ଆତ୍ମମାନେ ଶୁଣି ଅତି ଅନନ୍ଦତ ହେଲୁ ଯେ ଏଠା କଲେକ୍ତର ହେତୁକର ବାବୁ ହେତୁକ ମୂର୍ତ୍ତ୍ୟା ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ସବତପୋଖୀ ସ୍ୱରୂପ ନିପୁଣ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ସମୁଦ୍ର କୁଳେ ସେହି ନାଲ ହେବା କଥା ଶେଷ ଯାହେନ ଦରକାରରେ କହିଥିଲେ ସେହି ନାଲ ପାଇ ରୁଣି ପ୍ରତ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ହରଣ ବାବୁ ନିପୁଣ ହେବେ ଏ ନାଲଟି ହେବାର ବନ ଥିଲା । ବୋଧହୁଏ ଉତ୍ତର ସାହେବ ବିଦାସରୁ ଅଧି ସେ ନାଲଟି କରିବାର ଶିଳ କରି ତହିଁର କାର୍ଯ୍ୟ ଅଭ୍ୟୁତ ପଲ ଦେଲେ ।

ନଗରଟି ଚିତ୍ରାଭାସ ମକଦ୍ଦମାନ ରାଗର ଗତ ସୁଖହରେ ଲେଖିବୁ । ସୁଧ ନିଧାର ଦୁଇକଣ ଭକାରତ ଧବ ପତ୍ର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଜଗତର ନାମ କହିବାରୁ ସେ-ମାନଙ୍କୁ ଧରବାର ସବୁ ଦେଉଅଛି । ସେହିମାନେ ଧର ହୋଇଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ପ୍ରାଚୀନରେ ଅଛନ୍ତି । ମକଦ୍ଦମାନ କରୁର ଅଭ୍ୟୁତ ହୋଇ ନାହିଁ ।

କଥତ କୁଲି ଯେ ରୁଣିମାଠାରୁ କଲକତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରେଲବାଟ ଫିଶାଦବା ବସ୍ତୁରେ ରୁଣିୟ ଏବଂ ବୃହତ୍ ଗର୍ଜନେସକ ମଧ୍ୟରେ ଚିଠିପତ୍ର ଶୁଭୁଅଛି । ରୁଣିୟା ଓ ରେଲବାଟ ନଗରରୁ ଏ ବାଟ ଅରସ୍ତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଅସିୟା ଭେତ କରି ଅସିକ । ଏ ବାଟ ନିର୍ମାଣ ହେଲେ ବାବୁଲ ଭେନ ଅର ଗପଗୋଲ ହେବ ନାହିଁ ।

ସାଦପ୍ରସରେ ରସବର ଥୋଇ ହୋଇଥିବ ବନା ଲର୍ଡ଼ିକା ନିଗରରେ ଦୁଇକଣ ସରକୃଷ୍ଣ ପଦାରେ ପଞ୍ଚଅଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରାୟ ଶୁଭଲକ୍ଷ ଟକାର ସମ୍ପତ୍ତି ନଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି । କଥତ କୁପର ଯେ ବୃହତ୍ ଲକ୍ଷିତସୁଖ କାର୍ଯ୍ୟରୁ କଳ ନିର୍ଭର ହେବାର ସାଧାରଣ ବାଟମାନ ବଡ଼ ହେବାରୁ ନଗର ମଧ୍ୟରେ ଏତେ ଭରଜୁ କଳ ଉଠିଥିବ ।

ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶର ଗତ ବାଟିକ ବଜ୍ରପଦରୁ କଣାଯାଏ ସେ ଦେଶୀୟ ଗଣା ସୁପ୍ରକର ସଦ୍ୟା ଗତ ପାଟବର୍ତ୍ତତ୍ର ପ୍ରଭବର୍ତ୍ତ ରୁଣା ହୋଇ ଅସୁଅଛି ସନ ୧୮୭୮ ସାଲରେ ଶ ୧୮୭୭ ଶ୍ର ପୁସ୍ତକ ଗପା ହୋଇଥିବ କିନ୍ତୁ ସନ ୧୮୭୯ ସାଲରେ ଶ ୧୯୧୧ ଶ୍ର ହେବ । ଏଥିର ଏହି କାରଣ ନିର୍ଦ୍ଦିତ ହୋଇ-ଅଛି କି ବଙ୍ଗଳାରେ ପ୍ରୟୋଗନାଚରଣ ସୁପ୍ରକ ରଚକାର ପ୍ରକୃତ୍ତି ହମଣ ଉଣା ହୋଇ ଅସୁଅଛି । ଏ କାରଣ ନିଧାର ଅସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ ।

ମୁଖ୍ୟର ଗନ୍ଧେର ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଭଗବାନ ଡେପୁଟି କଲେକ୍ଟରଙ୍କ ଅନେକ ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟର ବିରୋଧ କରି ସେଠା ନିଆଦିନୀରେ ଦାହାକ ନାମରେ ଶ୍ରୀ ୧ ଦରଦାପ୍ର ଲେଖନୀ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ନକଟର ପଠାଇଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ସାଧୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ଅଧ୍ୟାୟର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଗ ଭେଦେ କଲେକ୍ଟରଙ୍କୁ ପଦ ଚ୍ୟୁତ କରିବା ପାଇଁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଠାରୁ ଏମନ୍ତ ପୁଣିତ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଉଠାଇଦେବା କାରଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀମୁଖ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରକିଶୋରୀ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅପରାଧ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ହୋଇଅଛି । ଏ ମହାଶୟ ସେହିପରି ଏସକାର କରିଥିଲେ ଥିଲେ । ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ନ ହେଉଛି ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦାହାକ୍ତ ହେବୁ ବୋଲି ଭଲ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ସମାଜର ଦେଶ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଅଞ୍ଚଳର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅବସ୍ଥାକୁ ନିମ୍ନରେ କମିଶ୍ନର ଉକ୍ତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ସବୁ ତଥ୍ୟକୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ସମସ୍ତ ହୋଇଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏବଂ ସମ୍ବନ୍ଧର ଅନୁସେଧରେ ଏ ଅଞ୍ଚଳର ବିଚାର ହେଉ ନାହିଁ ।

ସନ ୧୮୭୫-୮୦ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତାୟ ଉପକରଣରେ ୧୨,୭୦,୦୦୦ ଟଙ୍କା ମନାପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଦାବୀ କାଗ ହୋଇଥିବ ତହିଁରେ ହିଲ୍‌ଲଣ୍ଡ ଅଧିକ ଟଙ୍କା କମିସନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଅଛି । ତାହାପରେ ମନପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଥା ଯେମନ୍ତ ସର୍ବ-ସାଧାରଣ ସୁଖ୍ୟ ଯେମନ୍ତ ଭାବରେ ଅପୂର୍ବର ହେବୁ ହୋଇଅଛି ।

ପର୍ତ୍ତୁଗାଲର ଅଧିକାର ନୋଟାରିଆଲ କ୍ୱାଟରରେ ରହିମ ରହିବ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା ହୋଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ଏକ ବିଚାରପତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେ ଦାହା ସତ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ । ଏଠା ଉପରେ ଯେତେ ପ୍ରମାଣ ରହିବ ତେବେ ତହିଁର ପରମାଣ ଏବଂ ଉକ୍ତ ମାଲିକାଠାରୁ ଅନେକ ନିକ୍ଷେପ ଅଟେ । ସୁଦ୍ଧା ସୁରକ୍ଷାପତ୍ରର ରଖିମ ପ୍ରତି ଯେ ଲକ୍ଷ ହୋଇଥିବ ଦାହା ଉପରେ ହେବ ପୁଣ୍ୟ ଅବଦାନରେ ଲେଖାପତ୍ର ହେ ଯୋଗସ୍ଥ କରିବୁ ଅଧୀନ ଏକ ପ୍ରାମରେ ଗୋଟିଏ ନିଶ୍ଚିତତ୍ୱ ଅନେକ ପଦରେ ପ୍ରକାଶ ଏବଂ ଦାହା ଦେଖିବା କାରଣ ଅନେକ ଦେଶ ସେଠାରୁ ସାଧ୍ୟ ହେବ । ବିଭିନ୍ନକ୍ରମରେ ଏହା ପିତାମୁଣ୍ଡ କରବେ ।

ପ୍ରେସ୍‌କମିଶନ ।

ମାନବ୍ୟର ଶ୍ରୀମୁଖ୍ୟ ଉତ୍କଳବାସିନୀ ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ ସମାପେଷ୍ଟ ମହାଶୟ !

କଟକ କଲେକ୍ଟରଙ୍କ ସ୍ତୁଲର ଏବଂ କଟକ କଲେକ୍ଟର ଚୂରଣପ୍ରା ବିକଳପତନ ବୁଦ୍ଧି ଦେଖା ଯାଉଅଛି । ଏ ବର୍ଷ ବି, ଏ, ପଞ୍ଚାକ୍ଷରେ କଟକ ମାତ୍ର ବାଲକ ପାଠ କରିଅଛି, କଲେକ୍ଟର ଫଳ ଦେଖି ପ୍ରୋଫେସର ଏବଂ ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ୍ ଅବା ପିନ୍ଧାମାନଙ୍କ ବିଧ୍ୟା ବୁଦ୍ଧିର ପରତପ୍ତ ଅବସ୍ଥା ରହି ନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ୩୭ ବର୍ଷ କାଳ କଟକ କଲେକ୍ଟର ସମ୍ପାଦକ ହେଲ ତହିଁର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ଚୂରଣକର୍ତ୍ତାରେ ଚୂରଣକାରୀ ମାଟି ବି, ଏ, ପାପ କର ଅଛନ୍ତି ଏପରି କଲେକ୍ଟର ରଖିବାର ଦାରଣ ନାହିଁ? କେତେକର ଉପାଧିଆଣି ଯୁବା ବଙ୍ଗାଳୀଙ୍କ ପ୍ରତିପୋଷଣ ନିମନ୍ତେ କି କଲେକ୍ଟର ସମ୍ପାଦନର

କାରଣ ଅବା ମେଃ ଏକର ସାହେବଙ୍କର ସଂସାର ଭୁଲି ଯୋଗଣ ନିମନ୍ତେ କଲେକ୍ଟର ପ୍ରକାଶ୍ୟର ମୂଳ କାରଣ ? କଲେକ୍ଟର ଫଳ ଦେଖି ଏବଂ କଲେକ୍ଟରଙ୍କୁ ସ୍ତୁଲର ଉଚ୍ଚବର୍ଣ୍ଣର ଫଳ ଦେଖି ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ୍ ସହଜ ପ୍ରୋଫେସରମାନଙ୍କୁ କଟକରୁ ଛାଡ଼ିଦେବାର କରବାର କି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଉଚ୍ଚତ ନୁହେଁ? ଯଦ୍ୟପି ବୋଲିଯାଏ ଯେ ଏପ୍ରାମାୟ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ ସେଥିପାଇଁ ପଞ୍ଚାକ୍ଷର ଫଳ ଏପରି ହୋଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସେ ପକ୍ଷରେ ଅମୂଳ କଳ୍ପନା ଏହି କି ଯେ ଏକଥାର ବାସ୍ତବିକତା ପ୍ରମାଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ୍ ସମେତ ପ୍ରୋଫେସରମାନଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ଦେଶରେ ବଦଳ କରି ଦେଇ ଉପସ୍ଥଳ ଲକ୍ଷପ୍ରକାଶ ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ୍ ଏବଂ ଉପସ୍ଥଳ ପ୍ରୋଫେସର କଟକ କଲେକ୍ଟର ଦେଇ ଓଡ଼ିଶାର ବାଲକମାନଙ୍କ ବୁଦ୍ଧି ଥିବା ଅବା ନ ଥିବାର ପ୍ରମାଣ କରିବା ହେଉଁ କେବଳ ମାଟି କେତେକଣ ଅକର୍ମଣ୍ୟ ଲେକର କଲୁନା ରକ୍ତ କଥା ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରବାର କିନ୍ତୁ ମାତ୍ର କାରଣ ନାହିଁ । ଅନୁମାନେ ମେଃ ଏକର ସାହେବଙ୍କୁ ଏବଂ ପ୍ରୋଫେସରମାନଙ୍କୁ ବଦଳ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସେମାନଙ୍କ ବିକ୍ରମାନେ ଗୁଣାଗୁଣ ହୋଇ ପାରିଲୁ ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କର ଜାଣିବା ଉଚ୍ଚତ କି କଟକ କଲେକ୍ଟର ଅବା ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷାବିଭାଗର ଅର୍ଥ ସେମାନଙ୍କୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଏକାକେଳକେ ଜାପୁରିର ଅବା ମୋରସି-ସୁଡ଼େ ପ୍ରଦାନ କରି ନାହାନ୍ତି ଯେ କେବଳ ମାଟି ସେମାନେ ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷାବିଭାଗର ଅଧିକାର ଦୋଳ ଓଡ଼ିଶାର କଲେକ୍ଟର ଏବଂ କଲେକ୍ଟରଙ୍କୁ ସ୍ତୁଲରେ ଘୁଷୁ ଚପାଇବେ ।

ଏହା ଅଭିଶପ୍ତ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅଟଇ କି ତାଲିକେକ୍ଟର ସାହେବ ଏବଂ ଭୂଦେବ ବାବୁଙ୍କର ଅଦ୍ୟବଧି ଦୈନିକନିୟାୟ ହେଲ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ କଟକ କଲେକ୍ଟର ରଖିବା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୋଇଅଛି ତେବେ-ବେଳେ ସେହି କଲେକ୍ଟର ଟଙ୍କା ଅକର୍ମଣ୍ୟ ଲେକଙ୍କୁ ବିଭାଗ କରି ଦେବାର କାରଣ ନାହିଁ ଏବର୍ଷ ଯଦ୍ୟପି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ କଟକ କଲେକ୍ଟର ଏବଂ କଲେକ୍ଟରଙ୍କୁ ସ୍ତୁଲର ଅସାଧାରଣ ସଂସାର ନିମନ୍ତେ କି କରିବା ଉଚ୍ଚତ ତାହା ଶିକ୍ଷାବିଭାଗର ମହୋଦୟଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ନ ଦେବେ ତେବେ ଅନୁମାନେ କାହିଁକୁ ବୁଦ୍ଧିଶୀଳ ଓଡ଼ିଶାର ଶିକ୍ଷାବିଭାଗର ଉଚ୍ଚତ ସାଧକରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିମନ୍ତେ ରହି ଅଛନ୍ତି ।

ଉପସଂହାରରେ ଅନୁମାନେ ସେପରି କଟକ କଲେକ୍ଟର ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ୍ ସହଜ ପ୍ରୋଫେସରମାନଙ୍କୁ ବଦଳ କରି ଉକ୍ତ ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ୍ ଏବଂ ପ୍ରୋଫେସର ଦେବାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ ସେହିପରି ଦେଖିବୁ ହେବା ଦାହାମାନେ କଲେକ୍ଟର ସଂସାରର ନିମନ୍ତେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟଙ୍କଠାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କରୁ । ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ସେସବୁ ଦେଖି ପ୍ରୋଫେସର ଏବଂ ମାଟୁରମାନେ କଲେକ୍ଟରଙ୍କୁ ସ୍ତୁଲ ଏବଂ କଲେକ୍ଟର ଇଦୁମ ଚୂରଣପ୍ରାଳ ମୂଳ କାରଣ ଅଟନ୍ତି ସେହି ଅଭି ବିଦ୍ୱାନମାନଙ୍କର ଲାଟକୁ ଲାଟ ଓଡ଼ିଶାରୁ ପିନ୍ଧେଣ୍ଟ କରି କୌଣସି ଦ୍ୱାପର ଉନ୍ନତ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଉ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତୁ ।

୧୮୮୧ } କଣ୍ଠମୁଦ
କଟକ } ଶ୍ରୀ ଦାନ୍ତନାଥ ବିନୋଦାଧାରୀ ।

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଅଧୀନୀ ଗୋମାଲ ରାଜରେ ଏ ନବର ମାନବସେଷ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବୁ ମିତ୍ରଙ୍କ ବ୍ୟାଠାରେ କି ବି ସରସ୍ୱତୀ ସ୍ତୁଳ ଉପରେ ଦେଖାଏ ମନଦେଇ ମଧୁସୂଦନ ତର ବୃଦ୍ଧ ବଳ ରଖା ପ୍ରାୟେ ବାଟବଦ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତ ହେବୁ ଏଠା ସମୟରେ ଅନେକ ଅଧିକ ହେବ କିନ୍ତୁ ବାଦୀ ସମୟରେ ସତ୍ୟ ଦ୍ୱାରରେ ହେବ ମିତ୍ର ପାହୁଡ଼ । ହେଟର ମୂଲ୍ୟ ୫-୪ ପିପିମାକର ସକାଶେ ୫-୫ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ତୁଳର ଯୋଗ ମାନବେଇ

ଅନେକ ପ୍ରକାର ସାବରତ ବଦନ ରଞ୍ଜନ ଚତୁଃଶଯ୍ୟ କଟକ ଟ୍ରିପ୍ଟି ବଙ୍ଗାଳେ ପ୍ରସ୍ତୁତାୟତେ ଅତି ସୁଖ୍ୟ ମୂଲ୍ୟରେ ବକସ୍ତ ହେଉଅଛି । କିଠିକର କାଠର ସଜାଣି ବା ଚିମିଳି ଏସମନ୍ତ ଉପରେ ଅଧିକ ଉପସେବା ଅଟଇ

ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସିକୋନା ପେଟ୍ରିଭିଲ୍ ।

ଏହା ଭୂରସେନରେ ହିଲ୍‌ଲଣ୍ଡର ପଦକର୍ତ୍ତାରେ କଟକ ଜିମ୍ମା ବୋଲି ବ୍ୟବହାର । କରବଦାର ପ୍ରଧାନ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଉପଦେଶୀ ଏବଂ ଦେଶୀୟ ଜିମ୍ମାଧାରୀଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନରେ ବିଭଦତା ଦୋଷାକରଙ୍କୁ ଗର୍ଭର ସୁପରିଣେପ୍ରେସନ ନି-କରେ ଉପସ୍ଥଳ ଚଳରେ ମିତ୍ରପାରେ ଏହା;

ତାହାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଅଧିକରୁ ୫୨୯ଟି । ୮୮୨୨୧୨୨ ୫୯୯୯୯ । ୧୭ ଅଧିକରୁ ୫ ୨-୫୫ । ମୂଲ୍ୟ ୫୫୦ ।

ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ।

ଦାବୁ ଉପସେବକ ମଣ୍ଡଳ	ବାଦେସର ବକସ୍ତ	୫ ୨୯
ପଦାନ୍ତ ମହାଶ୍ର	କଟକ	୫ ୨୯
କେ. ଡ. ସ୍ୱପ୍ନ ସାହେବ	ସର୍ବିମ	୫ ୨୯
ଦାବୁ ଉପସେବକ ମୁଖ୍ୟମାନ	ବକସ୍ତ	୫ ୨୯
ଶ୍ରୀ ଏକା ବିନୋଦ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ପାଠକରା ବଳାହୀର୍ଣ୍ଣ		୫ ୮୮
ଶ୍ରୀ ଗର୍ଭମନ୍ତ୍ର ଅବଲକେଶ ଅବରପତା ପ୍ରିମ		୫୫୫

ଏହି ଉପସେବକୀ ସତ୍ୟ ଚକ୍ର ଚକାବାବୁଙ୍କର କଟକ ପ୍ରିମି-ବ୍ୟାଠାରେ ସମାଧିପୁରେ ମୁଦ୍ରା ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ।

ଉତ୍କଳ ସାଧକ

ସାମ୍ବାହିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା

୧୯୧୭
୧୮୮୩

୦୩ ୧୧ ଉପ ମାତ୍ରେ-ପିତୃପତ୍ର ସତ ୧୮୮୯ ମସିହା । ମା । ପାଲ୍‌ଗୁଡ଼ ୧୯୦୭ ସତ ୧୮୮୮ ସାଲ ପତ୍ରବାର

ଅଗ୍ନିମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪ ୫୦
ବଷାନ୍ତେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଲେ ବର୍ଷକୁ ୪ ୨୫
ମଫସଲ ଲ ଡାକମାସୁଲ ୪ ୧୫

ବାଲେଶ୍ଵରର ଏକଟି ନିଲେକ୍ଷର ବିଜନ
ପାଦେବ ବାଲେଶ୍ଵର ଏକଟି ନିଲେକ୍ଷର ନିୟୁକ୍ତ
ଦୋରଅଛନ୍ତି । ଏହାକର ବଦଳରେ ବାଲେ-
ଶ୍ଵରବାସିମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକ ଦେବେ ଏବଂ
ଏହେ ଶୀଘ୍ର ଏହାକୁ ବଦଳ କରିବାର କାରଣ
ହୋଇ ଯାଉ ନାହିଁ । ଅନୁମାନ ହୁଅଇ ନିର୍ମାଣ-
ସାହେବଙ୍କର ଅଧିକାର ସମସ୍ତ ନିକଟ ହୋ-
ଇବେ !

ମାଲ୍ୟବର ଲେଫ୍ଟିନାଣ୍ଟ ଗବର୍ଣ୍ଣର ସାହେବ
ବନ ୧୮୮୦ ସାଲର ଅ ୧ ଇନ ଯା ୮୮ ରୁ
ହଥାରୁ ଜମେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଦେଇଅଛନ୍ତି କ ଓଡ଼ି-
ଆଦି ଲାଗବକବାଇମାନଙ୍କର ପଥକର ଏବଂ
ପ୍ରଦେଶୀୟକରର ଲାଟବନ୍ଦୀ ଅପ୍ରେଲ ମାସ
୦୩ ୨ ରୁ ଏବଂ ଅକ୍ଟୋବର ୦୩ ୧୯ ରଖ
ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲ । ଖଜଣାର ଲାଟବନ୍ଦୀ ସକ୍ଷେପ
ସର ପ୍ରକାର ଲାଟବନ୍ଦୀର ମେନ ଥିବାରୁ ଖଜ-
ଣାକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ଘଟିଥିଲା
ଏ ନିୟମଦ୍ଵାରା ତାହା ଅନେକାଂଶରେ ନିବାରଣ
ଦେବ ।

କଟକପ୍ରଦେଶର ପୋଷ୍ଟମାଷ୍ଟର ଜେନରଲ
ଏ ମାସ ଅରମ୍ଭରେ ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲେ ।
କେଉଁଠିପୁରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ଗଜ-
କାଳମାନଙ୍କରେ ତାଙ୍କ ସାତାସ୍ତ୍ରୀକର ସୁବିଧା
ଏ ବୃତ୍ତର କରଣା ତାହାଙ୍କର ଅଗମନର ମୂଖ୍ୟ

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଥିଲା । ସେ ଏଠାରେ କି କି କନୋ-
ବସ୍ତୁ କରି ଗଲେ ତାହା ଜଣାଯାଇ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ
ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଗଜକାଳର କେତେକ ସ୍ଥଳରେ
ନୂତନ ଡାକପଥର ନାମ ଫିଟିବାର ଦେଖି ଆମ୍ଭେ
ମାନେ ଅନନିତ ହୋଇଅଛୁ । ଉତ୍ତମ ସତ୍ତକ
ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ତାଙ୍କର ବନୋବସ୍ତୁ ଗଜକାଳ-
ମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ପଥରେ ଅଧିକ
ପ୍ରୟୋଜନ ହୋଇଅଛି । ଗଜକାଳ ସୁପ୍ରଶସ୍ତ
ଏ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ମନୋଯୋଗୀ ହେଲେ
ଏ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ବସ୍ତୁର ପରିମାଗରେ ଅଗ୍ରସର
ହୋଇପାରେ ।

ବ୍ରହ୍ମପୁରର ବାର୍ତ୍ତାଲବଣ ପଦିକାରୁ ଅବଗତ
ହେଲୁ ଯେ ଏ ନଗରକବାସୀ ବାବୁ ପଦା-
ମୋଦନ ଆରମ୍ଭ୍ୟ କି ସେ କାର୍ଯ୍ୟୋପଲକ୍ଷରେ
ଦୂର ମାସରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ ଦେବ ଗଣମ କଲକୁ ଯାଇ-
ଅଛନ୍ତି । ଗତ ଜାନୁଏରୀ ମାସ ୦୩ ୧୯ ରଖରେ
ହକାଲର ସୁଲ ଗୁଡ଼ରେ ଗୋଟିଏ ବକ୍ରତା ପ୍ର-
ଦାନ କରିଥିଲେ । ଭାରତବର୍ଷର ପୁଣ ଏବଂ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥା ତାହାଙ୍କ ବୋଲିବାର ବିଷୟ
ଥିଲା । ଆମ୍ଭେମାନେ ଅନନ ସହଜ ଅବଗତ
ହେଲୁ ଯେ ପଦାବ ବାବୁଙ୍କ ନାମ ସେ ଅଧିକରେ
ବକ୍ରଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାକି ଯାଇଅଛି ସେହି ଦେଲୁ
ବକ୍ରତା ଶୁଣିବାକୁ ଅନେକ ଲୋକ ଉପସ୍ଥିତ
ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ହଥା ଶୁଣି ବଡ଼
ଅନନିତ ହେଲେ ଏବଂ ବକ୍ରାକର ବସ୍ତୁର

ପ୍ରଶଂସା କଲେ । ହକାଲରେ ଏପ୍ରକାର ସଭା
ସୁଦ୍ଧେ କେବେ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଆମ୍ଭେମାନେ
ଆଶା କରୁ ଯେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଦକ୍ଷିଣାଦ୍ରାସା-
ନେ ସମସ୍ତ ସମୟରେ ଏପ୍ରକାର ସଭା କରିବା
ଏବଂ ଲୋକଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ ହେବେ ।

ଗତ ଗରୁଡ଼ାର ଭାରତବର୍ଷର ଲୋକସଙ୍ଘା
କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହେଲ । ଏ ନଗରବାସିମାନେ
ଗୋଷ୍ଠୀ ଅନୁସାରେ ଗୁଡ଼ ୦୧ ୧୯ ୧୯ ପୁଣରୁ
ଦୋକାନ ବନ୍ଦ କରି ସେ ଯାହା ଘରେ ଘାସ-
ଜାଳ ଜାଗ୍ରତ ରହିଥିଲେ । ଗଣନା କାର୍ଯ୍ୟରେ
ନିୟୁକ୍ତଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ପୁଲିସ ଇଡ଼ା ଦ୍ଵାରା
ଆଉ କେହି ନ ଥିଲେ ଗଣନାକାରକର ଲକ୍ଷନ
ଅଲୋକରେ ଗୁରୁଦିନ ଗୋଡ଼ା ଯାଉଥିଲ ଓ
ଲୋକମାନେ ତାହାଙ୍କର ତାଙ୍କ ଓ ସମସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତର
ଉତ୍ତର ଦେବାରେ ଯଥୋଚିତ ଭୟର ହୋଇ-
ଥିଲେ । ଭାରତବର୍ଷର ଗୋଟିଏ ଅପଣା ଲୋ-
କାରେ ଏବଂ ସୁପ୍ତ ଜୀବମାନଙ୍କୁ ଶେଷ ସାହେବ
ନଗରସାକ ପରିଚ୍ଛେଦ କରିଥିଲେ । ଗଣନା
କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମରୂପେ ନିବାଦ ହୋଇଥିବାର
ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରକମାନ ଅନନସହଜ ତାହା
କରୁ ଥିବାର ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖି ଆମ୍ଭେମାନେ
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଅଛୁ କୌଣସି ବନୋବସ୍ତୁର ସୁଫଳ
ଲକ୍ଷିତ ହୋଇ ନାହିଁ ଏବଂ କୌଣସି ଦୁର୍ଘଟନା
ହୋଇ ନାହିଁ । କେବଳ ଜଣେ ବନୋବସ୍ତୁ
ଏଠା ପୁଲିସର ମୋହରର ବାବୁ ଦରପ୍ରସାଦ

ସିଂଦ ଅପଣା କାର୍ଯ୍ୟ ସାର ବସାକୁ ଅଧି କାଗଜ ଦୋରସ୍ତ କରୁଥିଲେ କି ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଅକସ୍ମତ୍ ମୂର୍ଚ୍ଛା ଗଲେ । ନିକଟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଣନା-କାରୀ ଏବଂ ଅପର ଲୋକ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ତେଜା କରାଯାଇ ସବୁ ଅଣା ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲା । ସରକାରରେ ଜଣାଗଲା ଯେ ହାତରେ କଲମ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ସଖ୍ୟା କାଗଜ ରଖି ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହେବା ସଙ୍ଗେ ଲହରଲକରୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ । ଏପରି ଅସ୍ପୃଶ୍ୟ ମୂରୁ ଅଳ୍ପ ଦେଖା ଯାଇଅଛି । ତତସ୍ତା କରବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହେଲ ନାହିଁ । ଏ ଉତ୍ସାହୀ ଜୀବନ ଉପରେ କିଏ ନିର୍ଭର କରବ ।

ବିଲକ୍ଷର ଚାରତାକ ସବାଦରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ଜେନରଲ ଗୁବର୍ଣ୍ଣ ସାହେବ କାକୁଲରେ ଅମିର ଓ ରୁଖିୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡାଙ୍କର ଯେ ସମସ୍ତ ଗୋପନୀୟ ଚିତ୍ରାବଳୀ ପାଠକଥିଲେ ସେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାଶିତ ହେଇଅଛି । ତହିଁରୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ ସନ ୧୮୭୮ ସାଲରେ ଅମିର ସେରଅଲକର ରୁଖିୟା ସଙ୍ଗରେ ଏକ ସକ୍ଷମତା ହୋ-ଥିଲା ଏବଂ ସମସ୍ତ ବିଦେଶୀୟ ଅନୁମତୀ ବରୁକରେ ଅମିରଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବା କାରଣ ରୁଖିୟା ଅସାଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ସନ ୧୮୭୮ ସାଲର ଅକ୍ଟୋବର ମାସର ପତ୍ରରେ ରୁଖିୟାର ଜେନରଲ ଅମିରଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲେ କି ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ଇଂରାଜୀକ ସହଜ ସକ୍ଷ କର ଗୋପନରେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଆଧ୍ୟେଜନ କରୁ-ଥିବ । ସନ ୧୮୭୮ ସାଲର ନବମ୍ବର ମାସର ଏକ ପତ୍ରରେ ଅମିର ରୁଖିୟାକୁ ୩୨୦୦୦ ସେନା ନିମିତ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ରୁଖିୟା ଉକ୍ତ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାକୁ ଅଙ୍ଗୀକାର କରିଥିଲେ କେବଳ ଜେନରଲ ସାହେବ ଲେଖି ପଠାଇଥିଲେ ତେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଶୀଘ୍ର ହେଉ ସୈନ୍ୟ ପଠାଇପାରିଲେ ନାହିଁ । ଅତୀତ କେ-ତେକ ଚିତ୍ରରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଇଂରାଜ ଗବର୍ଣ୍ଣ-ମେଣ୍ଡାକ ବରୁକରେ ଉତ୍କଳବର୍ଣ୍ଣୀୟ ମୁସଲମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ରୋହ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉତ୍ତେଜିତ କରିବା ରୁଖି-ୟାର ଅଭିପ୍ସକ ଥିଲା । ଏପ୍ରକାର ଚିତ୍ରାବଳୀମାନ ପ୍ରକାଶିତ ହେବାକୁ ଇଂରାଜମାନେ କି ପାର୍ଲି-ମେଣ୍ଟ ସଭା ଏବଂ କି ଅନ୍ୟତ୍ରରେ ଉକ୍ତ ଉତ୍ତେଜକ ଧାରଣ କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ରୁଖିୟା ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଗୁଣ ଜାତ ହୋଇଅଛି । ବାସ୍ତବରେ ଅମିରଙ୍କ ସହଜ ରୁଖିୟାର ପତ୍ରପତ୍ର ଥିବାର ଏତେବେ-ଳେ ନିଶ୍ଚୟ ଜଣାଗଲା କିନ୍ତୁ ରୁଖିୟା ଅମିରଙ୍କୁ

ଅସାଧ୍ୟତା ଦେବା ପୁଲେ ଦୁଃଖ ସମୟରେ ତାହାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାଦ୍ୱାରା ସେହି ନୀତି ଦେଖାଇ ଅଛନ୍ତି ତହିଁରେ ଯେ ରୂମଗ୍ରନ୍ଥରେ ରୁଖିୟା ପ୍ରତି କାହାର ବିଶ୍ୱାସ ହେବ ଏହା କଦାଚ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ରୁଖିୟାର ଏପ୍ରକାର ବ୍ୟବହାର ହେଉ ଅମିର ସେରଅଲି ତାହାଙ୍କ ସକ୍ଷମରେ ଧରଣା ପତ୍ର ପ୍ରାଣ ହୁଇଲେ ।

✓ ନାଟକାଭି-ୟ ।

ଏ ନଗରରେ ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା ଉପଲକ୍ଷରେ କାହିଁକାବେଶ୍ୟ ନାଟକର ଅଭିନୟ ହୋଇଥି-ବାର ଉତ୍ତୁକ୍ତ ଅନୁମୋଦନେ ଗତ ସପ୍ତାହରେ ପାଠକଗଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଅଛି । ସରସ୍ୱତୀଦେବୀ ଦୁଇବର୍ଷ ନାଟକ ଭିତ୍ତରେ ଦେଖିବାରୁ ତହିଁରେ ତାଙ୍କର ବିଶେଷ ଶ୍ରଦ୍ଧା ହୋଇଥିବାର କୋଥ ହୁଏ । ଏବର୍ଷ ଏକଥର ଅଭିନୟରେ ତାଙ୍କର ଚୁପ୍ଟି ହେଲ ନାହିଁ ଓ ଆହୁର ଦେଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ବଳିଲା ପୁରୁଷ । ସେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଗତ ମନୋଭାବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷାକର ରହିଲେ । ସେଦିନ ଗୃହରେ ପଦ୍ମାବତୀ ନାଟକର ଅଭିନୟ ହୋଇ-ଥିଲା । ଏ ନାଟକର କଥା ଅନେକ ପାଠକ ଜାଣୁ ନ ଥିବେ ଏହେତୁ ପ୍ରଥମେ ତାହାର ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନିମ୍ନେ ଲେଖୁଅଛି ଯଥା:— ଦେବେ ବିଦ୍ୟାଗିଣୀ ଦେବ ଉପକଳରେ ଶତୀ, ରାଜ, ଓ ମୁରୁଜା ଏ ତିନୋଟି ଦେବ-କନ୍ୟା ଉପବିଷ୍ଣୁ ହୋଇ କୁତୁହଳେ କଥୋପ-କଥନ ହେଉଥିଲେ ଏମନ୍ତ ସମୟରେ ନାରଦ ସେଠାରେ ପ୍ରବେଶ ଦେଲେ ଏହା ଦେଖି ତାଙ୍କର ଦେହ ସହଜ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ଲଗାଇବା କଳ୍ପନାରେ ସେ କହିଲେ ଆମ୍ଭେ ଯେ ଏ କଳକପଦୁଃ ଅର୍ଥାଥହିଁ ଚୁମ୍ବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେ ପରମପୁଣ୍ୟ ଥିବ ସେ ଏ ପଦୁଃ ଜେବ ଅଧ୍ୟ କେହି ନେଲେ ଅଭିଶାପରେ ପଡ଼ବ । ନାରଦ ଏହା କହି ଓ ପଦୁଃ ସେଠାରେ ରଖି ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ ଓ ତାହା ନେବା ପାଇଁ ସେ ଦେବକନ୍ୟାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ବିବାଦ ବସମାଦ ଲାଗିଲା । ସ୍ତ୍ରୀ ଲଜନୀଳ ସେ ବନକୁ ଗୁଣ୍ଡପୂର୍ତ୍ତ ଯାଇ-ଥିଲେ, ଦେବବାଣୀ ଅନୁସାରେ ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ମୀମାଂସାକର୍ତ୍ତା ସ୍ୱରୂପ ମନୋନୀତ କରି କହିଲେ ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେ ପରମପୁଣ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଏ ପଦୁଃ ପ୍ରଦାନ କରି । ସ୍ତ୍ରୀ ରାଜକୁ ପଦୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାରୁ ଶତୀ ଓ ମୁରୁଜା

କୋପ କର ଓ ତାଙ୍କୁ ଧମକାଇ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ । ରାଜ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କଠାରେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଯଦ୍ଧ କରିବାରୁ ସ୍ତ୍ରୀ ପରମପୁଣ୍ୟ ପଦ୍ମାବତୀ କନ୍ୟାଙ୍କର ପାଣି ପ୍ରଦାନ କଲେ ଓ ଦୁହିତର ଉକ୍ତ ପ୍ରଣୟ ହେଲା । ଶତୀ ଓ ମୁରୁଜା ଦାହ ସାଧ୍ୟବୀର ଏ ଦୁହିତର ବିଚ୍ଛେଦ ବାସନା କଲେ ଓ ଏଥିରେ କଳଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଲେପ-ଲେ । କଳ ଅନେକ କଳ କୌଶଳ ପଦ୍ମ-ପଦ୍ମାବତୀଙ୍କ ଦୂରଣ କରି ନେଇ ମହର୍ଷି ଅଙ୍ଗି-ରାଜ ଅଗ୍ରମରେ ରଖିଲେ । ଅଳ୍ପ ପ୍ରଣୟ ପୁଲେ ବିଚ୍ଛେଦ ହେଲେ ଯେପରି ମନୋବେଦନା ଓ ଯତ୍ନଶା ହୁଏ ଏହା ସହଜରେ ଅନୁମାନ ହୋଇ ପାରେ । ସ୍ତ୍ରୀ ବିଚ୍ଛେଦ ଯତ୍ନଶା ବିଚ୍ଛେଦନା ହୋଇବାରୁ ଶତୀ ଲଭାବିକର କୋପ ଶାନ୍ତ ହେଲା ତହିଁ ସେମାନେ ଓ ମହର୍ଷି ଅଙ୍ଗିର ଏକ-ତ୍ରୁତ ହୋଇ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଦ୍ମାବତୀ ପୁର୍ବଦିନ କଲେ ।

ନାଟକର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଲେଖିମ୍ବ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଭିନୟର ସମାଲୋଚନା କରୁଅଛି । ଯେହି କୃତବ୍ୟ ସ୍ୱକବଦ୍ଧ ସମାଲୋଚକ ଲଭ୍ୟବ ନାଟକର ଅଭିନୟ କରୁଥିଲେ ସେହି-ମାନେ ଏ ନାଟକର ଅଭିନେତା ଅଟନ୍ତି ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱକ ଅଭିନୟ ଯେପରି ସନ୍ତୋଷ-ଜନକ ହୋଇଥିଲା ଏଥର ସେପରି ହୋଇ ନାହିଁ । ଏ ନାଟକରେ ନେପଥ୍ୟର ଗୀତ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ ଥିଲା ମାତ୍ର ଗାନ ହଲ ହୋଇ ନ ଥିଲା ଏଥିରୁ ବୋଧହୁଏ ଯେ ଅଭିନେତାବର୍ଗ ଏଥର 'ସୁକ' ପରି ପରିଶ୍ରମ କରି ନାହାନ୍ତି । ତଥାଚ ଅଭିନୟଟି ବଡ଼ ମନ ହୋଇ ନ ଥିବ ଅଭିନୟକାରକ ମଧ୍ୟରେ ବିଦୁଃକ, ହସ୍ତୀ, ଓ ରାଜ ନିପୁଣତା ଦେଖାଇ ଥିଲେ ଓ ସେମା-ନଙ୍କର ଅଭିନୟ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଓ ଅଳ୍ପ ପ୍ରୀତିକର ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଧାନ ଦୋଷ ଏହି ଯେ ଅନେକ ଅଭିନୟକାରୀ ଗୀତ ସ୍ୱରରେ କଥୋପକଥନ କରିବାରୁ ଦର୍ଶକମାନେ ତାହା ଶୁଣି ନ ପାରନ୍ତେ । ପଦ୍ମାବତୀ ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ନାୟିକା, ସେ ସେଦିନ ଲଭ୍ୟବ ବର୍ଣ୍ଣା ଉତ୍ତମ-ରୂପେ କରୁଥିଲେବେଁ ଏପରି ଅସଂସ୍ତ ଓ ଗୀତ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ ଯେ ତାଙ୍କର କଥା ସେହି ଶୁଣିଥିବେ । ଅଭିନୟକାରମାନେ ଉକ୍ତ ସ୍ୱରରେ କହିବାର ଅନ୍ୟାସ କରୁଥିଲେ ଏ ଦୋଷ ଲାଗିତ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ସାହାବେଦି ଅଭିନୟରୁ ତାହା ଅପନ୍ତୋଷଜନକ ହୋଇଯାଇ ନ ଯାରେ ବାରଣ

ଶିକ୍ଷାପୁସ୍ତକ ଦର୍ଶକମଣ୍ଡଳୀରେ ଅଭିନୟ ଶେଷ
 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଉଚ୍ଚତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା
 ଓ ମଧ୍ୟେ ଅନୁନୟନ ଶୁଣାଯାଉଥିଲା । ଅଭିନେ-
 ତାଦର୍ଶ ବହୁ ବ୍ୟୟରେ ପଲଟନର ସମୂହ ବାଦ୍ୟ
 ଅଗାଧଥିଲେ ଓ ତାହା ବଡ଼ ଜମକ ହୋ-
 ଇଥିଲା । କନ୍ଧ୍ୟଗିରିପଦାଳି ମଧ୍ୟ ଜର୍ମାନୀ ହୋଇ
 ଥିଲା ଅଭିନୟ ଶେଷରେ ପଲଟନର ବାଦ୍ୟକର
 ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଗାନ କଲେ ଓ ଗୋଟିଏ ଫିର-
 ଙ୍କୀ ପିଲାର ଗାନ ଓ ଅଙ୍ଗୁଳି ବଜ୍ର ପ୍ରାଦିକର
 ହୋଇଥିଲା ତତ୍ତ୍ୱରେ ଗୋଟିଏ ବକ୍ତୃତା ହୋଇ
 ସବୁ ରଙ୍ଗ ହେଲା ।

ଶ୍ରୀବାଦୀ ଦ୍ୱାରାକାମାଅ ଅନୁର୍ଯ୍ୟ ବକ୍ତୃତା
 କରୁଥିଲେ ଯେ କଲର ନାଟୋକ୍ତି ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଦେ-
 ଶାଇ କହିଲେ ଯେ ଏକସପ୍ତାହ ପୂର୍ବେ ମଧ୍ୟ
 ଭଲ ଓଡ଼ିଆ ଓ ବଙ୍ଗଳା ନାଟକ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନକାରକ
 ମଧ୍ୟରେ ବହୁତକ ଜମାଦିବାର ଚେଷ୍ଟା କର-
 ଥିଲେ । ଉତ୍ତରବିଭାଗ ତାହା ମେଣ୍ଟି ଗଲା ।
 ନାଟକଭିନ୍ନଭିନ୍ନରେ ଯେ ଶିକ୍ଷକ ଆମୋଦ
 ପ୍ରମୋଦ ତାହା ନୁହେଁ ତହିଁରେ ନାଟଶିଳ୍ପୀ ଏବଂ
 ରୁଚି ଓ ଦେଖିବ ଉନ୍ନତ ହୁଅଇ । ଏପରି
 କାର୍ଯ୍ୟରେ ସକଳ ଯୁବକବୃନ୍ଦେ ଏକମେଳ
 ହୋଇ ଉତ୍ସାହ ଓ ଯତ୍ନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକ
 ଦର୍ଶକମାନେ ଅଭିନୟର ଦୋଷଭାଗ ପରିଭାଗ
 ଓ ଶୁଣାହାର ସୁଧା ମଧୁର ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ
 କର ଯେପରି ନାଟଶାଳାଟି ଭରପ୍ରାୟୀ ହୁଏ
 ତହିଁ ପକ୍ଷରେ ଅର୍ଥ ସହାୟ ଓ ଯତ୍ନ କରିବର
 ଉଚିତ । ବକ୍ତୃତାଟି ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥିଲା ଓ
 ଆମ୍ଭମାନେ ବକ୍ତୃତା ସହିତ ଐକ୍ୟ ହୋଇ
 ସବୁସାଧାରଣଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛୁ ଯେ
 ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପର ଏପକ୍ଷରେ କୁଣ୍ଠିତ
 ନ ହୋଇ ମୁକ୍ତ ହସ୍ତରେ ସହମ୍ୟ ପ୍ରଦାନ
 କରନ୍ତୁ । ଅଭିନୟ କାରିମାନେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ
 ଓ ଦର୍ଶକଙ୍କ ସମାଲୋଚନାରେ ଉନ୍ନୋତ୍ସାହ ଓ
 ବିରଳ ନ ହୋଇ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ସୁଧାର
 ଉତ୍ସାହୀତକୁ ଉତ୍ତମ ଅଭିନୟ ଦେଖାଇବାର
 ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ । ଓଡ଼ିଆ ଓ ବଙ୍ଗଳା ଅଭିନୟ-
 କାରିମାନେ ଏକମନ ହୋଇ ନାଟଶାଳାକୁ
 ଭରପ୍ରାୟୀ କରନ୍ତୁ ଓ ଦର୍ଶକରେ ଅଭି
 ଅଭିନୟରେ କ୍ଳାନ୍ତ ନ ହୋଇ ସମସ୍ତ ସମୟରେ
 ଅଭିନୟ ଦେଖାଉନ୍ତୁ ତାହା ହେଲେ ଦୋଷସବୁ
 କ୍ରମେ ସୁଧୁରଣ ଓ କଳ୍ପଦାନେ ସେମାନେ
 ଉତ୍ତମ ଅଭିନୟକାରୀ ହୋଇ ଉଠିବେ ।
 ବକ୍ତୃତା ଅଭିନୟକାରିମାନେ ଏଠା ଅଭିନୟର

ଆବକର୍ତ୍ତା ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗେ ଆମ୍ଭମାନେ
 ଏ ନଗରରେ କେତେକ ଥର ଅଭିନୟ
 ଦେଖିଲୁ ଏ ହେଉଁ ଆମ୍ଭମାନେ ଏକାନ୍ତ
 ମନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛୁ
 ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଶ୍ରୀ ବାବୁ ଜଗତ୍‌ବନ୍ଧୁ ଦୋଷକର
 ବିଶେଷ ଯତ୍ନ ଓ ପରଶ୍ରମ ଦେଖାଯାଏ ତାଙ୍କ
 ଆମ୍ଭମାନେ ବିଶେଷରୂପେ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉ-
 ଅଛୁ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ବଡ଼ ଲକ୍ଷା ଯେ ଅନୁ-
 ବିଳମ୍ବେ ଆଉଥରେ ଅଭିନୟ ଦେଖି ।

**ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ଯାଜପୁରସ୍ତ୍ର ସବାଦଦାତା ଲେଖି-
 ଅଛନ୍ତି ଯଥା:-**

ଉପରମସ ତା ୧୧ ରାଜ୍ୟରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ କଲେକଟର
 ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ପଣି ସାହେବ ଓ ପୁରୁଷ ଚକ୍ରିବୃତ୍ତ ସୁପରିଶେଷେଷ
 ଓ ଚକ୍ରିବୃତ୍ତ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଓ ଯୋଦ୍ୟାତ୍ରା କେନରଲ
 ସାହେବ ମହୋଦୟମାନେ ଏ ମୁକାମରେ ବଦଳମାନ ହୋଇ
 ତା ୧୧ ରାଜ୍ୟରେ ଶ୍ରୀପୁତ୍ର କଲେକଟର ସାହେବ ମହୋଦୟ
 ଏଠା ସବୁକ୍ଷେତ୍ର ଓ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତିସ ଉତ୍ତମ କଲେ
 ବାକ ସମସ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱମା ଉତ୍ତମ କର ଏମାତ୍ର ତା ୧୮ ରାଜ୍ୟରେ
 ଏ ମୁକାମରୁ ପ୍ରଦାନମାନ କରବାର ତାରିଖ ଶର୍ଣ୍ଣସ ବର-
 ଅଛନ୍ତି ଓ ଚକ୍ରିବୃତ୍ତ ସୁପରିଶେଷେଷ ସାହେବ ମହୋଦୟ
 ଯାଜପୁର କ୍ଷେତ୍ରର ଇଞ୍ଜିନିୟର କର ଏ ସ୍ଥାନରୁ ପ୍ରଦାନ-
 ମାନ କରଅଛନ୍ତି ଓ ଯୋଦ୍ୟାତ୍ରା କେନରଲ ମହୋଦୟ
 ମଧ୍ୟ ଏଠା ଯେଉଁ ଅତିସ ଉତ୍ତମ କର କରବାର ମୁକାମରୁ
 ପ୍ରଦାନମାନ କରଅଛନ୍ତି । ଉପ-ଶିକ୍ଷକାଦିପଦରେ ଶ୍ରୀ ତର-
 ଥୁଳ ସହଦେବମହୋଦୟ ପ୍ରଭୃତ ଜମିଦାର ଓ ଭଦ୍ର ଦେବ-
 ମାନେ ସାହେବ ମହୋଦୟମାନଙ୍କୁ ବାରଠିକାତ ସା ପେଶ-
 ନକା ସବାଦ ଅନୁକ୍ରମ କର କେଉଁଥିଲେ ଓ ସୁଧାହାର ଉତ୍ତମ
 ରୂପେ ସୁସଜ୍ଜିତ ହୋଇଥିବା ସାହେବ ମହୋଦୟମାନେ ଉତ୍ତ
 ସ୍ଥାନରେ ପଦୁଷ୍ଟା ସମସ୍ତେ ମାନସହୃଦ କମ୍ ଫର ଦେବ
 ସାହେବ ମହୋଦୟମାନେ ପ୍ରଦାନମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଅଦ୍ୟତ୍ନ
 ସମ୍ପନ୍ନ ହେଲେ ଓ ମଜଲସରେ ପ୍ରାୟ ହୁଏଦିଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ବସି ନୁହେଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଲେ ଯେ ପାଠକାଦିଆ ହୁଏତାଦିକ
 ମଧ୍ୟ ଏକଗୋଟି ଦର୍ଶିବିଦିକର ବକ୍ତୃତା ଦେଖି
 ବଶେଷ ମୋହୁତ ହୋଇଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ତ ବାରଠିକାଦ
 କାଦ ଦେଖିବାକୁ ବହୁ ବ୍ୟୟକ ଯାଣି ପ୍ରତ୍ୟକ ମତସରରୁ
 ଅସୁଅଛନ୍ତି ଏଠା ଗୁଜପାକର ଏକପ୍ରକାର ଉତ୍ତମ ଲର
 ହେଉଅଛୁ । କଳଦେଶୀୟ ନୃତ୍ୟକାରଙ୍କୁ ଅଗାଧକା ସବାଦ
 ଉଦ୍ୟମକାରମାନେ ଦେଖା କରୁଅଛନ୍ତି । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ସରସ୍ୱତୀ
 ଓ ତାଙ୍କ ପାଦପଦ ସର୍ଗୀକ ସହୁତ ଏକ ମେଡ଼ ଓ ସାଧୁକ୍ର
 ଅନ୍ୟଗଣୀ ସହୁତ ଏକ ମେଡ଼ ଓ ସମ ଲକ୍ଷ୍ମଣସୀତା ଓ ଭରଥ
 ଶତ୍ରୁଠ ଓ ତୁଳସୀକ ଓ ଜୟେକ ପ୍ରଭୃତ ଏକମେଡ଼ ଓ ବାଜେ
 ପ୍ରଭମା ଅର୍ଥାତ୍ ବେଶ୍ୟା ଓ ବାହୁ ଓ ସାହେବ ଓ ଦକା ଓ
 ଦରଠିକା ପ୍ରଭୃତ ପ୍ରଦାନମାନ ଅଦେକ ମଜଲସରୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ହୋଇଥିବାରୁ ଦର୍ଶକମାନେ ମୋହୁତ ଓ ଅନୁର୍ଯ୍ୟ ହେଉ-
 ଅଛନ୍ତି ଏକ ପ୍ରକାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ହେଉଣି ମାତ୍ର ଉପ-
 ସ୍ତୁତ ନୁହେଁ ଅଦର କଦୋଦିପ୍ର ଅର୍ଥାତ୍‌କରୁ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇ ନ
 ସକାର ଉତ୍ତ ଲେକଟର ରୁତ ହେଉ ନାହିଁ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରର ଗୋଲାଘାଟୀ ଏହି ବର୍ଷରେ
 ଅଭିନୟ ହେବ । ଏଥର ବିଭାଗସ୍ତ୍ର କରବାର ଜମକେ ଉତ୍ତମ
 ପଞ୍ଜିନ ବଦଳର ସୁପରିଶେଷେଷ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ପଣିକର
 ସାହେବ ଏଠାରେ ପଦୁଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି । ଏକଲକ୍ଷ ସାହେବ
 ଏକଲକ୍ଷର ଇଞ୍ଜିନିୟର ଓ ହେକ୍ଟର ହେକ୍ଟର ସମିକ୍ଷେଷ
 ଇଞ୍ଜିନିୟର ହୋଇ ଅସୁଅଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ମଗମାନେ
 ଅଠ ପରଦର ମଧ୍ୟରେ ପଦୁଷ୍ଟକେ । ବହୁକା

ଶ୍ରୀପୁତ୍ର ବାବା ଶ୍ରୀମାନଙ୍କଦେ ଅପଣା ଜମିଦାରୀର ସେହି
 ଅଂଶରେ କୋକ୍ଷକେନାଲ ପଦର ସେଥିର ଉତ୍ତମମିର ଶେ-
 ଧାରତ କେବେ ନାହିଁ । ବଡ଼ ସୁତର କଥା । ହୁଅଇ କଥା
 ଏତକ ଯେ, ଦକା ମହାଶୟକର ସମସ୍ତ ଉପକୃତରେ ଜମିଦାର
 ଅଳ୍ପ ଅଧିକ ଥିଲେ ମଜୁରୀ ଟଙ୍କାର ବଡ଼ ଉପକାର ହୁଅନ୍ତା ।
 ଶୁଣିଲୁ, ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ କଲେକଟର ସାହେବ ସମସ୍ତ ଉପକୃତର
 ଉତ୍ତମମି ଜମିଦାରମାନଙ୍କୁ ଜମିର ଶେଷାଠି ଉତ୍ତଦେବା
 ନମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କରଅଛନ୍ତି । ଉତ୍ତମ ବହୁ, ଉପକୃତର
 ଜମିଦାର ମହାଶୟମାନେ ଦକା ମହାଶୟକର ଅନୁକ୍ରମ
 କରବେ । ବାହୁକା

ମାତ୍ରାକମେଲରୁ ଜଗାମଦ ଯେ ସେଠାର ଜଣେ ଧନ-
 ବନ୍ତ ଭୃମସଂସରେ ଏକ ଦବାହୁ ଅପା । ଶୁଭକର୍ମ ଶେଷ ହେଉ-
 ରାଗୁ ବର ଦେବମାନେ ସମସ୍ତେ ଶୟର କଲେ ଏପକ୍ଷରେ
 ଦେଇଁ ସଦେ ବର କରଣା ଶୋଇଥିଲେ ସେହି ପରରୁ କାନ
 ବୋବାଲ ଶୁଣି ଦେବେ ହୋଇଥାଇ ଦେଖିଲେ ସେ ବର
 ରୁଗାରେ ଚପର ଅର୍ଥୁ ଯି କୁହୁଅଛୁ । ଦେବମାନେ କୌଣସି-
 ରୂପେ ଅର୍ଥୁ ଲଭଇ ଦେଲେ ମାତ୍ର ହୁତଗଣା ବରର ଅଙ୍ଗ
 ଏପରି ଯୋଗ ସାଧିଥିବ ଯେ ତହିଁ ଅରଦର ତାହାକର
 ପ୍ରାଣ ଘଟ । ବ୍ୟସ୍ତ୍ୟ ସେ ହାବକ ସଂଶା ।

ମହାଦକା ହେଉଅଛି ମୋହୁତ ଠାକୁର ହୁଅଇ ବର୍ଣ୍ଣାୟ
 ବ୍ୟବସାୟକ ସହର ଜଣେ ମେଷର ସହୁତ ନିୟନ୍ତ୍ର
 ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ସବାଦ ପଦୁରୁ ଜଗାପାଏ ଯେ ମହାମାନ୍ୟ ଦକର୍ଣ୍ଣର
 କେନରଲ ଆଦାମୀ ମାର୍ତ ମାତ୍ର ତା ୧୧ ରାଜ୍ୟରେ ଉର୍ଦ୍ଧାପ
 କଳେଟ ହେବାକ ବାହାରିବାର ଅନୁକ୍ରମ ପରେ ସିମଲରୁ
 ଯାଣା କରବେ । ଲେକଟର ତହିଁ ଚକ୍ରରୁ ସେଠାକୁ
 ଯିବେ । ସିମଲରୁ ପୁତ୍ର କୌଣସି ସକର୍ଣ୍ଣର କେନରଲ ଦ୍ୟାଦ
 କର ପାଦବେ ନାହିଁ ।

ସାତ୍ରାଳ ସ୍ଥାନରେ ଲେକଟରଙ୍କ ପ୍ରାଥମିକ ବର୍ମମାନ
 ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବାର ସବାଦ ଅସି ଅଛୁ । ସମ୍ମାନ-
 ମାନେ ଏକପ୍ରକାର ହ ଦେହୁକାର ଲେଖାଏ ଉପକର
 ହୋଇ ଏଠାରେ ସେଠାରେ ଦେଖାଯାଉଥିଲେ ଏକ ଠାକ-
 ଠାରେ ବାଡ଼ ଗୁଡା ଅନ୍ୟ ବହୁ ଅଧ ନ ଅଧ ବହୁ ସିପାହ-
 ମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ସେମାନେ ଲୁଚ ରହିଲେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣର ସାଦକ ନବାବଙ୍କ ପୁନମାନଙ୍କୁ ବଦଳା ସିଣା
 ଦେବା ନିମିତ୍ତ କଲକତା ନିକଟ ମହତ୍ତ୍ୱ ବୁଦିରେ ଗୋଟିଏ
 ନୂତନ ବଦଳାସ୍ତ୍ର ସାପକ କରବାକୁ ବଦଳା ସକର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
 ସିର ବର ରହିଣ୍ଡ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ତ ମୁଖଲମାନଙ୍କର
 ପିତମାନେ ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ ଲହୁ ପଣି ପାଦବେ ଏକ ବସା
 ଶର୍ତ୍ତ ସହୁତ ପଣିକାର ବେତନ ପ୍ରଦେବକ ବି । ନିମିତ୍ତ
 ମାସକୁ ୫୦୦୦ ଟା ଲେଖାଏ ପଦକ । ନବାବ ଏ ବଦଳା-
 ଲୟ ପ୍ରତ ଅନୁକ୍ରମ ମତ ପ୍ରକାର ବର ସାପାସା ଦେବାକୁ
 ପ୍ରତ୍ୟୁତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

କଥାକୁ ଶୁଣି ସେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କର ସକଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟେ
ଅନୁ ପ୍ରବନ୍ଧର ଶୁଭରେ ପରମେ କରାବାରୁ ଯେ
କଥାକୁ ଶୁଣି । ଯଦି ନିମ୍ନରେ କରମାନ ନିତ୍ୟ ଉପକା-
ରଣରେ ଶକ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମନୁଷ୍ୟ କରାବାରୁ ଶୁଭର ବଳକୁ
ଅଧିକ ବଳ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଯତ୍ନ କରିବେ ।

ମାତ୍ରାକରେ ପରକାର ଅର୍ଥ ଶେଷ ରହି । ଯଦି
ପ୍ରକୃଷ୍ଟର ପ୍ରକୃଷ୍ଟରେ ଶକ୍ତିମୟ - ଦେବର ଶକ୍ତିର
କୃଷିକାରମାନଙ୍କ ଶୁଭର ମୁଖରେ ଯେତେବେଳା ସକାଶେ
କେତେ ଶୁଭର ଯତ୍ନ ପ୍ରଦାନ ରହିଲେ ଏବଂ ଯଦି
କୃଷକ ଏକ ଭଲର ପ୍ରକାରର ଲାଭ ମଧ୍ୟ ଯେତେବେଳା
କରାବାରୁ ହେବ । ଏ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ମଧ୍ୟ ଶୁଭର ସହରେ
କୃଷିକ ଯେତେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଦେବୀର ସମାବେଶ ।

ମହାପୁରୁଷ ମହାପୁରୁଷ ବ୍ୟାପାର ପୋଇଁ ଶୁଭ । ଅପାମୀ
ମାସ ତା ୧୨ ଉତ୍କଳେ ସେ କଥା ପୂର୍ବକ ସିଂହାସନାରୁ
ହେବେ ଏବଂ ଯଦି ଶୁଭର ଶକ୍ତି ସମାବେଶ ହେବ ।
ମାତ୍ରାକର କରମାନ କେତେକ ସେତେକ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା
କାରଣ କରକରଣୀୟ କରମାନଙ୍କରୁ ଅନେକ ପରିଶ୍ରମ
ସମ୍ପର୍କପୂର୍ବକ କେତେକ କରମାନଙ୍କୁ ସୁଖ ସାହେବ ଅନୁମତି
ମାନ ମଧ୍ୟ ତା ୧ ଉତ୍କଳରୁ ତଳ ମାସର କୁଣ୍ଡି ନେଇ ଅନୁମତି
ଏବଂ ଅନୁମତି କରମାନଙ୍କୁ ତାମ ସାହେବ ଏକତ୍ର କେତେକ
କରମାନଙ୍କୁ ସୁଭ ପ୍ରଦାନ ପୋଇଁ ଅନୁମତି ।

ସମସ୍ତ ଏକ ତନାକୁ ସମ୍ପର୍କପୂର୍ବକରେ ସେ ୧୨ ର କରାସ
ପୂର୍ବକରେ ସେ ୧୦ ର କରମାନଙ୍କରେ ସେ ୧୫ ର ଏକ
ରକରେ ସେ ୧୨ ର କରମାନଙ୍କରୁ ଦେଖାଅଛି । କାରଣ
ଦୁଇ-କରାସ୍ତରର ସୁଖୀ ବାଟ ନ ଥିବାରୁ ଦରର ଏପ୍ରକାର
ସୁପ୍ରକାଶ ଦେଖା ଯାଏ । ସମସ୍ତର ଭେଦ କରକରମକୁ
ପିତ୍ତରେ ଅନୁ ଏକର ଉପକାର ।

ପ୍ରେମାକରଣ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ
ସମାପେଷୁ

ଶ୍ରୀ ବାବୁ-ପଦ୍ମପତି ଦୋଷ ବ୍ରାହ୍ମଧର୍ମ ପ୍ରଶ-
ରକ ଏଠାରେ ନିକଟରେ ଧର୍ମ ସଜାନ୍ତ ଗୋଷ୍ଠିଏ
କଳ୍ପନା ରୁଚେଗାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଥିଲେ ।
ବକ୍ତୃତା ଉତ୍କଳ ଦୋଳ ନ ଥିଲେହେଁ ମନ
ଦୋଳ ନ ଥିଲେ ମାତ୍ର ଉତ୍କଳରେ ଗୋଷ୍ଠିଏ ବକ୍ତୃ
ଦୋଷ ଦେଖାଗଲା ତାହା କଳ୍ପାକୁ କୁଣ୍ଡଳ
ଦେବୀର ଅବଶ୍ୟକ । ସେ ଦୋଷଟି ଅଧିପ୍ରଶ-
ସା ଥିବେ । ବକ୍ତୃ ବକ୍ତୃତାରେ ପ୍ରକାରକୁରେ
ଅପଣାର ମନେକ ପ୍ରଶଂସା କରାଥିଲେ । ତାଙ୍କର
ପୂର୍ବ ବକ୍ତୃତାମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦୋଷ
ଲକ୍ଷିତ ଦୋଳଥିଲା କେବେ କଣ ସେ ଅପ-
ଣାର ପ୍ରଶଂସା ପ୍ରଶ୍ନର କରବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
କଳ୍ପନା କରନ୍ତି କି ? ଏ ପ୍ରଶ୍ନକ୍ରମ ବ୍ରାହ୍ମଧର୍ମର
ଉତ୍କଳ ଅଧିକ ଓ ତାହା ତାମ କରବାକୁ ଉଚିତ ।
ଯଦି ଦୁଷ୍ଟାନ୍ତି ଅବଶ୍ୟକ ହୁଏ ତେବେ କଣ
କରବାକର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ କେହି ବ୍ରାହ୍ମି ଦୁଷ୍ଟା-
ନ୍ତିର ଉପସ୍ଥଳ କୁହନ୍ତି ? ବକ୍ତୃ ନିଅନ୍ତା
ବ୍ରାହ୍ମି ସ୍ୱାଭାବୁ ସେ କଣ ବାବାଜିମାନଙ୍କପରି

ଅପଣାକୁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ମନେ କରନ୍ତି ? ବାବାଜି-
ମାନେ ଯେପରି ଅପଣାକୁ ଅପେକ୍ଷା ସାଧୁ
ବୋଲି କହନ୍ତି ବକ୍ତୃ କଣ ତାହାର ଅନୁସରଣ
ଅଛନ୍ତି କି ? କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ବିବେଚନାରେ ଓ ମଧ୍ୟ
ଶାସ୍ତ୍ରାନୁସାରେ ଗୁରୁପ୍ରାଧର୍ମ ନିଅନ୍ତାଧର୍ମ ଅପେକ୍ଷା
ଉଚ୍ଚିଷ୍ଠ । ସମ୍ଭାର ଭଣା ସମ୍ଭାରର ପ୍ରଧାନ ଧର୍ମ
ଓ ମଧ୍ୟ ଉତ୍କଳର ଅଧିପ୍ରାପ୍ତ ଓ ଅଦେଶ-
ନିଅନ୍ତା ଧର୍ମରେ ଏପରି ସାର ଅଦେଶର ଉତ୍କ-
ଳର ପୁରୁଷ ତାହା ଦୋଷସ୍ଥଳ ଓ ପାପସ୍ଥଳ ।
ଅଥବା ବକ୍ତୃ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବ୍ରାହ୍ମି ଦୋଳ ନ
ପାରନ୍ତି । ଯଦି ଦେଉ ତାଙ୍କଠାରୁ ଧର୍ମସଜାନ୍ତ
କଳ୍ପନା ଆନୁମାନେ ସମସ୍ତ ସମସ୍ତରେ ଶୁଣୁଥି-
ବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛୁ ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା
କରୁଅଛୁ ସେ ଆମ ପ୍ରତି କରନ୍ତି ନ ଦୋଳ
ଅପଣାର ଦୋଷ ମାର୍ଜନା କରି ନେଉନ୍ତୁ । ଇତି ।
ତା ୧୨ ଉତ୍କଳ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ } କେହି ଶ୍ରେଣୀ ।
ସନ ୧୮୮୯ ସାଲ }

ଶ୍ରୀମଦୁତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟେଷୁ
ମହାଶୟ ।

ପାଠକମାନଙ୍କ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରବଣ କରାବାପର୍ଥେ
ଅନୁନବ ଶିଖଣ୍ଡିର ଜନ୍ମ ପ୍ରାଦୁର୍ଭବ ଲେଖୁଅଛି
ଦୟାକର ସମ୍ପର୍କିକାରେ ମୁଦ୍ରିତ କରାଯିବା
ଦେବେ ଏପ୍ରସଙ୍ଗଟି କେତେକ ସତ୍ୟ କି ନା
ଆମେ ନ ଜାଣୁ ପୁରୁଷାର୍ଥପ୍ରଦାୟିନୀ ସମିକାଧ-
ପତି ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କିକାରେ ପ୍ରକଟନ କରି ଅଛନ୍ତି
ଉଦ୍ଧୃତା;—

ମୈତ୍ରୀର ଦେଶାନ୍ତରୀଣୀ ଚିନ୍ତାଗାଠୁ ଶ୍ରୀମଦେ
ମୈତ୍ରୀର ସଜାଣ ସଭା ପତ୍ରିକା ଶ୍ରୀମଦ୍ ଦର୍ଶନାଗର୍ଯ୍ୟ
ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠିଏ ପୂଜିକା ଜନ୍ମ ହେଲେ
ସେ ବାଳକାକୁ ଅଦୋକନାମା ବୋଲି ନାମ
ଦେଲେ ସେ ପିଲାରେ ଯଥା କାଳରେ ବ୍ୟାଦି
ମଧ୍ୟ ଦେଲେ ସେ କନ୍ୟା ପନରବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ
ରୁଦ୍ଧମଜା ନୋହି ତୁଳସୀ ଭାଗ ମଧ୍ୟ ପୁରୁଷାକା-
ରରେ ଥାଇ ସେଥିରେ ଭେଗମାନେ ଉଠି
ପଡିଲେ ମୁଖରେ ସ୍ୱପ୍ନ ମଧ୍ୟ ବାହାରିବ କୁ ଉଦ୍ୟମ
ହେଲା ଏହି ସମୟରେ ସେ ଲଳନାର ପିତା
ପଞ୍ଚଭୁକ୍ତ ପାଲେ ତାହାଙ୍କ ପୁତ୍ରମାନେ ମୈତ୍ରୀର
ପ୍ରଦ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧା ମଧ୍ୟ ଯଥା ବିଭାଗରେ ଭାଗ
ବିଭାଗ କରି ନେଇ ଅପଣା ଭଗିନୀତ୍ୱେ ଦେ-
ଶୋଭକ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରେମରେ କର ଦେଲେ ।
ଜାମାତା ସର୍ବଭୂପରେ ସମାଜା କଲେ ସେ
କଳ୍ୟାଣ ପୁରୁଷ । ଏହା ଦେଖି ଗରୁ ଭତ ଦେଇ

ସେ କନ୍ୟାର ସ୍ୱାମୀ ଅନ୍ୟ ଜାମିନୀର ବ୍ୟାଦି
ଦେବାରୁ ସେ ଅଦୋକନାମା ତାହାର ମନେ-
ଦୃଷ୍ଟି ନିମିତ୍ତେ ବେକ୍ତୃକର ଜନସଦସ୍ୟାଧ୍ୟକ୍ଷ
କଠାରେ ନାଲିଶ କରବାକୁ ତାହାଙ୍କୁ ହରା
କହିଲେ କି 'ଏକକନ୍ୟା ଶ୍ରୀ ନୁହଇ ପୁରୁଷ'
ଏଭଳକ ମନସଫ ଶୁଣିଲେ ମାତ୍ରକେ ତାହାର
ସାଦେବକଠାରେ ସେ କନ୍ୟାତ୍ୱକ ପଦାନ୍ତା
କରବାରେ 'ଏ ପିଲା ବାବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଶ୍ରୀ
ଦୋଳଥିଲା ଉଦାପ ଦୁଇବର୍ଷ ନିଷ୍ଠାସକ ଦେଇ
ଉଦ୍ଧୃତ ପୁରୁଷ ଲକ୍ଷଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପରେ କରବାମାନ
ଦୋଳଅଛି' ବୋଲି ତାହାର ସାଦେବ ସାଧ
ଦେଲେ । ମନସଫ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଅସ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଦୋଳ
ସେ କନ୍ୟାକୁ କହିଲେ କି 'ତୁମେ ଶ୍ରୀ ନୁହ
ତୁମକୁ କନ୍ୟା ହରା ପ୍ରତିପାଳନା କରିବେ ତୁମ
ପ୍ରେମକ ଚରପ୍ରସିଦ୍ଧାରୁ ଉତ୍କଳମାନଙ୍କଠାରୁ କରବା
ନିଅ' ଏହା ଶୁଣି ସେ ଅଦୋକନାମା ନାମ ପ୍ରଦ-
ତାମ-କର ଅଦୋକନାଗର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ମୁଖ
କେତର କର ଚିତ୍ତ ରକ୍ଷି ପୁରୁଷ ବେଶି ଧରି
ଉପନୟନ ଦୋଳ ବିଷିଦ୍ଧାଦୈବିତ ଶାସ୍ତ୍ରାନ୍ତରେ
ପଞ୍ଚସମାବେଶରେ ଦୋଳ ପ୍ରେମକ ଅନୁ ବ୍ୟକ୍ତି
କୃପାସ୍ତାରୁ କୁରୁ ବକ୍ତୃର ନେଇ ସମାଜ କନ୍ୟାକୁ
ବଦଦ ଦୋଳ ପ୍ରକାରକୁ ମଧ୍ୟ ଦେଲେ
ପୁଣି ପୁରୁଷାର୍ଥ ପ୍ରଦାୟିନୀ ପତ୍ରିକାଧ୍ୟକ୍ଷକ ଏ
ରକ୍ତନା ଯଦ୍ୟପି ସତ୍ୟ ଦୋଳଥିବ ଭାବେ
ଗ୍ରନ୍ଥରେ ତୁମ୍ଭର ମହାଶକ୍ତିଙ୍କ ପୁତ୍ରୀ ପିଣ୍ଡା
ଯଶପତିଙ୍କ ଅଜ୍ଞାରେ ପୁରୁଷ ଦେଲେ ପରି ଏ
ଅଦୋକନାଗର୍ଯ୍ୟ ବୋଲିବା ଅନୁନବ ଶିଖଣ୍ଡୀ
ଜଳସ୍ତରରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ଦେଲ ।

୧୮୮୮ } ପୁରୁଷାର୍ଥପ୍ରଦାୟିନୀ ପାଠକ
ଶ୍ରୀ ସୁଶ୍ରବତୟେନା ସାମନ୍ତ

ଅନେକ ପ୍ରକାର ସାଧକର ଦୟା ପରମ ଚତୁର୍ଥମତ
କଟକ ପ୍ରତି କମାରେ ପ୍ରସ୍ତାବନାସ୍ତରେ ଅନୁ ସୁଭକ
ମୁକ୍ତରେ ଦେଖି ଦେଖାଅଛି । କେତେକ ସମା ସର ସମାଜ
ବା ନିମିତ୍ତ ଏସମସ୍ତ ଚତୁର୍ଥ ଅନୁ ଉପସେବା ଥାଏ ।

ଗବର୍ଣ୍ଣମେନ୍ଦ ସିନ୍ଧୋନା ଫେଲୁପିଲ୍ଡ ।
ଏହା ଦୂରଦେଶରେ ରହୁନାମାନଙ୍କ ପଦକ୍ଷେପେ ଉଚ୍ଚ
ଉତ୍କଳ ଦୋଳ ବ୍ୟବହାର । ଉତ୍କଳଦୋଳ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରାଧି-
କାରଦେଶୀୟ ଏବଂ ଦେଶୀୟ ଉତ୍କଳଦେଶରେ ଦେଖି ପୁରୁଷ
ଉତ୍କଳଦୋଳ ଦୋଳଦେଲେ ଯତ୍ନରେ ସୁସହଜରେ ଦେଖି ପଦ-
କରେ ଦେଖିବେ ଦେଲେ ନିପତାରେ ସମା;
ତାଙ୍କମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଅନୁରୋଧ ଶ୍ରୀମା । ମନସଫେ
୧୮୮୯ । ୧୨ ଅନୁରୋଧ ଶ୍ରୀମା । ମୁକ୍ତ ଦେବ ।
ଫେଲୁପିଲ୍ଡ ଉତ୍କଳଦେଶୀୟ ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ଦେଖି ଦେଖି
ଫେଲୁପିଲ୍ଡଦେଶୀୟ ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ଦେଖି ଦେଖି ଦେଖି ।